

Pályázati pavilon

2015 ősz

*A Tempus Közalapítvány
magazinja*

TKA.hu

A TARTALOMBÓL:

Az Europass 10 éve

Az oktatói mobilitás hatása
a nemzetköziesítésre

A munka mint tanulási
környezet

Tanulás 2.0 –
Digitális pedagógusok

Tudatos életmód

**FÓKUSZBAN: ÁTLÁTHATÓSÁG, ÁTJÁRHATÓSÁG,
HORDOZHATÓSÁG AZ OKTATÁSI RENDSZEREKBE**

Impresszum

főszerkesztő:

Kardos Anita

szerkesztők:

Arany Anett

Csordás Kata

Györfpál Zsuzsanna

felelős kiadó:

Tordai Péter igazgató

grafikai tervezés,

tördelés: Baukó Bernadett,

Csordás Kata

és Vilimi Kata

nyomdai kivitelezés:

Komáromi Nyomda

kiadja a Tempus

Közalapítvány, 2015

Illusztrációként felhasználtuk a projektek résztvevői által készített fotókat.

Fotók: © Shutterstock

A magazin megjelenését az Emberi Erőforrások Minisztériuma és az Európai Bizottság támogatta.

A kiadványban foglaltak nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság álláspontját.

Minden jog fenntartva.

Tempus Közalapítvány
1077 Budapest,
Kéthly Anna tér 1.
Postacím: 1438
Budapest 70., Pf. 508.
Infó: (06 1) 237 1320
telefon: (06 1) 237 1300
fax: (06 1) 239 1329
e-mail: info@tpf.hu
internet: www.tka.hu

ISSN 1786-1616

Felnevelési nyilvántartási
szám: E-000576/2014

A Tempus Közalapítvány minden pályázataival kapcsolatos információt, pályázati űrlapot, egyéb dokumentumot térítésmentesen bocsát az érdeklődők rendelkezésére, azok kereskedelmi forgalomba nem hozhatók.

TKAAR

5 FÓKUSZBAN: ÁTLÁTHATÓSÁG, ÁTJÁRHATÓ- SÁG, HORDOZHATÓSÁG az oktatási rendszerekben

- 6 Az egész életen át tartó tanulás megvalósulását támogató európai fejlesztési folyamatok
- 6 Miért van szükség a tagállamok oktatási rendszereinek összehangolására?
- 8 A magyar képzési keretrendszer fejlesztése
- 8 Mérőföldkő az oktatásban
- 10 Szakértői blog a tka.hu oldalon
- 11 A Magyar Képzési Keretrendszer bevezetése
- 12 Tanulási eredmények alapú gondolkodás – mit jelent ez a gyakorlatban?
- 13 Sima vagy fordított? Előlről tanítsunk vagy kezdjük neki a végén?
- 14 Törekvések az átláthatóság növelésére és az előzetes tudás elismerésére
- 14 Újabb lépés a Készségek, Kompetenciák, Képesítések és Foglalkozások Európai Osztályozása (ESCO) fejlesztési folyamatában
- 16 Hogyan tehető átláthatóvá a képesítések és a végzettségek rendszer szinten?
- 17 A képesítések és végzettségek átláthatóságáért a projektek szintjén

- 18 Az Europass 10 éve
- 20 Készségekről és végzettségekről az Europass dokumentumokban
- 22 Europass dokumentumok a HR-esek szemével 2015-ben

24 A FELSŐOKTATÁS NEMZETKÖZIESÍTÉSE

- 24 Újdonság a felsőoktatás nemzetköziesítésében: a nemzetköziesítési tanúsítási eljárások
- 26 Az oktatói mobilitás hatása a felsőoktatási intézmények nemzetköziesítésére
- 30 Erasmus a nyelvtanulásért
- 31 Bemutatkozik a Stipendium Hungaricum program
- 31 Megújult a Study in Hungary honlap

TARTALOM

32 AZ OKTATÁS ÉS A MUNKA VILÁGA

32 A munka mint tanulási környezet – A tanuló-szerződéses gyakorlati képzések számának, minőségének és elérhetőségének javítása

36 TANULÁS MINDEN SZINTEN

- 36 A nemzetköziesítés stratégiai tervezése – A szakképzési mobilitási tanúsítvány pályázatok tapasztalatai
- 37 Tanárok a Facebookon
- 38 Jelenjünk meg a közösségi médiában! 15 tipp, hogy a projektünk közösségi média oldala ne csak egy kipipált megjelenés legyen
- 40 Tanulás 2.0 – Digitális pedagógusok a változó világ idegenvezetőiként
- 44 Többnyelvű osztályterem – Hatékony nyelvtanulás vagy bábeli zűrzavar?
- 47 Európai Nyelvi Díj
- 48 A lemorzsolódás megelőzése: korai figyelmeztető jelek

52 PROJEKTTÜKÖR

- 52 Verseny a jövőért – Bepillantás a Pannon Egyetem és Budapesti Gazdasági Főiskola nemzetközi projektjeibe
- 54 Mitől jó egy műfordító? – Keretrendszer az európai műfordítóképzések számára
- 56 Minőségfejlesztés az idegen nyelvek oktatásában és az IKT eszközök használatában
- 58 Játszva a korrupció ellen – A nem formális tanulás beépülésének lehetőségei a formális oktatásba
- 59 Fejlesztési stratégia mint a projekttervezés és megvalósítás vezérfonala
- 62 Tudatos életmód
- 64 Művészettel a toleranciáért

68 PÁLYÁZATI TIPPEK

68 Pályázatot írunk... trükkök vagy tudomány?

70 KÉPZÉSI AJÁNLÓ

- 70 Hogyan indítsak angolos játszócsoportot az oviban? 5 gyakorlati tipp, ami segít az elindulásban
- 73 Képzési naptár

74 VENDÉGOLDAL

- 74 A szükséges „plusz” – Európai uniós kutatás a nemzetközi mobilitásban részt vevő fiatalokról
- 76 Határokon átívelő jó gyakorlat: pályatanácsadás során használt módszerek
- 78 Európai Fogyasztói Központ

Kedves Olvasó!

A Pályázati Pavilon jelen száma a korábbiaknál is erőteljesebben szolgálja a Tempus Közalapítványnak a nemzetközi oktatási és képzési programok koordinálása mellett felvállalt tudásmegosztó szerepét. Az elmúlt években számtalanszor megtapasztalhattuk, hogy a tanárok és oktatók milyen széles köre mutat elementáris igényt arra, hogy egyfelől közvetlen tájékoztatást kapjon a legfontosabb nemzetközi tendenciákról és szakpolitikai törekvésekről, másfelől hogy bekapcsolódhasson a hazai informális, tudásmegosztó hálózatok tevékenységébe. Az olyan rendezvények látogatottsága is kifejezetten magas, ahol a pályázatíráshoz, forrászerzéshez kapcsolódó tájékoztatás helyett *pusztán* a jó pedagógiai gyakorlatok megismerése és közös végiggondolása, a szakmai tapasztalatcsere áll a középpontban. A pedagógusok részéről nagy nyitottságot tapasztalunk, a tanítási/tanulási gyakorlat módszertani felfrissítése érdekében örömmel osztják meg a saját bevált pedagógiai megoldásaikat, és jelentős energiákat fektetnek abba, hogy megismerjék mások jó példáit.

Az egész életen át tartó tanulás az elmúlt másfél évtizedben az Európai Unió oktatási paradigmájának központi elemévé vált. Bár egyfelől voltak olyanok, akik a megközelítés jelentőségét az olyan régi keletű szólásokra való utalással akarták csökkenteni, mint *A jó pap is holtig tanul*, másfelől pedig voltak olyanok is, akik a jelenlegi Európai Bizottság létrejöttével megvalósított átszervezést, a szakképzésnek az oktatás helyett a foglalkoztatáspolitikához való kapcsolását értelmezték úgy, mint egy esetleges paradigmaváltás első lépését. Fókusz témánk összeállítása a szakpolitikai vonatkozásokon túl bemutatja, hogy az egész életen át tartó tanulás kapcsán létrejött eszközrendszernek egyelőre milyen konkrét elemei vannak. A tanulási eredményekre alapozott megközelítés térnyerése ugyan nem ért még véget, azonban a tendencia világos, és már érdemes az eddigi hozadékait számba venni és megismertetni a szélesebb szakmai közvéleménnyel, akár a Magyar Képzési Keretrendszer megalkotásáról, akár egy-egy innovatív projekt megvalósításáról van szó. Külön említést is kíván az idén tízéves Europass dokumentumcsomag, töretlenül növekvő ismertségével – a tavaly Magyarországon letöltött egy millió Europass önéletrajz nemzetközi összehasonlításban is kiemelkedő eredmény.

A közvetlenebbül szakpolitikai vonatkozású innovációk mellett a napi oktatási, pedagógiai gyakorlat megújításába ad betekintést az ezúttal különösen gazdag *Projekttükrök* összeállításunk, illetve a digitális pedagógiai eszközök alkalmazását, a közösségi média iskolai célú alkalmazását vagy a korszerű nyelvtanulási megoldásokat bemutató írások.

A magazin témái közül természetesen ezúttal sem hiányozhat a felsőoktatás nemzetköziesítése sem, az apropót többek között a Campus Hungary projekt zárása és a Tempus Közalapítvány feladatkörét idén április óta gyarapító Stipendium Hungaricum program újabb fordulójának az előkészítése kínálja.

Az oktatás és képzés ágazatának felértékelődését jelzi, hogy mind komplexebb társadalmi és gazdasági kérdések megoldásában számítanak rá, az ágazat ezáltal nyitottabbá válik más ágazok irányába is. Ennek jegyében adtunk helyet – az oktatás és a munka világát összekapcsoló, a tanulószereződéses gyakorlati képzést bemutató hosszabb összeállítás mellett – a pályatanácsadás vagy a külföldi önkénteskedés témakörének.

Őszintén reméljük, hogy az európai térben megindult, közös tanuláshoz és együtt gondolkodáshoz a Pályázati Pavilon ezen száma is hozzá tud járulni.

TORDAI PÉTER
igazgató

FÓKUSZBAN

ÁTLÁTHATÓSÁG, ÁTJÁRHATÓSÁG, HORDOZHATÓSÁG

AZ OKTATÁSI RENDSZEREK BEN

Az egész életen át tartó tanulás

megvalósulását támogató európai fejlesztési folyamatok

A politikai-gazdasági és informatikai-technológiai változások következtében számos fejlesztési törekvés indult el az EU-tagállamok közti összehangoltabb működés érdekében. Ezek azt célozzák, hogy az állampolgárok az Unió nyújtotta **mobilitási, munkavállalási, tanulási előnyöket minél rugalmasabban ki tudják használni**, illetve hogy az EU is az igényeinek megfelelően tudja ösztönözni a munkaerő-ellátottságot, és a **szükséges, képzett munkaerő áramoljon az adott tagállamokba**. Bár az uniós szakterületek között az oktatás és a kultúra tagállami belügy, és az egyes tagállamok érzékelhetően nem is szeretnék komolyabb beleszólást e területeken, az úgynevezett „puha szabályozás” módszerei által – mint pl. irányelvek elfogadtatása és/vagy anyagi ösztönzők – igyekeznek az uniós döntéshozás előmozdítani az országok oktatási rendszerei közti összehangoltabb működést.

Miért van szükség a tagállamok oktatási rendszereinek összehangolására?

Vegyünk két nagyon hétköznapi példát. Képzeld el, hogy Nagy-Britanniába utazunk, ahol szeretnénk a szakmánknak megfelelő munkakörben, pl. vízszerelekként, mérnökként vagy ápolónőként elhelyezkedni. Az állásra való jelentkezésnél

Egy 2014-ben készült Eurobarometer felmérés szerint az európai állampolgároknak 23%-a úgy gondolja, hogy végzettségét más országban nem ismernék el. A megkérdezettek 6%-a pedig arról is beszámolt, hogy épp képesítésének nemzetközi értelmezése miatt nem tudott külföldön elhelyezkedni.

rögtön a fogadó ország besorolási nyelvén kell tudni elmondani a végzettségünket és azt, hogy mire vagyunk képesek, mi az a gyakorlati és elméleti tudás, amit a munkaadónk részére fel tudunk ajánlani.

Vagy képzeljük el azt, hogy a munkánkból adódóan két évre Franciaországba költözünk és értelemszerűen vinnénk magunkkal családjunkat, köztük az ötödikes általános iskolás és a tizedikes középiskolás gyerekeinket. Milyen osztályba írassuk be őket? Hogyan tudjuk elmagyarázni a francia iskolavezetőknek és tanároknak, hogy a gyerekeink milyen szinten állnak az egyes tantárgyakból? Egyáltalán, tanulták-e azokat a tárgyakat, amelyeket kinn tanulnak, vagy teljesen más rendszerbe kell majd betagozódniuk?

Az országok oktatási rendszerei által kibocsátott végzettségek megfeleltetésének alapvető szükségességét ilyenkor érezhetjük meg saját bőrünkön. Adott esetben alacsonyabb fizetési kategóriába kerülünk, illetve akár egy vagy több évet is veszíthetünk az iskolában, ha nem tudjuk bizonyítani a célország besorolási rendszere alapján a képesítésünk értékét, megszerzett tudásunkat.

Az Európai Unió oktatásirányítási szintjén, és ennek hatására tagállami szinteken

is intenzíven folyik a munka szakmai ajánlások, átfogó keretrendszerek kialakításán, amelyek az állampolgárokat is segítik, hogy könnyebben eligazodjanak a szerteágazó tanulási lehetőségek és választható szakmák között. Az egyik ilyen nagyszabású fejlesztés az *Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR)*. Az ehhez való csatlakozás következtében indult el a *Magyar Képesítési Keretrendszer (MKKR)* fejlesztése is, amely az országban megszerzhető végzettségeket sorolja egy-egy rendszerbe.

A **képesítési keretrendszer** lényege, hogy uniós szinten elismertethetővé, besorolhatóvá tegye a végzettségeket, a tanultságunkat. Ezáltal megkönnyíti az életünket akkor, amikor egyik országból a másikba költözünk, vagy egyik képzési programból a másikba lépünk, szakmát vagy munkahelyet váltunk.

Egy másik átfogó fejlesztési javaslat a **validációs rendszerek** kiépítése, amely a megszerzett tudás elismertetését segíti. Láthatóvá és beszámíthatóvá teszi az informálisan megszerzett tudást, legyen szó egy adott képzési programba való bekapcsolódáskor a tanulási idő lerövidítéséről

vagy akár a munkaerő-piaci kompetenciák meglétének bizonyításáról.

Az egyre szerteágazóbb és bonyolultabb képzési utak és pályaeépítési lehetőségek közötti eligazodást támogatják az **életpályatanácsadási szolgáltatások**, valamint az olyan dokumentumok, mint pl. az **Europass dokumentumcsalád**, melyek strukturáltan segítenek bemutatni a megszerzett végzettségeket, munkatapasztalatot és kompetenciákat.

Ahhoz, hogy a megszerzett gyakorlati készségek és elméleti tudások más országokban, eltérő képzési rendszerekben vagy új munkáltatónál is kiaknázhatóak legyenek, az Európai Unió ajánlásokat fogalmazott meg arra vonatkozóan, hogy a formális végzettségeket és az egyéb módokon megszerzett kompetenciákat egy közös keretrendszerhez viszonyítva írják le a tagállamok. A besorolások és megfeleltetések alapja egy egységes leíró nyelv, a **tanulási eredményekben** való megfogalmazás alkalmazása. A tanulási eredmények a hazai rendszer kidolgozóinak szándéka szerint tartalmazzák a tanulási folyamat végére elért tudást, ismeretet, készségeket, képességeket, attitűdöket, emellett még a felelősségvállalás és az önálló munkavégzés szintjét is. •

ASHLOCK-KÉTHELYI ESZTER
Tempus Közalapítvány,
Tudásmenedzsment csoport

A Tempus Közalapítvány 2008 óta foglalkozik azzal, hogy a **tanulási eredmények felőli megközelítést, szemléletet megismertesse és népszerűsítse a szakmai szereplők körében, emellett műhelymunkákkal, konferenciákkal, kiadványokkal segítjük a szélesebb társadalmi konzultációt is.**

A közalapítvány további szakmai tevékenységeket is folytat a témához kapcsolódóan: Európai Szakoktatási és Szakképzési Kreditrendszer (ECVET) szakértői hálózatot működtet; koordinálja az Európai Felsőoktatási Térség (EHEA) reformfolyamatainak hazai megvalósítását; szakmai műhelyeket szervez és képzéseket kínál a tanulási eredmény alapú képzésfejlesztés témában, valamint felügyelete alatt működik a Nemzeti Europass Központ.

- Önnek is vannak kérdései a tanulótervezéssel, tanulószervezéssel kapcsolatban?
- Szeretne hosszú távra, átgondolt tanulási folyamatokat tervezni?
- Kíváncsi arra, hogy milyen értékelési módszerek segíthetik jobban a **tanulói előrehaladást?**

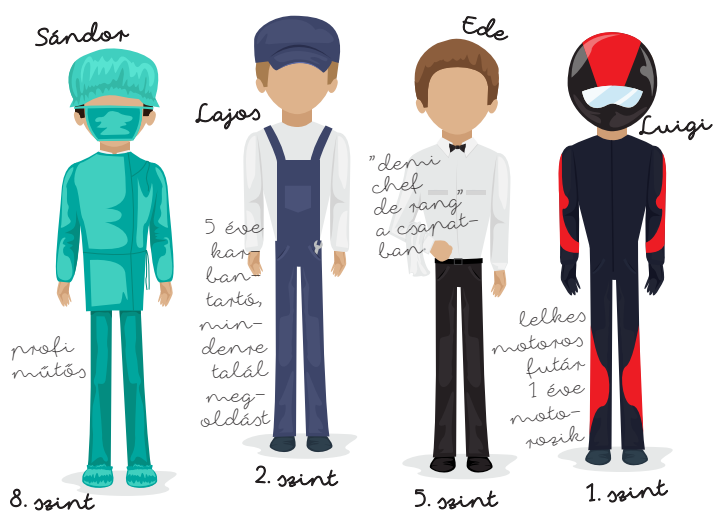
Szeretettel várjuk a **Tempus Közalapítvány Képzőközpontjának** továbbképzéseiben, ahol Alma a fán pedagógus továbbképzésünkön, illetve a **Tanulási eredmények alapú képzéstervezés** címmel induló új kurzusunkon is gyakorlatias útmutatást kaphat a témához. A részletes képzési összefoglalókat olvassa el a honlapunkon! www.tka.hu » **Képzések**

A következő oldalakon az egész életen át tartó tanulást támogató európai eszközrendszerek fejlesztési irányairól, a fejlesztések előrehaladásáról és az egyes eszközök részletesebb bemutatásáról olvashatnak.

A magyar képesítési keretrendszer fejlesztése

Már 2016-tól új értékelések is bekerülhetnek az iskolai bizonyítványokba, oklevelekbe. A Magyar és az Európai Képesítési Keretrendszernek megfelelő szintek azt jelzik majd, hogy az adott végzettség hol helyezkedik el a hazai, illetve az uniós végzettségeket besoroló rendszerben.

A képesítési keretrendszerek egyfajta iránytűként szolgálhatnak az egyre növekvő számú képesítések dzsungelében, elsődleges céljuk az átláthatóság javítása. Az *Európai Képesítési Keretrendszer (EKKR)* egy olyan referenciadokumentum, melyhez az országok minden egyes kiadott képesítésüket besorolhatják, azaz a kiállított bizonyítványokat, okleveleket és egyéb tanúsító dokumentumokat ellátják egy azonosítóval, amelyből kiolvasható, hogy a keretrendszer 8 szintje közül hányadik szintnek felel meg. Ezáltal **összevethetővé válnak a különböző országokban megszerzett képesítések.**

A képesítési keretrendszer kialakítása az európai térségben történő munkaerő-piaci mobilitás támogatásán túl jelentős fejlesztési folyamatokat indított el az egyes tagállamokban is, mivel a legtöbb országban nemzeti keretrendszereket hoztak létre, vagyis olyan struktúrát, amely az egyes oktatási alszektorok kimeneteit egységes, hierarchikus keretbe szervezi. A *Magyar Képesítési Keretrendszerbe (MKKR)* az általános iskolától az OKJ-s képzéseken át egészen a doktori fokozatig az összes Magyarországon elérhető formális képesítés beletartozik (a felnőttképzés kivételével), így a különböző végzettségek egymással, és európai szinten is összehasonlíthatóvá válnak.

Mire lesz jó, ha az MKKR által elindított fejlesztéseket a gyakorlatban is használatba vesszük?

- A diákok megérthetik, hogy mire tudják használni, amit megtanultak, és azt is láthatják, hogy mit érdemes még elsajátítaniuk a céljaik eléréséhez.
- A pedagógusok a tanítás során figyelembe vehetik, hogy mi az az ismeretanyag és kompetenciakészlet, amelynek átadása a tanulók hasznára válhat a későbbi elhelyezkedésnél.
- A munkavállalók számára egyértelművé válik, hogy mit kell tudniuk, ha meg akarnak szerezni egy állást.
- A munkáltatók világosan láthatják, hogy ki rendelkezik azokkal a kompetenciákkal, amelyekre a munka elvégzéséhez leginkább szükség van.

Mérföldkő az oktatásban

A képesítések és végzettségek átláthatóvá tétele terén nagy előrelépést jelentett hazánk számára a Magyar Képesítési Keretrendszer elfogadása 2015. február 3-án. Ekkor fogadták el Brüsszelben a hazai keretrendszer Európai Képesítési Keretrendszerrel való megfeleltetéséről szóló jelentését.

A témáról *Szlamka Erzsébetet*, az Oktatási Hivatal munkatársát, egyben az Európai Képesítési Keretrendszer Nemzeti Koordinációs Pontjának felelősét kérdeztük.

MIÉRT FONTOS EZ?

- az európai keretrendszer referenciaszintjein keresztül válhatnak összehasonlíthatóvá a különböző tagállami képesítések, végzettségek
- ezeknek alapját, mint egy közös nyelv a tanulási eredmények jelentik
- a tanulási eredmények a képesítéseket a kimeneti elvárások felől átgondolva írják le, ezzel
 - az egyes tagállamok képesítési rendszere válhat átláthatóbbá,
 - átjárható tanulási utakat biztosíthat az állampolgároknak,
 - közvetlenebb kapcsolat teremthető a munkaerőpiaci elvárások és a képesítések kínálata között is.

A Képesítési Keretrendszer be tudja tölteni a fenti szerepeit?

A tény, hogy a Magyar Képesítési Keretrendszer megfeleltetését az Európai Bizottság elfogadta, egyfajta elismerése annak, hogy a szakértők átlátható módon sorolták be a képesítéseket. Az EU ezzel mintegy elismerte, hogy szakszerűen folyt a fejlesztés, az Európai Képesítési Keretrendszerrel való összehangolás sikeresen zajlott. A megfeleltetési jelentés önkritikus volt, nem rejtette véka alá a további fejlesztési területeket sem, és ettől lett hiteles. A megfeleltetési jelentés elfogadása a fejlesztésről szóló pillanatképnek tekinthető.

Miben rejlik a jelentősége?

Hazai szinten az MKKR fejlesztés egyik jelentősége abban áll, hogy keretet, motivációt adott az oktatási alszektoroknak a párbeszédre. Önmagában siker, hogy a tanulási eredmény alapú gondolkodás beszívárog a képzésbe, oktatásba. Egyre több szakértőt lehet bevonni, bővül az érdeklődők száma, hiszen a keretrendszer egy eligazodási, tájékoztató pontot jelent, ezzel megkönnyíti a szakértői munkát is. Hátravan még azonban a rendszerszintű kiterjesztés, melyet folyamatos egyeztetésnek kell megelőznie a társadalmi partnerekkel. Az MKKR tanulási eredmény alapú leírásai segíthetik az átláthatóságot, azonban még szükség van egy útmutatóra az oktatási szektorok számára a használatához. Azzal, hogy az összes alszektor egy rendszerben van, **össze lehet hasonlítani pl. egy OKJ-s végzettséget egy felsőoktatásával.** A gyakorlat azt mutatja, hogy ezáltal könnyebben felmérhető, hogy a gazdasági szektorban van-e és, van-e szükség új képesítésekre.

Milyen további fejlesztési tervek várhatóak?

A további fejlesztési tervek között szerepel az ún. **EKKR portál feltöltése**, mely összehasonlítja különböző országok képesítéseit. Ide pillanatnyilag csak referenciaképesítések vannak feltöltve. •

AZ MKKR HATÁSA AZ OKTATÁSI SZEKTOROKRA

A **köznevelésben** az MKKR egyelőre nem katalizált reformokat. A Nemzeti Alaptanterv (NAT) legutóbbi reformja lezajlott, mielőtt a tanulási eredmények alapú megközelítés a köztudatba jött. A képesítési keretrendszer leíró jellemzői ugyan itt-ott fellelhetőek, de a köznevelés alapvetően nem tanulási eredmény alapú, és sajnos nem is mindig következetes: ugyanazok a leíró jellemzők különböző szinteken is megjelennek. Ezen a téren változás a NAT legközelebbi felülvizsgálatkor várható.

A **szakképzés** területén a TÁMOP 2.2.1 projektben az MKKR deskriptorai (szintleíró jellemzők) szerint tudás, képesség, attitűd, autonómia és felelősség alapon írták le a modulokat. A projektcsapat munkájának eredménye az Országos Képzési Jegyzék (OKJ) és a Szakmai és Vizsgakövetelmények (SZVK) reformjaiba csatornázódhat be – amikor is az összes modult az MKKR jellemzők alapján írják le. A közeljövőben zajló reformtól az várható, hogy néhány esetben (a szakpolitikai döntés miatt) magasabb vagy alacsonyabb szintre került képesítések követelményszintjei harmonizálni fognak.

A leírások felülvizsgálata elkezdődött, így a korrigálás is folyamatban van. Örvedetes volna, ha a fejlesztés során az MKKR leírások is beszívárognának a szakképesítések kimeneti leírásába.

A legmarkánsabb előremozdulást jelenleg a **felsőoktatás** mutatja. A képzési és kimeneti követelmények leírása (KKK) az MKKR szintek alapján történt. Vannak kifejezetten kiemelkedő minőségű leírások, pl. a gyógypedagógiai területen, de összességében változó a színvonal, ami betudható többek között annak, hogy a rövid határidő miatt nem volt lehetőség a képesítésfejlesztők képzésére. Ennek ellenére elmondható, hogy az összes oktatási alszektor közül a felsőoktatásban történt a legnagyobb előrelépés a tanulási eredmény alapú leírásokban. További érdeme a KKK fejlesztésnek, hogy gyakorló oktatók bevonásával, a Magyar Rektori Konferencia vezette a fejlesztési folyamatot.

Összeállította: LUKÁCS JULIANNA

Tempus Közalapítvány,

Szakképzés, felnőtt tanulás csoport

Szakértői blog a tka.hu oldalon

Nemzetköziesítés témában indítottunk szakértői blogot a honlapunkon.

Az első bejegyzésben Keszei Ernő, a Nemzeti Bologna Bizottság elnökének összefoglalóját olvashatják a 2015. évi jereváni miniszteri találkozóról és az ott elfogadott nyilatkozatról, mely az Európai Felsőoktatási Térség (EFT) következő három évre szóló stratégiáját tartalmazza. Az összefoglalóból kiderül, hogy a felsőoktatás területén is aktuális a végzettségek átláthatóságának kérdése: az oktatási miniszterek által elfogadott nyilatkozatban komoly hangsúlyt kapott a kreditek és diplomák elismerése, valamint a hallgatóközpontú, tanulási eredményekre épülő oktatás kiterjesztése.

NYILATKOZAT A KÖVETKEZŐ HÁROM ÉVET MEGHATÁROZÓ STRATÉGIÁRÓL

A Nyilatkozat bevezető része kiemeli az EFT harmonizációra törekvő reformfolyamat alapjaként az állami felelősségvállalást, az akadémiai szabadságot, az intézményi autonómiát, a tisztesség iránti elkötelezettséget, valamint a jelentős állami támogatást. A megvalósítás eszközeiként kiemeli a közös képzési szerkezetet, a minőségbiztosítás elveinek és folyamatainak, valamint a diplomák elismerésének azonos értelmezését. A célok megvalósításának legfőbb akadályaként említi az eszközök formális, bürokratikus és gyakran helytelen alkalmazását. Az EFT harmonizációs programjának nehézségeként említésre kerül még a gazdasági válság.

Az elért eredmények méltatása mellett a hiányosságok kiküszöbölésére néhány régebbi prioritást megerősít, illetve újakat jelöl meg. Ezek a következők:

- Az oktatás és tanulás minőségi javítása, a hallgatóközpontú, tanulási eredményekre épülő oktatás kiterjesztése és érdemi megvalósítása, az ebben érintettek aktív részvételével.
- A felsőoktatás hozzáférhetővé tétele a társadalom minden rétege számára az esélyek egyenlőségére törekvéssel, beleértve ebbe a bevándorlókat és menekülteket is.
- A szerkezeti reformok érdemi megvalósítása annak érdekében, hogy az EFT egészében lehetővé váljon a kölcsönös bizalom alapján a kreditek és a diplomák elismerése.

A Nyilatkozat a Bologna Followup Group feladatául jelöli meg az EFT irányítási módszereinek egyszerűsítését és hatékonyabbá tételét az említett célok elérésének érdekében.

A Nyilatkozat függeléke konkrétabb célokat is megjelöl. Ezek közül Keszei Ernő a következőket emeli ki:

- a rövid ciklusú felsőoktatási képzések jelentőségének hangsúlyozása; amely szerint a képesítéseket be kell sorolni a képesítési keretrendszerbe, és olyan országokban is el kell ismerni, amelyekben még nem folyik ilyen képzés;
- a diplomás pályakövetés alapján különösen az alapidomával rendelkezők munkába állásának segítése;
- a „korábbi tapasztalatok” és tanulmányi eredmények elismerése;
- a felsőoktatási intézmények oktatóinak és adminisztrátorainak mobilitása;
- a diplomák szintjének és a képzettségeknek automatikus elismerése, valamint
- az intézményi akkreditációk során az EQAR (*European Quality Assurance Register for Higher Education*) által regisztrált bármely akkreditációs szervezet közreműködése, amennyiben az a nemzeti előírásoknak megfelelően jár el. •

TOVÁBBI RÉSZLETEK:

www.tka.hu » Nemzetköziesítés
» Szakértői blog

A Magyar Képesítési Keretrendszer bevezetése

2015 májusában a Tempus Közalapítvány konferenciát tartott a Magyar Képesítési Keretrendszer bevezetéséről. A rendezvényt az Oktatási Hivatal MKKR Nemzeti Koordinációs Pontjának felkérésére szerveztük meg, hazai oktatási, munkaerő-piaci szereplők és társadalmi partnerek bevonásával.

A konferencia célja az volt, hogy elősegítse a tanulási eredményeken alapuló gondolkodás általánossá válását és a képzésfejlesztési, oktatási, értékelési folyamatokba való beépülését. Ennek érdekében a helyzetfeltáró és szemléletformáló előadásokat konzultatív műhelymunkák követték, melyek a téma alaposabb megértését, megvitatását, és nem utolsósorban a felek közti bizalomépítést szolgálták.

JAKABNÉ DR. SZALAI KRISZTINA, az Emberi Erőforrások Minisztériumának főosztályvezetője, a rendezvényen ismertette az MKKR hazai fejlesztésének főbb állomásait és a már besorolt képesítések színtézését. Az MKKR jelentőségeként fogalmazta meg, hogy kimeneti alapon írja le a képesítéseket, mely **támogathatja a minőségbiztosítást és az összehasonlíthatóságot**, valamint **igyekszik közös nyelvet biztosítani a társadalmi partnerekkel való kommunikációhoz**. Távlati célként említette, hogy egyetlen hierarchikus rendszerbe kerüljön az összes Magyarországon elérhető képzés, így az MKKR alapot teremthet az oktatási szektorok közti kommunikációra és átjárhatóságra.

SETÉNYI JÁNOS előadásában nemzetközi kontextusba ágyazta a hazai fejlesztést. Beszélt a változásokat kikényszerítő társadalmi-gazdasági globális trendekről, a versenyképesség Porter-féle megközelítéséről az értéklánc modellben, így kötötte össze a képesítések besorolását az egyes szakmák munkaerő-piaci pozicionálásával. Felhívta a figyelmet arra, hogy a beszintezett végzettségek akkor jelentenek csak teljes értékű rendszert, ha a besorolás mögött a **tanulási eredmény megközelítés** dominál és **működőképes minőségbiztosítási gyakorlat** áll. Szerinte országos fejlesztéspolitikai célt az elért tanulási eredmények (*achieved learning outcomes*) kell, hogy jelentsenek, amihez szükség van a szakmai és kulturális implementációra, a technikai színtről való elemelkedésre. Ehhez **minden partner számára érthető és mozgósító erővel bíró üzenetek** kellene, hogy

hogy a keretrendszer jelenlegi kommunikatív funkciója mellett a sokkal fontosabb reform funkció váljon elsődlegessé.

SZLAMKA ERZSÉBET az egész életen át tartó tanulást támogató **szakpolitikai eszközrendszer részeként** mutatta be a képesítési keretrendszerek fejlesztését, átfogó képet adva az MKKR céljáról és funkcióiról. Bemutatta a keretrendszerek típusait és a tanulási eredmények leírásán alapuló oktatási megközelítés reformáló erejét.

Ismertette a fejlesztési és megfeleltetési folyamat főbb állomásait, eredményeit és a még előttünk álló kihívásokat. Nemzetközi kitekintéssel támasztotta alá az MKKR szakmapolitikai fejlesztő potenciálját.

EWA CHMIELECKA bemutatta a Lengyel Képesítési Keretrendszer (PQF) kidolgozásának és működtetésének eddigi tapasztalatait. A lengyel példa talán legérdekesebb eleme az a mintaértékű társadalmisítási folyamat, ahogyan a fejlesztés zajlott. A PQF-et a már korábban elhatározott reformfolyamatok integráns részeként fejlesztették, átfogó és rendszerszintű megközelítésben, melynek két fontos pillére a tanulási eredmény alapú megközelítés és a minőségbiztosítási rendszerek összehangolása. A fejlesztés egyik erőssége volt az érintett célcsoportok, **társadalmi partnerek rendkívül széles körű bevonása** magába a fejlesztésbe. Az előadása végén megfogalmazott tanácsok közül érdemes kiemelni azt, hogy a szakpolitikai elköteleződés és bevonódás már a folyamat elején rendkívül fontos, a döntéshozók maguk is a tanulási folyamat részesei kell, hogy legyenek (*policy learning*).

FARKAS ÉVA összehasonlította a bemenet alapú vagy folyamatszabályozáson alapuló képzési gyakorlatot, illetve a képzési progra-

mokat a kimenet, a tanulási eredmény oldaláról megfogalmazó szemléletet. Az előadó szerint ez utóbbi megközelítésben a **„tudás” gazdagabb értelmezést nyer**: megváltoznak a tanuláshoz való gondolkodással, a tanítással, a tanulóval és az értékeléssel szemben támasztott követelmények, stratégiák és módszerek. Ennek megfelelően a tanulási eredmények mérhetőek, értékelhetőek, elismerhetőek és dokumentálhatóak kell, hogy legyenek.

DERÉNYI ANDRÁS az MKKR szervezetének bemutatásán és a deskriptorok (szintleíró jellemzők) értelmezésén keresztül mutatta be, hogy miként változik egy képzésfejlesztés teljes folyamata a tervezéstől a tanórai megvalósulásig az új megközelítésben. **A képzésfejlesztés folyamatának újragondolását** mind az egyéni tanuló, mind a képzést tartó tanár, oktató szempontjából azonos, de ellentétes irányú folyamatban modellezte, azt hangsúlyozva, hogy a képzés célja, a megfogalmazott tanulási eredmények, a választott tanulási és tanítási módszerek, valamint az értékelési kritériumok és módok egységes rendszert kell, hogy alkossanak.

TÓT ÉVA felhívta a figyelmet arra, hogy az egyes elemekből – képzések, önálló tanulás, munkatapasztalat, mobilitás – való tudatos építkezés lehet a kulcsa annak, hogy az egyéni életpályát a megszerzett kompetenciák mentén alakítsuk. Ehhez a mindenkori „tanulóknak”, **az egyéneknek is érteniük kell a tanulási eredményeken alapuló megközelítést** és a tanulási eredmények használatát, hogy a képzők partnereivé váljanak. Az előzetes tudás elismertetése ennek kulcsmozzanata, amihez szükséges az is, hogy az egyén képes legyen a saját tapasztalataihoz, sokféle módon történő tanulásához reflexív módon viszonyulni, továbbá képes legyen „pályában” gondolkodni, átlássa a kapcsolódásokat a különféle képzési utak, képzettségek, a megszerzhető és már megszerzett saját tanulási eredményei között. Ez egyszerre igényel szemléletváltást és léptékváltást is. •

Az előadások, műhelymunkák beszámolóit, valamint a konferencia részletes szakmai összefoglaló anyagai elérhetők az oktataskepzes.tka.hu oldalon: oktataskepzes.tka.hu » Projektek » Lifelong Learning » Konferenciák

Tanulási eredmények alapú gondolkodás

Mit jelent ez a gyakorlatban?

MILYEN VÁLTOZÁST KÍVÁN EZ A MEGKÖZELÍTÉS AZ OKTATÁS GYAKORLATI SZEREPLŐITŐL, AZAZ A KÖZNEVELÉSBEN DOLGOZÓ PEDAGÓGUSOK, FELSŐOKTATÁSI OKTATÓK, FELNŐTT-KÉPZÉSI ÉS FELNŐTT TANULÁSI SZAKEMBEREK MUNKÁJÁBAN?

Az uniós szakpolitikai ajánlások és a legjobban működő iskolai gyakorlatok, pedagógiai innovációk lényege – vagyis a felülről és alulról jövő inputok – ezen a ponton érdekes módon összeérnek. Mindkettő egy irányba, azaz a folyamat vége felől tervező, tanulási eredményekben gondolkodó tanulótervezés felé mutat.

A hatékony tanulótervezés és szervezés alapkérdései ugyanis a következők:

- **Miben akarjuk támogatni a tanulót?** Abban, hogy mennyi adatra és szabályra tud emlékezni péntek délutánig, vagy abban, hogy **egész életében hasznos készségekre, tudásokra, tapasztalatokra** tegyen szert az iskolában, illetve annak falain kívül?
- **Mire készítjük fel a diákjainkat?** Vizsgák és tesztek eredményes teljesítésére vagy arra, hogy **szabadon gondolkodó, kritikus** és egyben **empatikus emberek váljanak belőlük**, akik az álmaikat, céljaikat alaposan átgondolják, és képesek tenni értük, a maguk és a közösség javára?
- **Mi a képünk a tanulóinkról, a tanulásról és a magunk szerepéről ebben a folyamatban?**

Mind az európai keretrendszerek megteremtői, azaz a szakpolitikuskok, mind a szakma

képviselői, azaz a kutatók, felsőoktatási műhelyek munkatársai, valamint a napi tanításban szerepet vállaló gyakorlati szakemberek, azaz a pedagógusok is szembe kell nézzenek a fenti kérdésekkel, és aligha lehet kétséges a válasz. Az oktatásközpontú, bemeneti fókuszú tervezésről áthelyeződik a hangsúly a tanulóközpontú, kimeneti fókuszú tervezésre, amelynél a megtanítani szánt ismeretekről arra tevődik át a figyelem, hogy **a tanulók a képzésből kikerülve mire lesznek képesek**. Többé nem az a kérdés, hogy mennyi az időkeret, mit tartalmazzon a tanmenet, milyenek az óravázlatok vagy a rendelkezésre álló tankönyv, illetve mi kerüljön a dolgozatba, hanem az, hogy **mi a tanuló érdeke**, milyen problémákkal néz majd szembe, hova szeretnénk vele együtt, közösen eljutni, azaz milyen tanulási ered-

ményeket érjünk el a tanulási folyamat végére. Ezek meghatározása után dolgozhatja ki a pedagógus, oktató, tréner, facilitátor, hogy milyen tartalmakat, módszereket és értékelési eszközöket alkalmazzon a tanulás támogatásához.

A tanulási eredményekben való gondolkodás támogathatja a rendszerszintű eligazodást, mivel jobban láthatóvá válik, hogy az egyes oktatási intézményekben szerzett végzettségek mögött milyen tudás és kompetencia várható. Emellett a tanuló számára is, már a tanulási folyamat megkezdésekor egyértelművé válhat, hogy mire számíthat a tanulási folyamat során, mit fog tudni, mire lesz képes, vagy milyen magasabb szintű megértésnek lesz birtokában, amit életpályája során hasznosítani tud majd.

Sima vagy fordított?

Előlről tanítsunk vagy kezdjük neki a végén?

HOGYAN MŰKÖDIK A TANULÁSI EREDMÉNY ALAPÚ TERVEZÉS A GYAKORLATBAN?

Szemben a hagyományos tervezéssel, ahol gyakran a tanári szerep, a tanár munkája és a tanítás tartalma van a középpontban, a tanulási eredmény alapú tervezés során a tanulási kimenetekre és a diákok tanulására, befektetett munkájára helyeződik át a hangsúly. Vagyis már a tervezés folyamatában elsődleges helyre kerül a tanulói nézőpont, az elérni kívánt tanulási eredmény, legyen az tudás, képesség vagy attitűd.

MIBEN MÁS A HAGYOMÁNYOS ÉS A TANULÁSI EREDMÉNY-ALAPÚ TERVEZÉS?

A hagyományos óratervezések során gyakran olyan elvárások fogalmazódtak meg, hogy legyen az órán csoportos történetmeselési feladat, vagy a diákok fegyelmezetten koncentráljanak a kiadott feladatokra, beleférjen az egész lecke a tanórába vagy az óra 30%-ában kerüljön sor a földrajzi atlasz használatára. Ezzel szemben a tanulási eredmény alapú tervezés során a tanulási folyamat vége felől közeleltve azt írjuk le, hogy a tanuló képes lesz előhívni kreativitását egy improvizációs feladat során, fel tudja idézni az adott történeti korszak legfontosabb szereplőit, megismeri saját tanulási stílusát, képes önreflexív módon értékelni saját teljesítményét vagy éppen empátiás módon visszajelezni társainak.

A fenti példák jól szemléltetik, hogy amíg korábban a pedagógusképzetben és a gyakorlati gondolkodás során is a pedagógus és a tanítási folyamat, valamint az ismeretanyag állt a tervezés fókuszában, addig az új megközelítés a tanulót helyezi a középpontba és a kimeneti eredményt határozza meg elsőként.

Maga a szemléleti váltás természetesen még nem adja a kezünkbe a megoldás kulcsát ahhoz, hogy holnaptól másképp építsük fel a tanmenetet és a tanítási órákat, de néhány egyszerű javaslat megfogalmazható azzal kapcsolatban, hogy hogyan érdemes a tanulási eredmények alapú szemléletmódra építve hosszabb tanulási folyamatokat megtervezni.

HOGYAN TERVEZZÜNK TANULÁSI FOLYAMATOKAT?

- 1 — Kezdd a végén! Határozd meg, hogy melyek lesznek a tanulási eredmények!
- 2 — Találj ki egy ütős kérdést, ami fókuszálni fogja a tanulók figyelmét és sodrást ad a tanulási folyamatnak!
- 3 — Tervezd meg az értékelés módját!
- 4 — Tervezd meg a tanulási folyamat lépéseit!
- 5 — Valósítsd meg a tanulási folyamatot, majd forgasd vissza a tapasztalatot a következő tervezésbe!

AMIT GYAKORLATIAS SEGÍTSÉGGÉNT ÉRDEMES LEHET MEGFOGALMAZNI AZ ELINDULÁSHOZ

Egy-egy konkrét tanulási eredmény leírása ne haladja meg a 600–1000 karaktert, és a következő elemeket célszerű tartalmaznia:

a tanuló + cselekvést kifejező ige + tevékenység (tanulási tárgya és hatóköre) + kontextus

A TERVEZÉSI FOLYAMAT LEHETSÉGES LÉPÉSEI

- *Az elvárt tanulási eredmény meghatározása* – Milyen tanulási eredményeket szeretnénk elérni a tanulók szempontjából?

A tanulók a tanulási egység végére
 - képesek lesznek arra... / meg tudják csinálni azt, hogy...
 - tudni fogják... / tisztában lesznek azzal, hogy...
 - érteni fogják... / át fogják látni azt, hogy...
- *Értékelési módszerek meghatározása* – Honnan fogjuk tudni, hogy a tanulók elérték a kurzus/félév/év elején ígért tanulási eredményeket?
- *Tanulási terv készítése* – Milyen módszereket, tartalmakat használunk, milyen tevékenységeket kapcsolunk egymáshoz azért, hogy elérjük a kijelölt tanulási eredményeket? •

ASHLOCK-KÉTHELYI ESZTER

Tempus Közalapítvány, Tudásmenedzsment

Az itt megjelent cikk egy hosszabb, gyakorlati tanulótervezési útmutatóval kiegészített írás rövidített, szerkesztett változata. A tanulótervezési útmutató letöltéséhez látogasson el a közalapítvány képzéses alhonlapjára, az ingyenesen elérhető cikkek közé. www.tka.hu » Képzések

TÖREKVÉSEK az átláthatóság növelésére és az előzetes tudás elismerésére

Újabb lépés a Készségek, Kompetenciák, Képesítések és Foglalkozások Európai Osztályozása (ESCO) fejlesztési folyamatában

Az ESCO (*European Skills, Competences and Occupations*) olyan osztályozási rendszer, mely az Európa 2020 stratégiához illeszkedve arra törekszik, hogy következetes terminológiát alakítson ki az európai képesítések, a megszerzhető kompetenciák és a foglalkozások szerteágazó területein, előmozdítva ezáltal az oktatás-képzés kínálatának és a munkaerőpiac igényeinek egymáshoz közelítését. A nagyszabású fejlesztés támogatja az egész életen át tartó tanulás megközelítés azon törekvését is, hogy a megszerzett tudást annak elsajátítási módjától (formális képzés, munkahelyi tapasztalatszerzés, esetleg önálló, otthoni tanulás) függetlenül elismerhetővé kéne tenni. A fejlesztők szándékai szerint az új taxonómia az egységes nyelvezet és fogalomhasználat bevezetésével előmozdítja, hogy a megszerzett készségek és kompetenciák összeköthetők legyenek a különböző foglalkozásokkal, összességében megtámogatva ezáltal az egyének tanulási és pályaválasztási törekvéseit, egyúttal megkönnyítve a munkáltatóknak is a számtalan megszerzhető képesítés közti eligazodást. gyakorlati és elméleti tudás, amit a munkaadónk részére fel tudunk ajánlani.

AZ ESCO ÉS AZ EKKR HELYE A MUNKA ÉS OKTATÁS VILÁGA KÖZÖTT

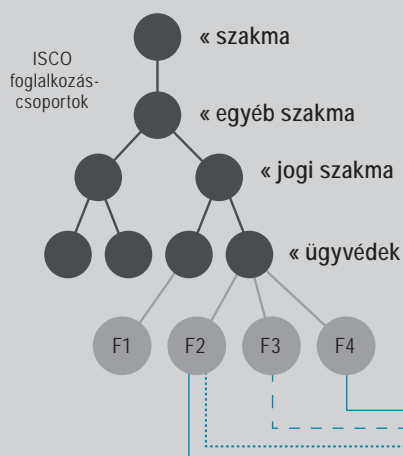
Forrás: Jens Bjørnavold előadása az EKKR és az ESCO szerepéről (Cedefop konferencia: *Linking education and the labour market*, 2011)

Az ESCO egy többnyelvű fejlesztés, melynek folyamatába várják a tagállamok szakértőinek, szakmai szereplőinek bekapcsolódását. 2015. október 14-én indult az a

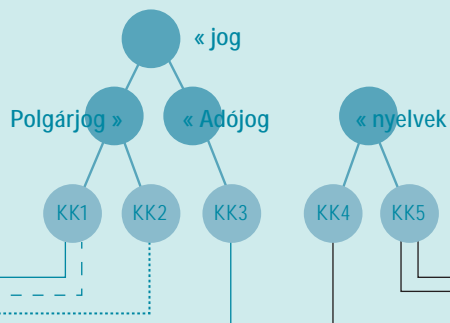
8 héten át tartó internetes konzultációs folyamat, mely 16 gazdasági ágazatot ölel át, és amely nyitott a hazai szakmai kör számára is. •

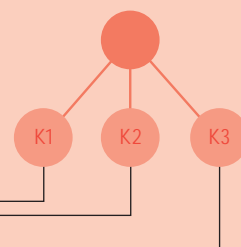
FOGLALKOZÁSOK

KÉSZSÉGEK ÉS KOMPETENCIÁK

KÉPESÍTÉSEK

FOGALMAK KÖZÖTTI ÖSSZEFÜGGÉSEK:

Előírt: —————
 Ajánlott:
 Választható: - - - - -
 Nem meghatározott: ————

- ESCO foglalkozások
- ESCO készségek, kompetenciák
- ESCO képesítések

Forrás: About ESCO, 2. o.; ESCO. A tool to facilitate... (Szlamka Erzsébet fordítása)

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

- ESCO portál: ec.europa.eu/esco
- Az online konzultációs felület: ocp.escportal.eu/consultation

A cikkhez felhasznált ábrák az **Üzenet a palackban** című kiadványunk 159. oldalán kezdődő tanulmányából származnak, melyben Szlamka Erzsébet színvonalas bemutatása olvasható az ESCO célrendszeréről és fejlesztési folyamatáról. Lapozható formában elérhető a honlapunkon: www.tka.hu » Könyvtár

SZEGEDI ESZTER
 Tempus Közalapítvány,
 Tudásmenedzsment csoport

„Az európai validációs gyakorlat egyik fontos jellemzője a sokszínűség. Ahány ország, annyi megoldás.”

Hogyan tehetők átláthatóvá a képesítések és a végzettségek rendszer-szinten?

Nemzetközi validációs gyakorlatok

Az utóbbi években az oktatásfejlesztés kiemelt kérdésévé vált az iskolán kívül szerzett tudás elismerése. Az Európa Unió Tanácsa a nem formális és az informális tanulás eredményeinek érvényesítéséről szóló ajánlásában (2012. december 20.) felkéri a tagállamokat, hogy legkésőbb 2018-ra hozzanak létre nemzeti rendszereket, amelyek lehetővé teszik a polgárok számára, hogy a formális képzésen kívül szerzett ismeretek, készségek és kompetenciák alapján teljes körű vagy részleges minősítést kapjanak.

„Tekintettel arra, hogy 2018-ra Magyarország is vállalta egy nemzeti validációs rendszer kidolgozását, szükséges egy átfogó, országos elismerési modellt kidolgozni, amely alapján kialakítható a hazai oktatási, képzési intézmény- és jogrendszer keretei között működő, az európai normákkal összhangban lévő, strukturált tudáselismerés rendszere. Olyan modell és rendszer kidolgozására van szükség, mely szolgálni tudja a leginkább érintett potenciális célcsoportok (pl.: alacsony iskolai végzettségű fiatalok és felnőttek) munkaerő-piaci és társadalmi reintegrációját.” (Emberi Erőforrások Minisztériuma Az egész életen át tartó tanulás szakpolitikájának keretstratégiája a 2014–2020 közötti időszakra. 2014:101.)

A magyar modell kialakításához érdemes áttekinteni más országok gyakorlatát még akkor is, ha az egyes európai országokban egymástól eltérő módon épültek ki a validációs eljárások, és ezért a kialakult gyakorlatok nagyon eltérő fejlettségi szintet mutatnak. Ugyanakkor a nemzetközi trendeket tanulmányozva kirajzolódik egy kép, amely azokat az alapelveket és feltételeket tartalmazza, amelyek nélkülözhetetlenek a hitelesítési eljárás kialakításához, és amelyek Magyarország számára is útmutatóul szolgálnak.

A Tempus Közalapítvány Farkas Éva és Tót Éva szakértőket kérte fel, hogy a 2018-ban aktuális nemzeti validációs rendszer kidolgozásának elősegítésére vizsgáljanak meg egy-egy nemzetközi gyakorlatot, abból a célból, hogy következtetések levonásával könnyebben körülhatárolhatóvá váljon a hazai fejlesztési irány.

Ahogy azt Tót Éva szakértő írja: „Az európai validációs gyakorlat egyik fontos jellemzője a sokszínűség. Ahány ország, annyi megoldás. Fontos különbség azonban, hogy míg néhány ország esetében átfogó stratégián alapuló, szabályozott, rendszerszerű működésről, addig másutt egyelőre inkább szektorális megoldásokról, vagy akár egymás mellett elszórtan működő, nem egységes elveken alapuló eljárásokról beszélhetünk. Az is jellemző eltérés, hogy egyes országokban – az uniós kezdeményezések nyomán – az elmúlt évtizedben indult el a fejlesztés, máshol már korábban is alkalmazták a validációt, azaz a formális képzésen kívül megszerzett tanulási eredmények elismerésének szabályozott formáját.”

A román és francia gyakorlat óriási eltéréseket mutat, egy dolog mégis közös bennük: mindkettő megfogalmazza saját validálási stratégiáját, **mindkét példa mögött ott áll az egyértelműen megfogalmazott kormányzati elkötelezettség és a validációs eljárás konkrét céljának meghatározása.**

„A román példa rendszerszerű, felülről irányított, de a társadalmi partnereket bevonó validációs eljárásának kormányzati célja a foglalkoztatás növelése, így a felnőttek – képesítésekhez/foglalkozásokhoz kötődő – szakmai kompetenciáinak validálása. A validációs eljárás megrendelői szinte 100%-ban a munkáltatók,

akik igazoltatni akarják a munkavállalóik (vagy leendő munkavállalóik) által birtokolt szakmai kompetenciákat. A validáció legfontosabb előnye a felnőtt által birtokolt tanulási eredmények „hivatalos státuszba” helyezése. A hitelesítési eljárás tehát egy lépcsőfok ahhoz, hogy a felnőtt az általa birtokolt, de nem dokumentált tanulási eredményeinek hivatalosan igazolt, dokumentált (munkaerő-piaci) értéket adjon” – teszi hozzá Farkas Éva.

A hazai fejlesztési munka megkezdéséhez álljon itt Tót Éva következtetése, ami előrevetíti, hogy a fejlesztési munkát érdemes időben kezdeni, hiszen ahogy a francia példa is alátámasztja, a társadalmi partnerekkel az egyeztetés időigényes:

„A francia validációs rendszer Európában az egyik legrégebbi és a leginkább kiépült rendszer, ami indokoltá teszi a megismerését. A francia példa egyik fontos tanulsága, hogy nem egy lépésben jön létre a teljes rendszer, több évtizedes léptékben kell gondolkodni róla folyamatos elemzés, átalakítás, az együttműködés bővítése révén.” •

A teljes írások a Tempus Közalapítvány honlapján olvashatóak.
www.tka.hu » Nemzetköziesítés
 » ECVET

Összeállította: LUKÁCS JULIANNA
 Tempus Közalapítvány,
 Szakképzés, felnőtt tanulás csoport

ECVET elvek a gyakorlatban:

kreditbeszámítás vagy személyre szabott elismerés

PEST – Partnership for Exchange of Experience in Student on-the-job Training

A *hallgatói nemzetközi szakmai gyakorlat és mobilitás tapasztalat-cseréje* című projekt célja az oktatási intézmények, vállalatok párbeszédének elősegítése a hallgatói szakmai gyakorlatok szervezésének ösztönzésére. A Budapesti Gazdasági Főiskola (BGF) és a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara (BKIK) közös szervezésében 2015. június 4-én megrendezett projektzáró szakmai fórum célja az volt, hogy a mobilitásban érintett szakemberek a projekteredmények ismertetésén túl az eredmények hatékony alkalmazásához és fenntarthatóságához is iránymutatást adjanak.

A szakmai fórum körbejárta, hogy a magyarországi jogi és gyakorlati lépések milyen eredményeket és kihívásokat mutatnak. Vizsgálta továbbá, hogy az **ECVET (Európai Szakoktatási és Szakképzési Kreditrendszer) törekvései megfelelően tudnak-e érvényesülni a nemzetközi mobilitásban**, illetve a nemzeti keretek között ez hatékonyabban megvalósítható-e. Az Európai Szakképzés-fejlesztési Központ (CEDEFOP) jelentése szerint Magyarország mérsékelt kedvező környezetű az ECVET elvek alkalmazására a nemzetközi mobilitások terén – hangzott el a rendezvényen.

A záró projekttalálkozón összehasonították a PEST projektben részt vevő partnerországok jogi szabályozását és oktatásszervezési gyakorlatát, és ezek alapján fogalmazták meg elképzeléseiket a jövőre vonatkozóan. Az együttműködés elősegítette, hogy a kamara újragondolja a szerepét a hazai szabályozás keretein belül. A projekteredmények közé sorolható a BKIK és BGF hosszú távú együttműködése, a BGF-es tanulók kamarai tagságú kisvállalkozásoknál való elhelyezésére.

A partnerországok **a projekt során vizsgálták azt is, hogy mely országban hogyan működik a kreditbeszámítás**. A kiválasztott pénzügyi szakképzés áttekintése során elkészítették ennek kompetencia térképét és tartalomelemzését. Összehasonlították a szakmai gyakorlat időtartamát, kreditértékét és hogy mennyire felel meg a kompetencia alapú leírás elvárásának az egyes partnerországokban. A vizsgálat egyik eredménye például, hogy a magyarországi szakmai gyakorlatok szervezése (pénzügyi szakképzés terén) hasonlít a finnhez a kötelező szakmai gyakorlatok hosszát (20 hét) és kompetencia alapúságát illetően.

A jelenlegi rendszer lehetséges fejlesztési területei is szóba kerültek, konkrét példák megfogalmazásával. A 2006-os *Országos Képzési*

Jegyzék ugyan moduláris alpra helyezte a képzési rendszert, és ezt a struktúrát a 2012-es módosítás után is megőrizték, de a modularitás csak a képzések leírásában, egymáshoz való viszonyában jelenik meg. Modulzáró vizsgák teljesítésével és összegyűjtésével nálunk – ellentétben néhány ország gyakorlatával – szakképzés nem szerezhető, csak komplex záróvizsgálattal. A tervek szerint a szakképzések tanulási eredmények szerinti átirása is csak a képzések szintjén fog megtörténni, nem a modulok szintjén – ahogy azt az egyik kerekasztal résztvevője, Mártonfi György ECVET szakértő összefoglalta.

A szakmai kerekasztal azon kérdésére, hogy **hogyan történhetne a gyakornoki programok elismertetése a formális képzési rendszeren belül** – amely a validációs rendszer 2018-ig való kidolgozására tett nemzeti vállalással is összefügg –, több javaslat is született. Az egyik tallini projektpartner jó gyakorlata szerint a hallgató egyéni szintjén történik az elismerés, azaz személyre szabott. A jogszabályi környezet itthon is megengedő, példaként a Szegedi Tudományegyetem került említésre, ahol működik is pilot jelleggel az előzetes munkatapasztalatok beszámítása. A javaslatok közül további kettő kiemelendő: **erősíteni kell a párbeszédet a vállalatok és képző intézmények között és rugalmasabbá kell tenni a tanterveket**, hogy a validációs rendszer kialakítását is megkönnyítő tanulási eredmények leírásokat tartalmazzanak. •

Összeállította: LUKÁCS JULIANNA
Tempus Közalapítvány,
Szakképzés, felnőtt tanulás csoport

Az Europass 10 éve

Melyik a legnépszerűbb Európai Unió által létrehozott dokumentum? Ha az Europass önéletrajz jutott az eszébe, akkor helyesen válaszolt. Idén 10 éves az Europass portfólió, amely sikerét a folyamatos fejlesztéseknek és megújításoknak köszönheti.

Az Europass dokumentumok Európában egy-séges formátumban teszik összehasonlíthatóvá, megismerhetővé az egyén szaktudását, végzettségét, nyelvtudását, szakmai tapasztalatait. Tájékoztatnak, információt adnak a hazai és külföldi képzésekről, a képzést és kompetenciákat érintő változásokról, valamint a külföldön megszerzett képesítésekről. 2005-ben az Európai Unió annak érdekében hozta létre ezt a dokumentumcsaládot, hogy elősegítse a különböző országokból származó bizonyítványok, szaktudások és kompetenciák összehasonlíthatóságát és átláthatóságát, vagyis hogy megkönnyítse a munkavállalási és tanulmányi célú mobilitást a tagállamok között.

Magyarországon is ismertek és népszerűek a dokumentumok mind a felhasználók, mind a munkáltatók körében. 2014-ben már több mint egymillió önéletrajzot töltöttek ki a magyarok, s ezzel az ötödik helyen állunk Európa országai között. Mintegy hárommillió látogatást regisztráltunk Magyarországról az Europass portálon. A számok elsősorban a 2012-es év óta növekedtek látványosan, amióta a Tempus Közalapítványhoz került a Nemzeti Europass Központ és annak feladatköre.

10 éves története során az Europass portfólió jelentős fejlesztéseken esett át. Elsőként mindenképpen kiemelendő, hogy a CEDEFOP (Európai Szakképzésfejlesztési Központ) által működtetett Europass portál már 27 nyelven érhető el – a hivatalos uniós nyelvek mellett izlandi, macedón, norvég és török nyelven is. A folyamatosan frissített honlapot az elmúlt tíz évben 102 millióan látogatták meg.

Az évek során megújult a *nyelvi útlevél* grafikai megjelenítése, emellett jelentős módosításon esett át az *önéletrajz* is, ami a felhasználók visszajelzéseinek köszönhetően kapott új formát 2012-ben. Áramvonalas grafikai megjelenítés, letisztultabb forma és áttekinthető struktúra jellemzi a mára már 58 milliós kitöltésnél járó dokumentumot.

Újításként érkezett 2013-ban az *Európai készségútlevél* elnevezésű elektronikus portfólió, melynek segítségével egyetlen fájlba tudjuk összerendezni az összes dokumentumot, ami az adott pályázáshoz szükséges: pl. a nyelvi útleveleket, a bizonyítvány-kiegészítőket, az okleveleket, a bizonyítványok másolatát vagy ajánlásokat, stb.

2014-től a *motivációs levél* teszi teljessé a csomagot, így az álláskeresőkhöz szükséges összes dokumentumot ki lehet tölteni egy helyen. A motivációs levél növekvő népszerűségét mutató statisztikák igazolják, hogy a legfrissebb újítás is beváltotta a hozzá fűzött reményeket.

Idén júliusban az Europass önéletrajzba bekerült a digitális készségek önértékelését

szolgáltató táblázat. Ennek segítségével az Europass online szerkesztőfelületén az önértékelés módszerére alapozva lehet kitölteni a digitális készségekre vonatkozó kategóriákat, amelyek az IT világgal kapcsolatos tudások rendszerezésében segítenek.

Az információs technológia korában élve lépést tartunk a modern eszközök fejlődésével és a felhasználói igények

kel. Tavaly óta az Europass oldal elérhető tabletre és mobilra optimalizált változatban is, illetve pár gombnyomással a LinkedInre feltöltött adatok is letölthetőek, vagy akár felhőbe menthetőek. Az innovációk sorában kiemelkedő az Europass önéletrajz interoperabilitása, amely lehetővé teszi, hogy az önéletrajzokban szereplő adatokat adatbázisok is kezelni tudják. Természetesen mindez a megfelelő adatvédelmi előírások figyelembe vételével történik.

Az Europass portfólió sikerének zálogát jelentik ezek az újítások, melyek modernizálják az elismertetés megkönnyítését szolgáló dokumentumokat is. Az elmúlt tíz év eredményei egyértelműen bizonyítják, hogy a dokumentumcsalád létrehozása elérte célját. A következő tíz év pedig eldönti, hogy a folyamatosan megújuló Europass megmarad-e az Európai Unió legnépszerűbb dokumentumának. •

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

Europass magyar honlap: europass.hu

Facebook oldal: facebook.com/EuropassMagyarország

Europass portál (CEDEFOP): europass.cedefop.europa.eu/hu/home.iehtml

SZABÓ CSILLA
Tempus Közalapítvány,
Nemzeti Europass Központ

10 ÉV

2005 NOVEMBER **1,000,000 LÁTOGATÓ**
 2008 **10,000,000 LÁTOGATÓ**
 2014 **100,000,000 LÁTOGATÓ**

AZ EUROPASS HONLAP LÁTOGATÓINAK SZÁMA ÖSSZESEN

102 MILLIÓ

KÖZÜLÜK LEGTÖBBEN **OKTÓBERBEN** LÁTOGATTÁK MEG AZ EUROPASS HONLAPOT

TOP 5. AHONNAN A LEGTÖBB LÁTOGATÓ ÉRKEZIK **OLASZ-ORSZÁG** * **PORTUGÁLIA** * **SPANYOL-ORSZÁG** * **ROMÁNIA** * **NÉMET-ORSZÁG**

AZ EUROPASS ÖNÉLETRAJZ A LEGNÉPSZERŰBB DOKUMENTUM, AMELYET AZ EU VALAHA LÉTREHOZOTT.

MILYEN NYELVEKEN TÖLTIK KI A LEGTÖBBEN AZ ÖNÉLETRAJZOT?

ANGOL * **OLASZ**
PORTUGÁL * **SPANYOL**
ROMÁN

AZ ONLINE KITÖLTÖTT ÖNÉLETRAJZOK SZÁMA

58 MILLIÓ

A MEGJELENÉS ÓTA

MELY ORSZÁGOKBAN TÖLTIK KI A LEGTÖBB EUROPASS ÖNÉLETRAJZOT?

AZ EUROPASS CV KITÖLTŐI ÁLTALÁBAN

- 30 ÉV ALATTIAK
- FIATAL PÁLYAKEZDŐK
- LEGALÁBB EGY IDEGEN NYELVET BESZÉLNEK - DE ÁLTALÁBAN TÖBBET

27 NYELVEN
ELÉRHETŐ

FEJLESZTÉSEK

A 10 ÉV SORÁN

ÚJDONSÁG
MOTIVÁCIÓS LEVÉL

ÚJDONSÁG
EUROPASS
KÉSZSÉGÚTLEVÉL
MINDEN EGYÜTT,
EGY DOKUMENTUMBAN

EUROPASS.CEDEFOP.EUROPA.EU

ÖNÉLETRAJZMINTA
LÁTÁSSÉRÜLTEK RÉSZÉRE

TABLETRE
OPTIMALIZÁLVA

©TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY > www.tka.hu

FELHŐBE
MENTÉS

FRISÍTETT
ÖNÉLETRAJZ-SZERKESZTŐ

LINKEDIN PROFIL
IMPORTÁLÁSA

EUROPASS.HU [EUROPASSMAGYARORSZAG](https://www.facebook.com/EuropassMagyarország) [EUROPASSEUROPE](https://www.facebook.com/Europasseurope) [EUROPASSEUROPE](https://twitter.com/Europasseurope) [EUROPASS](https://www.pinterest.com/Europass)

Készségekről és végzettségekről az Europass dokumentumokban

Az évfordulók az ünneplés mellett gyakran jó alkalmat kínálnak a célok és eredmények összevetésére, az összegzésre is. Nincs ez másként az idén 10 éves Europass portfólió esetén sem. Az Europass bizonyítvány-kiegészítő és a mobilitási igazolvány szerepéről, múltjáról, fejlődéséről és a jövőben várható fejleményekről kérdeztünk két olyan szakembert, akik testközelből ismerik ezeket a dokumentumokat.

KARVÁZY ESZTER – a Nemzeti Referencia Központ vezetője, szakmai tanácsadó, Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal

EUROPASS BIZONYÍTVÁNY-KIEGÉSZÍTŐ

Milyen szándék hívta életre az Europass bizonyítvány-kiegészítőt?

A 90-es években jött létre a szakképzetségek átláthatóságának európai fóruma (European Forum on Transparency), melynek résztvevői a végzettségek átláthatatlanságából, és az EU-tagországok közötti bizalmatlanságból adódó akadályok leküzdését tűzték ki célul, és párbeszéd ösztönzésével kívánták elősegíteni a különböző végzettségek elfogadhatóságát.

Hogyan vezetett ez el az Europass bizonyítvány-kiegészítő létrejöttéhez?

A fórum egyrészt lehetőséget biztosított arra, hogy szervezett keretek között, egy alulról építkező diskurzus alakuljon ki a munkaerőpiac és a nemzeti szakképzési hatóságok képviselői között – ez hívta életre a Nemzeti Referencia Központokat –, másrészt alapot szolgáltatott több olyan európai kezdeményezéshez, amelyek mára jól működő mobilitást segítő eszközökké fejlődtek. Ilyen eszköz például az Europass bizonyítvány-kiegészítő is.

Mit kell tudni az Europass bizonyítvány-kiegészítőről?

Az Europass bizonyítvány-kiegészítők 2005. július 1. óta tölthetők le a Nemzeti Referencia Központ honlapjáról, a 2001. évi OKJ-ban szereplő, és az azóta további rendeletekben kiadott OKJ-s szakképesítésekhez. A magyar nyelvű bizonyítvány-kiegészítőkhöz Európában egyedülállóan, az angolon kívül még további négy nyelven kérhető fordítás (német, francia, spanyol és olasz). Az Europass bizonyítvány-kiegészítőket a vizsgaszervezésre jogosult intézmények tölthetik le.

Hogyan juthatok hozzá, ha korábban végeztem a tanulmányaimmal?

Kivételes esetekben lehetőség van a dokumentum kiadására korábban végzetek számára is, külön eljárás keretében. Bővebb információért a Nemzeti Referencia Központhoz (nrk.nive.hu) fordulhat.

Hogyan értékeli az Europass bizonyítvány-kiegészítőt a jelenben?

A gyakorlati tapasztalat alapján az Europass bizonyítvány-kiegészítő kiválóan használható dokumentum külföldi tanulás és munkavállalás esetén. 2005 óta több mint ötszörösére emelkedett a kiállított bizonyítvány-kiegészítők száma, és 2015 szeptemberéig 79.755 darabot állítottak ki a vizsgaszervezők. A bizonyítvány-kiegészítők népszerűségét a többnyelvűségén kívül az alacsony költség is növeli. Az idegen nyelvű bizonyítvány-kiegészítő adminisztrációs díja a mindenkori minimálbér 5%-a, míg a hivatalos fordítás több tízezer forint költséget is jelenthet.

Mit tart a dokumentum legfontosabb sajátosságának?

Az idegen nyelven kiállított bizonyítvány-kiegészítők jelentős segítséget nyújtanak a külföldi bizonyítvány elismertetéssel foglalkozó hatóságoknak, mivel minden kiegészítő tartalmazza az adott képesítéshez tartozó kompetencia leírásokat, az elméletgyakorlat arányát, a teljes képzés idejét, a vizsgatantárgyakat és az érdemjegyeket, illetve az esetek nagy részében a tanult tantárgyak és a szakmai gyakorlat óraszámait. Ezen információk birtokában a külföldi munkáltatók számára is átláthatóvá válik az itthon szerzett képesítés tartalma.

Miért érdemes egy új munkatársakat kereső HR szakembernek átnéznie a jelölt Europass bizonyítvány-kiegészítőjét?

A tanulási kimenetek leírása alapján a szakemberek gyorsan áttekinthetik, hogy a munkavállaló képesítése tartalmazza-e az elvárt munkafeladatokhoz kapcsolódó kompetenciákat, a gyakorlati óraszám alapján pedig információt szerezhet arról, hogy az ismeretek gyakorlati alkalmazásában milyen eredményeket ért el a munkavállaló.

Hogyan fejlesztené tovább a dokumentumot?

Célszerű lenne a minősített (akkreditált) felnőttképzési programokban, és a nem formális, informális úton megszerzett képesítésekhez is kialakítani ilyen típusú bizonyítvány/tanúsítvány kiegészítőt, másrészt hasznos lenne egy olyan eljárás, amely alapján a 2005. július 1. előtt végzetek számára is egyszerűen elérhetővé válik a dokumentum.

KÉRDÉSEM LENNE, HOVÁ FORDULHATOK?

Az Europass bizonyítvány-kiegészítőről további információt a Nemzeti Referencia Központ (nrk.nive.hu), illetve a Nemzeti Europass Központ (europass.hu) honlapján talál. Mindkét intézmény működtet ügyfélszolgálatot, amelyek elérhetőségei az alábbiak:

Nemzeti Europass Központ

Telefon: (06) 1 236 5050

Email: europass@tpf.hu

Nemzeti Referencia Központ

Telefon: (06) 1 434 5710, (06) 1 434 5712

E-mail: nrk@lab.hu

NAGY ZSÓFIA – programkoordinátor, Tempus Közalapítvány

EUROPASS MOBILITÁSI IGAZOLVÁNY

Hogyan jött létre az Europass mobilítási igazolvány, és betölti-e a neki rendelt szerepet?

Az Europass mobilítási igazolvány azzal a céllal született, hogy legyen egy olyan egységes, minden európai ország számára elismert dokumentum, amely a más európai országokban folytatott szakmai gyakorlatok, tanulmányok vagy önkéntes munka során szerzett tanulási eredményeket igazolni tudja. A mobilítási igazolvány, a külföldi szakmai gyakorlatok bővülésével, 2015-ben is szükséges és egyre szélesebb körben használt dokumentum.

Mit tart a dokumentum legfontosabb sajátosságának?

A mobilítási igazolvány készségek és kompetenciák vonatkozásában írja le a külföldi tartózkodás során tanultakat, így a munkáltatók számára egyértelmű képet ad az egyén külföldön történt szakmai fejlődéséről. Szakmai gyakorlat esetében lehetőség nyílik az elvégzett munkafeladatokat, az ellátott tevékenységeket és az ezeken keresztül elsajátított tudást, készségeket és kompetenciákat részletezni az igazolványban. Amennyiben tanulmányi célú volt a kiutazás, akkor az elvégzett kurzusok és azok eredménye dokumentálható. Fontos tudni, hogy a dokumentum csak akkor érvényes, ha a külföldi fogadó intézmény is aláírja azt, így a benne foglalt információk teljesen megbízhatóak.

Miért érdemes egy új munkatársakat kereső HR szakembernek átnéznie a jelölt mobilítási igazolványát?

A mobilítási igazolvány nagy előnye, hogy a külföldi fogadó intézmény is érvényesíti, tehát a tartalma teljes mértékben megbízható. A készségekben és kompetenciákban való leírás pedig tiszta képet ad arról, hogy az egyén mit tud, mit ért és mire képes az adott munkafolyamat/tanulási folyamat végén.

Hogyan fejlesztené tovább a dokumentumot?

A dokumentum formai fejlesztése európai szinten folyamatban van, melynek célja, hogy egy rövidebb, átláthatóbb, a többi Europass dokumentum formájához még jobban igazodó igazolvány jöjjön létre. •

Ki jogosult mobilítási igazolványra?
Mobilítási igazolvány kiállítható azok részére, akik szervezett keretek között vettek részt nemzetközi mobilítási programban, akár tanulmányi céllal, akár szakmai gyakorlaton. Az Erasmus+, a Campus Hungary és a CEEPUS program mellett további EU-s és más nemzetközi mobilítási program résztvevői is jogosultak az igazolványra.

ARANY ANETT
Tempus Közalapítvány,
Nemzeti Europass Központ

HOGYAN JUTHATOK HOZZÁ?

Erasmus+ szakképzési mobilitás esetében a magyar küldő intézmény kezdeményezheti az igazolvány kitöltését az erre szolgáló adatbázisban.

Az Erasmus+ felsőoktatási, felnőttoktatási, közoktatási és ifjúsági mobilitás, a Campus Hungary, vagy az EGT Alap ösztöndíjprogram esetében a résztvevő kezdeményezheti az igazolvány kitöltését az erre szolgáló adatbázisban. További információt az europass.hu honlapon talál.

Más uniós és nem uniós, de intézmény által szervezett szakmai gyakorlat vagy tanulmány esetében kérjük, forduljon az igazolvány kiadását koordináló Tempus Közalapítványhoz!

Az Europass önéletrajz legnagyobb erényeként 2012-ben és 2015-ben egyaránt az átláthatóságát, a strukturáltságát és a szerkezetét emelték ki.

Europass dokumentumok a HR-esek szemével 2015-ben

Nap mint nap számos visszajelzést kapunk az Europass dokumentumokkal kapcsolatban a felhasználóktól. Gyakran előfordul, hogy nemcsak a helyes kitöltésre vonatkozó kérdések érkeznek, hanem sokkal inkább arra kíváncsiak az érdeklődők, hogy mennyire tudnak majd érvényesülni a munka világában, ha az Europass dokumentumokat használják. Ezért 2015 elején a másik oldal, a munkáltatók véleményét is kikértük, hogy a valós igényeknek megfelelően fejleszthesük tovább a portfóliót.

2012-ben már végeztünk egy felmérést ebben a témakörben, melyet most megisméltünk: **hetven különböző cég HR munkatársát kérdeztük meg** arról, hogy mit gondolnak az Europass önéletrajzról, motivációs levélről és készségútlevelel. Legnagyobb részben multinacionális vállalatokat kerestünk meg, de néhány kis-, közép- és nagyvállalkozást is bevontunk a felmérésbe.

A HR-esektől állásbörzék során kértünk visszajelzést az Europass dokumentumokkal kapcsolatban, személyes interjúk formájában. A beszélgetések során az derült ki, hogy a 2012-es adatokkal ellentétben ma már **minden válaszadó HR munkatárs ismeri az Europass önéletrajzot**, és többen kiemelték azt is, hogy az új formátumot jobban kedvelik, mint a régít. A kapott válaszok alapján **tíz önéletrajzból átlagosan 3,75 Europass formátumban érkezik** a cégekhez. A HR-esek több mint fele továbbra is a fiatalokat nevezte meg fő felhasználóként, mivel a pályakezdők számára ideális vonal-

vezetőként szolgál. Az Europass önéletrajz legnagyobb erényeként 2012-ben és 2015-ben egyaránt **az átláthatóságát, a strukturáltságát és a szerkezetét emelték ki**. A válaszadók véleménye szerint az Europass formátum segíti a kiválasztást, mert könnyebb az állásra jelentkezők összehasonlítása. Érdekes, hogy idei felmérésünk során több HR munkatárs kiemelte, hogy **az Europass nyelvi része kifejezetten jó**, míg a 2012-ben még a többség a nyelvtudás hagyományos bemutatását részesítette előnyben. A megkérdezettek nagy része emellett úgy nyilatkozott, hogy a **betölteni kívánt munkakör rovat segíti leginkább munkájukat**.

Kíváncsiak voltunk az Europass dokumentumcsalád két legújabb tagjával kapcsolatos tapasztalatokra, véleményekre is.

A felmérésben résztvevők fele szerint **az Europass motivációs levél formailag jó**. Sokan gondolják úgy, hogy a kitöltő felület sablonjai segíthetik a pályázókat, per sze mindenképpen figyelni kell a sablonok helyes kezelésére, és nem szabad kizárólag mintamondatokkal teleírni a levelet. Az Europass motivációs levélben azonban nincsenek kötelező elemek, a szerkesztőfelület csupán javasolt szófordulatokkal, kifejezésekkel segíti a dokumentum elkészítését, így a pályázó személyre szabhatja a szöveg stílusát, beleviheti saját egyéniségét.

A válaszadók nagy része úgy nyilatkozott, hogy cége nem kér teljes portfóliót a pályá-

Az Europass dokumentumokról további információkat találhat az europass.hu honlapon és az Europass Magyarország Facebook oldalon.

zóktól. Arra a kérdésünkre, hogy hasznosnak találják-e **az Europass készségútlevelet** állásra történő pályázáskor, nagyon eltérő válaszokat kaptunk – összességében azt tapasztaltuk, hogy **hazánkban még nem számít bevett módszernek az elektronikus portfólió használata**. Pozitívumként azonban többen kiemelték levelezőrendszer-bárát jellegét (mivel minden megtalálható egy fájlban), illetve az egységes formából adódó könnyű kezelhetőséget.

Összességében elmondhatjuk, hogy az Europass mára egy olyan ismert és elismert formátummá vált, melynek megfelelő használatával nemcsak az álláskeresőket segítjük, hanem a kiválasztók munkáját is egyszerűbbé és gyorsabbá tehetjük. •

MÜLLER CSILLA
Tempus Közalapítvány,
Nemzeti Europass Központ

Újdonság a felsőoktatás nemzetközesítésében:

a nemzetközesítési tanúsítási eljárások

A cikk KOVÁCS ISTVÁN VILMOS: *Nemzetközesítési tanúsítási eljárások* c. összefoglalója alapján készült (in *Felsőoktatási nemzetközesítési törekvések*, Tempus Közalapítvány, 2015. 13–20. o.)

Tíz magyar felsőoktatási intézményben zajlott le a nemzetközesítési tanúsítási eljárás első fázisa a Tempus Közalapítvány közreműködésével a Campus Hungary program keretében. A többlépcsős folyamat végére az intézmények hazai és nemzetközi szakértők segítségével átfogó képet alkothatnak arról, hogy a nemzetközesedés terén milyen eredményeket értek el, illetve hogy milyen lépésekre van szükségük ahhoz a jövőben, hogy tovább fejlődhessenek ezen a területen.

Magyarországon eddig még nem volt példa ilyen összetett, kifejezetten a **nemzetközesedésre irányuló tanúsítási eljárásra**. A hazai és külföldi felsőoktatási szakértők bevonásával elkészített és kidolgozott folyamat olyan nemzetközi auditok tapasztalatait is felhasználja, mint például az ACA (*Academic Cooperation Association*) és az OECD közreműködésével megvalósított IQRP (*Internationalisation Quality Review Process*).

A Campus Hungary program keretében végzett korábbi kutatások arra világítottak rá, hogy bár a magyar felsőoktatási intézmények mára a nemzetközesítést alaptervekenységük meghatározó részének tekintik, a vezetői elköteleződés, valamint az **átfogó stratégiai megközelítés hiánya** miatt nem tudják a kívánt eredményeket felmutatni. Annak ellenére sem, hogy a nemzetközivé váló felsőoktatási környezet számos előnyvel jár: a kreditmobilitásban részt vevő hallgatók karrieresélyei sokkal jobbak, de a bejövő külföldi hallgatók révén az itthon ma-

radók is értékes interkulturális tapasztalatokhoz juthatnak.

A NEMZETKÖZI TANUSÍTÁSI ELJÁRÁS LÉPÉSEI

A többlépcsős auditálási folyamat első állomása az **intézményi önértékelés elkészítése** volt. A résztvevők az előre megadott dimenziók alapján felvázolták intézményük jelenlegi nemzetközesítési stratégiáját, illetve az e téren végzett tevékenységeket. Az önértékelés kitért a jövőre vonatkozó tervekre is.

A következő lépés az **auditáló bizottság látogatása volt az intézményben**. A háromtagú bizottságban a két hazai szakértő mellett az ACA, az egyik legtekintélyesebb felsőoktatási nemzetközi szervezet delegáltja volt jelen. A kétnapos látogatás során az auditoroknak lehetőségük nyílt arra, hogy személyesen is találkozhassanak az adott intézmény nemzetközi törekvéseiért felelős munkatársaival, valamint felmérhették azo-

kat a területeket vagy tényezőket is, amelyekre az önértékelés esetleg nem tért ki.

A látogatás után az auditorok elkészítették a jelentésüket a vizsgált intézményről, az önértékelés és a látogatás alapján összegezték tapasztalataikat, és további ajánlásokat fogalmaztak meg annak érdekében, hogy a jövőben az adott intézmény még hatékonyabb nemzetközesítési tevékenységet folytathasson. Az intézmények erre válaszként fogják elkészíteni azt az intézkedési tervet, amely alapján három év múlva, egy újabb eljárást követően **elnyerhetik a nemzetközesedés adott szintjét igazoló tanúsítást** is.

TANULSÁGOK

A lezajlott auditok tanulsága szerint az egyik **legnagyobb nehézség** a nemzetközesítés terén **az idegen nyelven történő oktatás** volt. Az intézmények zöme sajnos nem rendelkezik olyan hosszú távú stratégiával, amely lehetővé tenné, hogy idővel teljes képzési programok idegen nyelvűvé válhas-

A NEMZETKÖZIESÍTÉSI TANÚSÍTÁSI ELJÁRÁS ELŐNYEI A RÉSZT VEVŐ INTÉZMÉNYEK SZERINT

- **belső párbeszédet indít el az intézmény különböző szintjei között, közös gondolkodásra ösztönöz**
- **gyakorlati, tényleg fontos dolgokra koncentrálnak**
- **személyre szabott tanácsokat kap az intézmény**
- **nemcsak helyzetképet, de motivációt is ad**

sanak. Az oktatói idegennyelv-tanulás motiválására és támogatására azonban számos jó példát találtak a szakértők.

A másik problématerületnek még mindig a **külföldön megszerzett kreditek beszámítása** bizonyult, bár ez a vizsgált intézmények mindegyike számára elsődleges fontosságú. A külföldön teljesített kreditekkel szembeni bizalmatlanság mellett gondot okoz sokszor az is, hogy az **itthoni tantárgystruktúra** miatt az egyes tárgyak a külföldieknél sokkal alacsonyabb kreditértékkel bírnak. Ez utóbbi főleg az idelátogató külföldi hallgatók számára jelent problémát.

A célországok, partnerországok kiválasztásában is a stratégiai megközelítés hiányát látták általában problémásnak az auditorok. Számos intézmény szerteágazó nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik, de ezek az együttműködések gyakran esetlegesen szerveződnek. Több auditori jelentés kitért arra, hogy a **prioritások és fókuszok földrajzi, gazdasági és szakmai meghatározásával**

az adott intézmény sokkal hatékonyabbá tehetné a külföldi kapcsolatépítést. Emellett felhívták a figyelmet arra is, hogy a **feladatok jobb elosztása a karok között**, valamint a tapasztalatok megosztása szintén elősegítenék a nemzetközi munka eredményességét.

A nemzetköziesítés révén a mobilitásban részt nem vevő **hazai hallgatók is interkulturális tapasztalatokra tehetnek szert** a külföldi diákokkal együtt elvégzett órák és egyéb szabadidős programok során. Sok intézménynél jellemző volt azonban, hogy a **nemzetközi diákok az itthoniaktól elkülönült tömböt alkotnak**, és így nem is igazán tudnak találkozni egymás kultúrájával. A látogató bizottság viszont azt is megállapította, hogy a legtöbb intézmény komoly erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy a különböző kultúrájú diákcsoportok nyitottabbá váljanak egymás felé.

A **hallgatók bevonása a konkrét nemzetköziesítési tevékenységbe** szintén előremutató. Az Erasmus Student Network vagy a

hallgatói önkormányzatok külügyi bizottságainak saját szervezésű programjai szerves részeivé váltak a nemzetközi tevékenységnek. Ha a hallgatók és nemzetközi ügyekért felelős vezetés között valódi kollegiális partneri kapcsolat alakul ki, az a jövőben még eredményesebbé teheti a közös munkát. •

Részt vett intézmények:

- Budapesti Gazdasági Főiskola
- Debreceni Egyetem
- Eszterházy Károly Főiskola
- Miskolci Egyetem
- Moholy-Nagy Művészeti Egyetem
- Pázmány Péter Katolikus Egyetem
- Pécsi Tudományegyetem
- Semmelweis Egyetem
- Szegedi Tudományegyetem
- Szent István Egyetem

CSORDÁS KATA
Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs csoport

Az OKTATÓ

Erasmus+ oktatói mobilitáson vesz részt

Felkelti a külföldi hallgatók érdeklődését, akik ezért Magyarországra jönnek

Meghívja külföldi kollégáit saját egyetemére

Javulnak nyelvi készségei, új módszereket tanul, otthon is tanít külföldi diákokat

Nemzetközi intenzív programok, nyári egyetemek

Curriculum-fejlesztés, közös projektek

Szakmai gyakorlati helyek, duális képzés

Új szak, közös képzés jön létre

Erasmus Mundus közös mesterképzések pályázat

Oktatók, munkatársak képzése

Szélesedő nemzetközi profil

Közös kutatási program, nemzetközi tudományos publikációk

Nemzetközi ranglisták

AZ OKTATÓI MOBILITÁS HATÁSA A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK NEMZETKÖZIESÍTÉSÉRE

Habár a különféle ösztöndíjprogramokban részt vevő oktatók mobilitása a legtöbb esetben a tanításról szól, nyilvánvaló, hogy egy-egy ilyen út ennél jóval többet takar. Nem csupán az izgalmas tájak, városok felfedezésére gondolhatunk, hanem arra is, hogy a tanórák megtartásán és a konzultációs alkalmakon túl számtalan további eredmény születhet, és akár szorosabb együttműködésre is nyílik lehetőség. Így aztán nem ritka eset, hogy egy rövid Erasmus-út vagy ösztöndíj hosszabb távú és komoly intézményi hatást keltő nemzetközi együttműködést eredményez. Hogy ez az állítás nem csupán légből kapott, alátámasztják az itt következő rövid oktatói beszámolók, az együttműködési lehetőségek útjait pedig a mellékelt infografikánk szemlélteti.

CEEPUS hálózatok intézményi koordinálásából közös diploma program

A Szent István Egyetem (SZIE) intézményi fejlesztési terve is **kiemelten kezeli a nemzetköziesítést**, az egyetem kiterjedt oktatási és kutatási kapcsolatrendszere révén fontos szerepet tölt be az Európában működő nemzetközi felsőoktatási hálózatokban és szervezetekben. Különösen az ICA (*Association for European Life Science Universities*) szervezetében való részvételünk járult hozzá lényegesen ismertségünk és elismertségünk erősítéséhez, elsősorban az európai agrárintézmények körében. Aktív tagjai vagyunk az egyik bizottságnak, amely feladata a külföldi hallgatók számára összehangolt képzési és szolgáltatási kínálat biztosítása az európai agrárintézményekben. Csupán a fenti szervezetek éves összejövetelei nem tennék lehetővé az aktív és hatékony együttműködést, ahhoz mind az **Erasmus, mind a CEEPUS hálózatok kínálta oktatói mobilitási lehetőségek** nyújtanak jelentős szakmai és pénzügyi támogatást.

A SZIE külkapcsolati stratégiája célul tűzte ki az egyetem nemzetközi agrár-oktatási centrummá válását. A Szent István Egyetem nemzetközi képzési rendszerben elfoglalt pozíciója a mezőgazdasági-környezettudományos területen elért eredményei alapján igen előkelő. Méretünkhöz viszonyítva mind a csereprogramokon belül, mind a diplomát adó képzésben tekintélyes nemzetközi hallgatói létszámmal dolgozunk (89 országból közel 1400 nemzetközi hallgatónk van, mely a hallgató létszámunk majdnem 10%-a).

szu.hu/international-joint-degree-programme

A **CEEPUS programban** az ország legaktívabb egyetemeként tartanak bennünket számon, mivel a 2014–15-ös tanévben egy hálózatot koordináltunk, és nyolc hálózatban vettünk részt. A SZIE CEEPUS hálózatai egy kivételével a mezőgazdasági tudományterülethez kapcsolhatók, az országhatárokon átívelő együttműködés és a közös képzés nyújtotta előnyöket már 1998 óta használjuk. Elsősorban a saját koordinációjú *@groen – Agriculture and Environment in the 21st Century* elnevezésű hálózat keretében megvalósult oktatói mobilitásoknak köszönhető, hogy több éves aktív és két éves intenzív tananyag-harmonizációs és közös tervezési munkának köszönhetően a 2014–15-ös tanévben elindítottuk a *Danube AgriFood Joint Master* programot 5 középkelet európai agrárprofilú egyetem részvételével. Büszkék vagyunk arra, hogy már az indítás évében két rangos díjat is elnyert a program – a „UN Project of the Decade 2014” elismerést, melyet az osztrák UNESCO Bizottság adományozott a fenntartható fejlődés oktatásáért, illetve az osztrák Tudományos, Kutatási és Gazdasági Minisztérium, valamint a Mezőgazdasági, Erdészeti, Környezeti és Vízgazdálkodási Minisztérium közös díját, a *Sustainability Award 2014*-et.

A SZIE-n kívül a Corvinus Egyetem Budai Campusa is részt vesz a projektben, ami ragyogóan példázza a régió belüli működő piaci erők integrációra és közös projektek szervezésére való törekvését.

DR. TARR ZSUZSANNA
Intézményi CEEPUS koordinátor,
Szent István Egyetem

Két évtized az európai tanulmányokért a Jean Monnet program támogatásával

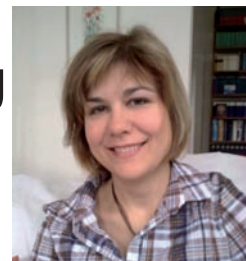
Már több mint két évtizedes kapcsolat fűz az Európai Unió Jean Monnet programjához, melyet azzal a céllal indítottak 1989-ben, hogy a világ minél több országában előmozdítsa az integrációval kapcsolatos ismeretek bővítését és elismerje az európai integrációs tanulmányok területén végzett kimagasló oktatási és kutatási teljesítményt. A programot Magyarországra 1993-ban terjesztették ki. 1994–1996 között kerültem először kapcsolatba a programmal, amikor doktori tanulmányaim során **Jean Monnet ösztöndíjban** részesültem; azt követően pedig három alkalommal nyertem el különböző kurzusaimmal a program támogatását *permanens kurzus*, majd *európai modul* formájában. 2014-től **Jean Monnet Chairt** (tanszéket) alapíthattam, melynek keretében immár komplex európai integrációs képzés valósul meg 7 tantárggyal az alap-, mester-, posztgraduális és doktori képzésekben (tanévenként összesen mintegy 900 hallgatót érintve), valamint széleskörű kutatómunka és ismeretterjesztési tevékenységek (publikációk, workshopok) folynak. A program lehetőséget teremtett arra, hogy a Jean Monnet professzorok és az európai uniós intézmények vezető munkatársai részvételével Brüsszelben évente megrendezésre kerülő „globális” **Jean Monnet konferenciákon** részt vegyek. A program rendkívül fontos szerepet játszott abban, hogy kutatómunkát folytathassak rangos európai egyetemeken, és első kézből kaphassak információkat és vehessek részt a terület legelismertebb szakértőivel folytatott vitákban. Közülük sokakat meghívhattam Budapestre. Emellett hozzájárult ahhoz is, hogy az **Erasmus oktatói mobilitási program** felhasználásával széles körű, nemzetközi oktatási tapasztalatot szerezzek, előadásokat tartsak vezető európai egyetemeken. A Jean Monnet és az Erasmus program egyedülálló lehetőséget teremtett a Corvinus Egyetemen folytatott **oktató- és kutatómunka nemzetköziesítésének** megerősítéséhez. A megszerzett tapasztalatok jelentős hatással voltak a képzések nemzetközi együttműködésben történő megújítására, a tantárgy- és tananyagfejlesztésre, valamint egy nemzetközi közös mesterképzés létrejöttére is.

KENGYEL ÁKOS Ph.D., Doc. Habil.

Jean Monnet-professzor, Jean Monnet Chair in EU Policies, Nemzetközi Tanulmányok Intézet, Budapesti Corvinus Egyetem

DAAD doktori ösztöndíjtól a kiválósági képzésig

A **DAAD-tól kapott doktori ösztöndíjnak** köszönhetően több mint három és fél évet töltöttem a heidelbergi egyetemen egy neves nyelvész professzor doktoranduszaként. A *Doktorandenkolloquium* keretében több volt doktoranduszát és habilitált „diákját” is megismerhettem. Mannheim közelségnek köszönhetően az Institut für Deutsche Sprache éves konferenciáin bepillantást nyerhettem a németajkú nyelvész szakmai körökbe. Az első közös nemzetközi projekt során és a Humboldt ösztöndíj elnyerése után erősödtek meg a személyes szakmai kapcsolatok, és egyre több felkérést kaptam cikkírásra és nemzetközi kollokviumokra, konferenciákra. Ezeket eleinte magam, majd az OTKA ifjúsági pályázatomból, később a Humboldt ösztöndíjből finanszíroztam.

A személyes szakmai kapcsolatok, a külföldi szereplések és az idősebb magyar és német kollégák támogatása nélkül nem ismerhettem volna meg olyan embereket, akiknek szintén speciális kutatási területük van. Egyikük elég agiliss volt összegyűjteni egy kis csapatot egy nemzetközi mesterképzés létrehozására. A későbbi **Erasmus oktatói mobilitás** nem csak a partneregyetemek világába és a hazaitól eltérő (munka)kultúrájába engedett bepillantást, hanem lehetővé tette az éves találkozók, ahol a közös mesterképzés gyakorlati feladatait és a képzéssel kapcsolatos problémákat is meg kellett oldani. Az évente más partnerintézményben szervezett találkozások és a blokkosított formában történő oktatás szorosabbá fűzte a többi országot, az egymás és az ügy iránti elköteleződésünket. Így végül közös akarral – a Friedrich Alexander Universität Erlangen-Nürnberg kezdeményezésére – **Erasmus+ támogatásra** pályáztunk az EMLex német lexikográfiai közös képzésünk jobb finanszírozása és népszerűsítése érdekében.

Erasmus Mundus pályázat ritkán sikeres elsőre, így a bírálókat alapján javítottunk a minőségen, és megkötöttük egymással szinte az összes double degree szerződést, ezzel egyúttal biztosítva az intézményi szintű elköteleződést is. Egy több intézménnyel megvalósuló, nemzetközi mesterképzés szempontjából az egyik fontos kulcsszemély a konzorcium vezetője, de a nemzeti koordinátorok tartása, elhivatottsága és igazi csapatmunka nélkül nem lehet nemzetközi közös képzést sikerre vinni.

emlex.phil.uni-erlangen.de/

kre.hu/btk/index.php/nemzetkoezi-emlex-kepzes.html

DÖTSCHNÉ DR. HOLLÓS ZITA

Károli Gáspár Református Egyetem, Bölcsészettudományi Kar

Moszkvai nyári egyetem oktatói szemmel

A Budapesti Gazdasági Főiskola oktatójaként a **Magyar Ösztöndíj Bizottság ösztöndíját** nyertem el, amelynek segítségével a moszkvai **Állami Puskin Orosz Nyelvi Intézetben** szervezett 2015-ös nyári egyetem hallgatója lehettem négy hétig.

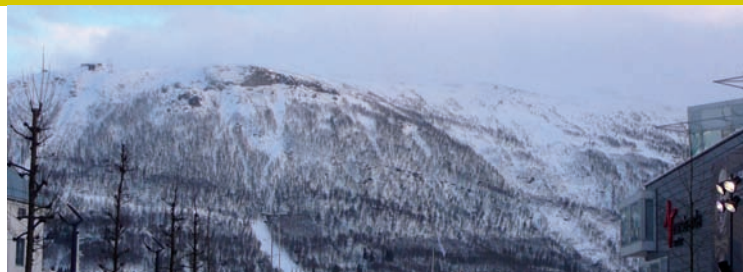
Az orosz tudásom sokat kopott az egyetem elvégzése óta, mivel egy ideig csak a másik szakom, az angol nyelv tanítására volt lehetőség. Lassan úgy éreztem magam, mint aki egy csodálatos, de elásott kincs birtokosa. **Szerencsére újból hozzá tudtam férni ehhez a kincshez, amit az orosz nyelv, az orosz kultúra jelent** és ebben nagy segítségemre voltak azok a hetek, amiket Moszkvában, a Puskin Intézetben tölthettem.

A nyári egyetem intenzív, változatos programot kínált kötelező és választható kurzusokkal, előadásokkal, ahol a nyelvtudás felfrissítése mellett nyelvészettel, országismerettel, modern irodalommal, módszertannal is foglalkoztunk. A Puskin Intézet nemcsak moszkvai városnézést vett be a programba, hanem kirándulásokat is a környező ősi városokba, kolostorokba, de saját szervezéssel is nagyon sok izgalmas helyre eljutottunk.

Több oktató kollégával tartjuk azóta a kapcsolatot, és nem csak a kellemes emlékek felidézésére jövünk össze, hanem együtt látogatjuk a szakmai programokat, eseményeket is.

Főiskolánk hallgatói a világ legtávolabbi részeibe is utaznak már, akár szakmai gyakorlatra, akár tanulni, Oroszországba azonban még mindig körülményes eljutni. Ezért nagyon sokat jelent a számukra meghirdetett orosz ösztöndíj lehetősége, aminek a felhasználására személyes megelésem és tapasztalataim felhasználásával folyamatosan biztatom őket. Feltehetőleg ennek is köszönhető, hogy az utóbbi időben évente több diákunk él ezzel a lehetőséggel, akiket hazatérük után élménybeszámolóra hívunk a különböző nyelvi csoportjainkba. Ily módon még több hallgatóhoz jut el diáktársaik személyes benyomásain alapuló információ az oroszországi tanulás élményeiről és hasznosságáról, ami rendkívül hitelesen egészíti ki mindazt, amit a nemzetköziesedés szükségességéről tanárként én is hangoztatok.

BARTÁNÉ DR. VARGA ÉVA
Budapesti Gazdasági Főiskola,
Kereskedelmi, Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Kar

A Dél-Alföldről Észak-Európába: egy nyári iskola tapasztalatai és hatása

Az SZTE Szerves Kémiai Tanszéke sikerrel pályázott az **2009–2014 EGT Finanszírozási Mechanizmus Ösztöndíj program** keretében.

A pályázat során partnerintézményünkkel, a Debreceni Egyetem Fizikai Kémiai Tanszékével közösen egy 3 hetes nyári iskolát szerveztünk a tromsøi egyetemen, Norvégiában. A pályázat célja a különböző háttérű és végzettségű hallgatók számára alapos ipari szemlélet biztosítása, amely segíti őket a későbbi elhelyezkedésükben.

A norvégiai nyári iskola ötlete és terve a Szegedi Tudományegyetem egyik volt hallgatójától származott, aki akkor a tromsøi egyetemen volt alkalmazásban, a norvégiai egyetemmel létrejövő együttműködés nélküle nem valósulhatott volna meg.

A nyári iskola a remélt sikerrel zárult, a hallgatók rendkívül lelkesen valószínűzték meg a gyakorlati feladatokat és hallgatták a kurzuson szereplő előadásokat. A kiválasztás során feltétel volt, hogy a jelentkezők természettudományos szakterületükön felsőfokú tanulmányaikat már legalább egy éve folytassák, ez biztosította, hogy a résztvevők a szükséges alaptermészetekkel már rendelkeztek, így könnyen bekapcsolódhattak a fejlettebb műszeres vizsgálatokba is.

A résztvevő oktatók számára is komoly hatása volt a mobilitásnak. A nyári iskola alatt részben megismertük a tromsøi egyetem kémia intézetében folyó kutatásokat, közeli kapcsolatot alakítottunk ki az ott dolgozó kutatókkal. Jörn H. Hansennel professzor kutatási témáinak egyike közel áll a Szerves Kémiai Tanszék kutatási profiljához, ezért vele hosszú távú együttműködésre számítottunk a későbbiekben is. Ennek részeként október 1-től a tanszék két alapszakos hallgatója 2 hónapos szakmai gyakorlatát kezdhette meg Tromsøben.

Az augusztusban lebonyolított intenzív kurzus az első lépése a későbbi **hosszútávú együttműködésnek**, eredményeként jelenleg is két hallgatónk végzi gyakorlatát Norvégiában. Ez azért is különösen fontos, mivel a természettudományos szakterületen alacsonyabb a hallgatók mobilitása, ennek oka részben a képzések szerkezete, a szemeszterek és kurzusok szoros egymásra épülése.

A nemzetközi együttműködés jelentős előnnyel jár egy oktató számára, nemcsak az a lehetőség adatik meg, hogy megismer egy más szemléletű kutatóhelyet, kicsit más gondolkodási módot és műszerezettséget, hanem az oktatásba betekintve is tapasztalatot gyűjthet. •

ZSIGMOND ÁGNES
Szegedi Tudományegyetem,
Természettudományi és Informatikai Kar

Erasmus a nyelvtanulásért

A cikk alapjául szolgáló Erasmus Student Network (ESN) beszámoló megtalálható a diákszervezet hivatalos honlapján: esn.org/ESNSurvey/2014

Az Erasmus+ programban való részvétel nyelvtanulásra gyakorolt pozitív hatása közismert, sok hallgató egyik fő célja a pályázással éppen az, hogy idegennyelv-tudását a lehető legmagasabb szintre emelje. Az ESN (*Erasmus Student Network*) 2014/15-ös beszámolójának egyik központi témája az Erasmus+ programban részt vevő hallgatók külföldi nyelvtanulási szokásainak és lehetőségeinek bemutatása, amelyek általában a diákok utólagos önértékelései alapján vizsgálhatók. A tanulmány adatainak hitelességét a több mint **22 ezer válaszadó** garantálja.

A tanulmány konkrét adatokat mutat be arra vonatkozóan, hogy az ösztöndíjasok nyelvtudása a külföldön eltöltött időszak alatt milyen mértékben fejlődött. Az adatok alapján a diákok által általánosságban használt nyelv, illetve **a tanítás nyelve legtöbb esetben az angol (65%)**, így gyors és látványos fejlődés e nyelv esetében tapasztalható a legtöbbször.

Az adatok szerint jelentős fejlődésre számíthat az ösztöndíjas, a válaszadók 17%-a állítja, hogy nyelvtudása abból a nyelvből, amelyen kurzusokat hallgatott, **a kiutazás előtti kezdő szintről középszintre fejlődött**, és még ennél is pozitívabb azoknak a visszajelzése, akik középszintről felsőfokra jutottak (28%). A tanulmány arra is kitér, hogy a különböző vizsgált nyelvek esetében mekkora a fejlődés mértéke: a legnagyobb mértékű változás az olasz (75,8%) és a spanyol (68,3%) nyelvnél figyelhető meg, az angol nyelv esetében ez az arány csak 34%-os.

Bár a válaszadók 41%-a nyilatkozott úgy, hogy a részképzés vagy a szakmai gyakorlat megkezdése előtt egyáltalán nem volt nyelvismerete a fogadó ország nyelvéből, később már 83%-uk tervezte, hogy kint tar-

tózkodása alatt részt vesz valamilyen nyelvkurzuson, és a válaszadók 50%-a valósította meg végül erre vonatkozó terveit. A felmérés szerint a helyi nyelv elsajátításának mértéke nagyban függ a fogadó egyetem és a különféle diákszervezetek támogatásától.

Az **Erasmus hallgatók egy része** a tanulmány adatai alapján **részt vett szervezett nyelvkurzusokon**. A részvétel több tényezőtől függ, legnagyobb részben attól, hogy az adott képzés ingyenes-e (a felmérés adatai alapján a felajánlott kurzusok 43%-ban voltak ingyenesek). A nyelvkurzusokon való

„...az ösztöndíjas időszak kifejezetten ösztönzi a hallgatókat újabb nyelvek elsajátítására...”

részvétel az angol nyelvet általában nem érinti, ennek fő oka, hogy e nyelv gyakorlására számos más lehetőség is adódik, mivel annak használata a mindennapi élet szerves része. Egyéb nyelvek tanulása terén viszont az ösztöndíjas hallgatók nagyon aktívak, főleg, ha ez a német, a francia, a spanyol vagy az olasz nyelvek egyike. A felmérés alapján megállapítható, hogy az előzetes nyelvtudás hiánya nem jelenti akadályát, hogy az Erasmus félév alatt a diákok belevágjanak egy új nyelv megtanulásába, sőt, az ösztöndíjas időszak kifejezetten ösztönzi a hallgatókat újabb nyelvek elsajátítására. A helyi nyelvet ismerők aránya a kiutazás előtt általában alacsony szinten van, kivéve, ha az adott célország nyelve a francia, a német, a spanyol

vagy az olasz. Érdekeség, hogy a (részben) **angol nyelvű országok** (Egyesült Királyság, Írország) **kiutazó diákjai körében a legnagyobb mértékű a célország nyelvének megtanulása iránti elkötelezettség**.

A tanulmány kiemeli, hogy fontos szempont egy adott nyelv gyakorlása során a helyiek külföldiekkel szemben tanúsított hozzáállása, ebben pedig az európai országok között elég nagy az eltérés. A felmérés szerint az esetek nagy részében a helyiek értékelik a nyelv aktív használatára tett erőfeszítéseket, főként, ha az ország nyelve nem egy népszerű és általánosan beszélt nyelv. A megkérdezettek 24%-a állította, hogy Erasmus országa nyelvéből kintléte alatt alapfokú nyelvtudást szerzett, illetve a válaszadók 61%-a nyilatkozott úgy, hogy **hazatérése után sem hagyta abba az új nyelv tanulását**.

A nyelvtanulás, nyelvgyakorlás szempontjából egy alternatív, ám egyre szélesebb körben elterjedt módszer a *tandem language learning*, melynek lényege egyfajta nyelvtudás-csere két különböző anyanyelvű diák között, akik egymás anyanyelvét szeretnék megtanulni. Megfigyelhető, hogy akik ezt az eszközt kiegészítő nyelvtanulási módszerként alkalmazták a kint töltött időszak alatt, a nyelvtudásuk fejlesztésében 10%-al jobb eredményt értek el.

Egy második nyelv tanulása, illetve fejlesztése a diákok jövőbeli szakmai fejlődése szempontjából is előnyt jelent, hiszen a munkaerőpiacon ma már egyre több helyen **elvárás, hogy a felsőfokú angoltudás mellett más nyelvtudással is rendelkezzen egy friss diplomás**. •

GORON ÁGOTA
Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs csoport

Bemutatkozik a STIPENDIUM HUNGARICUM program

A Stipendium Hungaricum Magyarország Kormánya által, a „keleti és déli nyitás” külpolitikája jegyében alapított ösztöndíjprogram. Alapvető célja a magyar felsőoktatás nemzetköziesítésének elősegítése, a tudományos elit nemzetközi kapcsolatainak erősítése és a magyar felsőoktatási intézmények külföldi népszerűsítése. Emellett a program fontos távlati célokat szolgál: megalapozza a tanulmányaikat itt végző, a későbbiekben hazájuk politikai, gazdasági, tudományos elitjébe tagozódó ösztöndíjasok kötődését Magyarországhoz. A Stipendium Hungaricum program megvalósítását a Magyar Ösztöndíj Bizottság megszűnését követően, 2015. április 15-től vette át a Tempus Közalapítvány.

Az együttműködésben jelenleg **37 ázsiai, afrikai, dél-amerikai, kelet-európai partnerország** vesz részt. A program keretében magyarországi állami és államilag elismert egyházi felsőoktatási intézmények teljes- és részképzéseire lehet pályázni alap-, mester- és doktori szinten. Az egyes partnerországok kvótáit kormányközi megállapodások határozzák meg, amelyek rendelkeznek arról, hogy az adott országból pályázó hallgatók milyen szintű és milyen tudományterületekhez kapcsolódó képzéseken vehetnek részt. (A pályázók csak a Stipendium Hungaricum program keretében támogatott képzésekre jelentkezhetnek.)

A programban érintett képzések körét a Tempus Közalapítvány kuratóriuma hatá-

rozza meg, a programban részt vevő intézmények pályázatainak elbírálása alapján. A Stipendium Hungaricum program intézményi pályázatán **kizárólag magyar állami vagy államilag elismert, egyházi fenntartású felsőoktatási intézmények** vehetnek részt, kizárólag olyan képzésekkel, amelyek magyarországi akkreditációja megtörtént és idegen nyelven történő indításukat az Oktatási Hivatal nyilvántartásba vette.

A hallgatóknak pályázatukat a Tempus Közalapítvány részére elektronikus úton kell benyújtaniuk, emellett a saját hazájuk illetékes hatóságánál is pályázniuk kell. **Minden hallgató három különböző egyetemi képzésre nyújthat be pályázatot.** A Tempus Közalapítvány formailag bírálja az elektronikus pályázatokat, majd ennek megfelelően határozzák meg az ösztöndíjra jelölt pályázók listáját az illetékes hatóságok hazájuk kvótái szerint. Felvételin a formailag megfelelt és a hazája által ösztöndíjra jelölt pályázók vehetnek részt. Ösztöndíjat csak az nyerhet el, aki érvényes pályázatot nyújt be, akit saját hazája illetékes szervei ösztöndíjra jelölnek, és aki a választott felsőoktatási intézmény felvételi eljárásán sikeresen szerepel. **Az ösztöndíjat elnyert külföldi diákokat tanulmányaik során a magyar diákokkal megegyező jogok illetik meg.**

2015-ben a beérkezett pályázatok, a partnerországok jelölései és az egyetemi felvételi eredmények alapján a Tempus Közalapítvány kuratóriuma **1068 ösztöndíjat adományozott:** a 32 országból érkező hallgatók 13 magyar felsőoktatási intézményben kezdenek meg a tanulmányaikat, alapképzésben 381-an, mesterképzésben 503-an, doktorin pedig 185-en tanulnak majd. A hallgatói ösztöndíjhelyek száma a program bővülésével évről-évre növekedni fog. •

URBÁN BALÁZS
Tempus Közalapítvány,
Stipendium Hungaricum csoport

Megújult a Study in Hungary honlap!

A Tempus Közalapítvány által működtetett angol nyelvű *Study in Hungary oldal* fő célközönsége a magyarországi tanulási, kutatási, oktatási, együttműködési lehetőségek iránt érdeklődő külföldi hallgatók, oktatók és kutatók.

A vizuálisan és tartalmilag is megújult felületen a látogatók megtalálhatják mindazokat a praktikus és hasznos információkat, amelyekre a kiutazás előtt, vagy a magyarországi tartózkodásuk során szükségük lehet. Magyarország természeti és kulturális értékeinek bemutatásán túl az oldal az itt-tartózkodás feltételeiről, a magyar felsőoktatási rendszerről és a különböző ösztöndíj-típusokról is tájékoztatást ad. A Costs of Living kalkulátorral pedig az érdeklődők naprakész információt kapnak a mindennapi élet, a lakhatás, az élelmiszerek, a szórakozás költségeiről Budapesten és számos vidéki városban.

A honlapon minden magyar felsőoktatási intézmény saját profillal képviselteti magát, amely az alapvető információkon és elérhetőségeken túl részletes bemutatkozást, érdekességeket, híreket is tartalmaz az adott intézményről. A különböző intézmények és idegen nyelvű képzési programok között pedig egy összetett kereső segítségével lehet tájékozódni, tudományterület, nyelv, képzési szint vagy város alapján. •

studyinhungary.hu

CSORDÁS KATA
Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs csoport

A munka mint tanulási környezet

A tanulószereződéses gyakorlati képzések számának, minőségének és elérhetőségének javítása

Az ifjúsági munkanélküliség elleni küzdelem az Európai Bizottság egyik **legfontosabb prioritása. A jó minőségű tanulószereződéses gyakorlati képzések segítenek a fiataloknak elsajátítani azokat a készségeket és kulcskompetenciákat, amelyek nélkülözhetetlenek ahhoz, hogy sikeresek legyenek a munkaerőpiacon. Ehhez viszont szükséges a cégek és a kis- és közepes vállalatok (kkv-k) elköteleződése és részvétele a gyakorlati képzésben.**

A tanulószereződéses gyakorlati képzés európai szövetsége 2013. július 2-án indult útjára a WorldSkills verseny alkalmával, Lipcsében. Az EU elnöksége, az Európai Bizottság és az európai szociális partnerek együttes célja a tanulószereződéses gyakorlati képzések számának, minőségének és elérhetőségének javítása. A szövetség hatóságokat, kereskedelmi, ipari és kézműves kamarákat, vállalkozásokat, szociális partnereket, oktatási és képzési szolgáltatókat, régiókat, ifjúsági és nonprofit szervezeteket, agytrösztöket és kutatóintézeteket fog össze azzal a céllal, hogy egész Európában előmozdítsa a tanulószereződéses gyakorlati képzési rendszereket és kezdeményezéseket.¹

A 2015. június 22-én a tagországok szakoktatásért és szakképzésért felelős miniszterei által aláírt *Rigai Következtetések* meghatározzák a szakképzés 5 új középtávú célkitűzését a 2015-2020 közötti időszakra, amelyek között a minőségbiztosításnak továbbra is kiemelt szerep jut. A célkitűzések az alábbiak:

1. A munkahelyi környezetben történő tanulás/képzés minden formájának – kiemelten a tanulószereződéses gyakorlati képzésnek – az elősegítése, támogatása.
2. A szakképzési minőségbiztosítási mechanizmusok további fejlesztése az EQAVET Ajánlással összhangban. A minőségbiztosítási rendszerek részeként visszacsatolási mechanizmusok és körök létrehozása és alkalmazása a tanulási eredményeken alapuló szakmai alap- és továbbképzésben.
3. A szakképzéshez és a képesítések megszerzéséhez való hozzáférés javítása, rugalmasabb és átjárhatóbb, a pályaválasztási szolgáltatásokat is integráló képzési rendszerek révén.
4. A kulcskompetenciák elsajátításának további erősítése a szakképzési tantervekben.
5. Szisztematikus megközelítés alkalmazása a tanárok és szakoktatók alap- és továbbképzésében.^{2,3}

A magyarországi szakképzési szakpolitikában és szabályozásban történt változások különösen a tanulószerveződéses gyakorlati képzés támogatása irányába tesznek lépéseket. Cél a tanulószerveződéssel történő gyakorlati képzés kiterjesztése a felnőttoktatásban résztvevőkre, továbbá a duális képzésben részt vevő vállalkozások szakképzési hozzájárulási kötelezettségét csökkentő új tételekkel ösztönözni a szakképző iskolákban tanulók gazdasági körülmények között történő gyakorlati képzését.³

Ehhez a folyamathoz kapcsolódóan Magyarországon is indult egy jelentős projekt a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Hivatal koordinációjában, osztrák-magyar együttműködéssel. A partnerek „*Nemzeti hatóságok a tanulószerveződéses gyakorlati képzésért*” nevet viselő európai uniós pályázati felhívás keretében kaptak támogatást VET-SAT című projektjük (*Vocational Education and Training: Support for the Apprenticeship Take-up*) megvalósítására, melynek célja, hogy az osztrák rendszer elemeit áttekintve segítse a hazai vállalati gyakorlati tanulószerveződéses rendszer további vizsgálatát és fejlesztését. A kísérleti projekt eredménye, terméke egy olyan költség-hatékonyaságot mérő kalkulátor lehet, mely a vállalatok számára több nyelven, több tagállamban is használható, meggyőző adatokat biztosít a tanulószerveződéses diákok felvételéhez, a tanulószerveződés kötéséhez. Az együttműködés további célja a tanulószerveződések kiterjesztése kísérleti jelleggel további szektorokra (pl. pénzügyi szektor). **Hazai partnerek:** NGM (Nemzetgazdasági Minisztérium), MKIK (Magyar Kereskedelmi és Iparkamara), NAK (Nemzeti Agrárgazdasági Kamara). **Osztrák partnerek:** Szövetségi Tudományos, Kutatási és Gazdasági Minisztérium; Osztrák Szövetségi Gazdasági Kamara; BBRZ Szolgáltató Csoport. További információ a projekt honlapján található:

www.vetsat.nive.hu

MUNKA ALAPÚ TANULÁS

A korábbi számunkban már beszámoltunk a **NetWBL tematikus együttműködésről** – ez az Erasmus+ programért felelős 29 nemzeti iroda közötti együttműködés a munka alapú tanulás témakörében –, amelynek keretében a nyár és az őszi folyamán két újabb rendezvényre került sor. Az egyik rendezvénynek, amely három ország (Magyarország, Ausztria és Románia) közös regionális konferenciája volt, 2015 júniusában Budapest adott helyszínt. A második esemény szélesebb körben, 29 ország részvételével zajlott Litvániában, Vilniusban.

Mindkét konferencia európai és nemzeti döntéshozók, szakmai szervezetek, szociális partnerek, valamint a képzés és a munka világának képviselői, szakértői számára kívánt teret biztosítani a közös gondolkodáshoz. Az rendezvények célja az volt, hogy a résztvevők jó gyakorlatokat osszanak meg, problémákat vessenek fel és javasoljanak megoldásokat annak érdekében, hogy *a munka alapú tanulás, duális képzés sikertörténetét európai szinten, minél szélesebb körben ki lehessen terjeszteni.*

A közös gondolkodáson és ismeretterjesztésen túl a NetWBL hálózat által kiválasztott olyan európai együttműködési projektek is bemutatkozhattak, melyek ezen a területen hasznos eredményeket, jó gyakorlatokat tudnak felmutatni.

¹ Európai Bizottság – 2015 június 22-i sajtóközleménye „*European Alliance for Apprenticeships: companies and organisations commit to making 140 000 apprenticeships available to young people*” címmel

<http://europa.eu/rapid/search.htm>

² Riga conclusions 2015 on a new set of medium-term deliverables in the field of vet for the period 2015-2020, as a result of the review of short-term deliverables defined in the 2010 bruges communiqué

<http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/>

³ Országos Szakképzési és Felnőttképzési Tanévnyitó 2015/16 (Szak- és felnőttképzési tanévnyitó kiadvány, www.nive.hu)

EGYÜTTMŰKÖDÉS A KÉPZÉS ÉS A MUNKA VILÁGA KÖZÖTT

A budapesti konferencia tanulságai

A 2015 júniusában megrendezett magyarországi regionális konferencia kiemelt célja volt az oktatás és a munka világa közötti kapcsolat megteremtése, támogatása, ezért az előadások, a kerekasztal-beszélgetés és jó gyakorlatok bemutatása is erre fókuszáltak. A kerekasztal résztvevői szerint a három ország tapasztalata rendkívül eltérő ezen a területen: amíg Ausztria 1955 óta szabadon építi a társadalmi-gazdasági érdekegyeztetés rendszerét, addig Magyarország és Románia alig húsz éves múltra tekinthet vissza a gazdasági igények iskolarendszerbe történő becsatornázása terén.

Kurt Schmid, az Osztrák Gazdasági Kamara képviselője hangsúlyozta, hogy Ausztriában számos tevékenységet kezdeményeznek és koordinálnak országos szinten, de kiemelt szerepe van a kilenc tartománynak a helyi igények megjelenítésében. *A munkát (és nem önmagában a munkahelyet) tanulási környezetként értelmezik, amely lényegében azonos az európai formális, non-formális és informális tanulási eredményeket összehangoló gondolkodással.* A tanulószerveződéssel cégekhez közvetített fiatalokat nyomon követik, kiemelt figyelmet kapnak a mikro- és kisvállalatok igényei. Ezeket a gazdálkodó szervezeteket tartományi szinten szervezett támogató hálózatokkal érik el. Az így kialakított közvetítő szervezetek nem csak a gyakorlók/tanuló közvetítéssel, de a tanulók és a cégek HR/andragógiai támogatásával is

foglalkoznak. A cél az, hogy a plusz feladat mellett a kisvállalkozások a jövő szakmai erőforrásait is lássák a fiatalokban. Romániában a Billa-csoport a saját tanuló utánpótlását szervezte meg – mondta el Cristina Gheorghe. Főként a 8. osztályosokat célozzák meg programjaikkal, és évi 30-50 tanulót vesznek fel. A duális képzés ebben az esetben azt jelenti, hogy a tanulók a szakképzés első évében még idejük 80%-át az iskolában töltik, amely 40%-ra, majd 28%-ra csökken a második és harmadik években. A tanulók 400 lejt⁴, a vállalatok 200 lejt kaptak az első bukaresti körzetben működő program keretében. A Billa tanuló végül olyan szakmunkás bizonyítványt kapnak, amelyet a Billa-csoport bármely üzletében elismernek, akár Románia határain kívül is.

A szakképző intézmények részéről a valódi

ágazati munkatapasztalatok fontosságát emelte ki a kerekasztal-beszélgetés magyar résztvevője Szöllösi Róbert, a Gundel Károly Vendéglátóipari és Idegenforgalmi Szakképző Iskola nemzetközi koordinátora.

Fontosnak tartotta megemlíteni, hogy az iskola alapú képzés vs. munka(hely) alapú képzés kérdésében lényegében két döntő kritérium említhető, amelyek a végzett szakmunkások elhelyezkedési esélyeit – a gazdasági realitásokon túl – meghatározzák:

a) A vendéglátóiparban a külső gyakorlati munkahelyek eltérő profija miatt sérül a tanulók esélyegyenlősége a szakmai vizsgára való felkészülésben. Ezt a hát-

rányt képes kompenzálni az iskolai gyakorlat.

b) Az iskolai gyakorlat a módszertani sokszínűségével hozzájárul a gyakorlati képzés színvonalának emeléséhez.

Fontos, hogy a *tananyagok igazodjanak a munkáltatók igényeihez, elvárásaihoz, illetve legyen bennük némi rugalmasság, vagyis esetenként tegyenek különbséget a szakmai képzéssel szembeni elvárásokban.* Ausztriában például kevesebb vagy más az elvárás egy alacsonyabb képesítési szintet kijelölő „gyorsbűfé” és megint más egy elit étterem kapcsán. Az igények megfogalmazása az adott területen működő cégek igényeinek leírásából indul ki, ezt fordítják le követelményekké a képzésben. Az osztrák rendszer így alulról felfelé építkezik. A tartalom kialakításához és karbantartásához az osztrák kormány és a tartományi kormányzatok kereteket adnak.

Tóth Szilvia, a magyar KÉSZ cégcsoport HR generalistája a cégcsoportot érintő munkaerőhiányra koncentrált. A gyakorlók, tanulók fogadását és betanítását olyan lehetőségnek tekintik, amely egyes HR kiadásokat (toborzás, kiválasztás, betanítás) csökkentheti a vállalatok számára és lehetőséget teremt a korai kiválasztásra, illetve a fiatal munkaerő formálására.

ESZKÖZTÁR A MUNKA ALAPÚ TANULÁSHOZ

A vilniusi konferencia eredményei

A hazai rendezvényhez hasonlóan jó lehetőséget kínált a munka alapú tanulás különböző szereplőinek tapasztalatcseréjére, kooperációjára.

⁴ hozzávetőlegesen 28.000 Ft

A rendezvényen a munka alapú tanulás nemzetközi példái, megközelítései, a Cedefop (Európai Szakképzés-fejlesztési Központ) ezen a területen végzett kutatásai, az Európai Szövetség a Vállalati Gyakorlati Képzésért (European Alliance for Apprenticeships) és a nemzeti hatóságok Európai Bizottság által támogatott nemzetközi projektjei, valamint jó gyakorlatok is bemutatkoztak. Panelbeszélgetés keretében a különböző szereplők ütköztették véleményüket igényeikről, a felmerülő kihívásokról, megfontolandó irányelvekről.

A konferencia zárásaként a résztvevői workshopok az alábbi ajánlásokat fogalmazták meg:

- A munka alapú tanulás különböző formáinak kialakítása során nem szabad elfeledkezni a tanulókról, ők kell, hogy a középpontban álljanak.
- Erősíteni kell a tudatot, hogy a munka alapú tanulás mindkét fél számára nyertes helyzetet teremt.
- Érdemes lehet kicsiben is elkezdni, főként a „kezdő” vállalkozások, cégek számára.
- Szükség lehet egy közvetítő szervezetre a cégek és a képzők között.
- A munka alapú tanulás, duális képzés nyújtotta karrierlehetőségeket láthatóbbá kell tenni a tanulók számára.
- Nem lehet a különböző struktúrákat minden országra egyformán alkalmazni (eltérő oktatási, gazdasági tényezők miatt, stb.).
- A tananyagok kidolgozásában fontos szerepet kell kapnia a munkáltatói oldalnak, a tanárképzésnek pedig reflektálnia kell a munkaadói oldallal való együttműködésre.
- A munka alapú tanulás teljesen épüljön be a felek stratégiai működésébe, ne kísérleti megközelítés, hanem megfelelően megtervezett és kialakított folyamat legyen.
- Közös képzések indítása hasznos lehet a tanárok és a vállalati oktatók részére, az elmélet és a gyakorlat összehangolására.
- Fontos meghatározni és hangsúlyozni a tanulási eredményeket a munka alapú tanulás során.
- A tanulás ezen formája ne legyen túl szabályozott, merev, maradjon rugalmas és nyitott az innovációra. ●

A konferencia legfontosabb eredménye az az online eszköztár volt, melyet ezen az eseményen indítottak el hivatalosan. „Nem kell mindent kétszer feltalálni!” – lelkesedett az egyik lengyel középiskola képviselője. Olyan orientációs, pályaválasztást és a diákokat motiváló eszközt és gyakorlatot keresett, mely a népszerűségét veszített szakképzést vonzó, motiváló és biztos jövőképet adó, profi vállalati környezettel megtámogatott lehetőségként mutatja be. – És ez csak egyike azon projekteknek, melyek a korábbi Egész életen át tartó tanulás program keretében jöttek létre. Ezek a projektek most már a nemzetközi hálózat által kifejlesztett NetWBL TOOLKIT elnevezésű adatbázisban, eszköztárban is elérhetőek.

A NetWBL Toolkit egy olyan adatbázis és eszköztár, amelyben a munka alapú tanulás témában a hálózat összegyűjtötte az elmúlt évek jó gyakorlatait, eszközeit. Megtalálja benne a témához kapcsolódó irodalmat, kereshet benne témák, célcsoport (döntéshozó, oktató, szociális partner, vállalati vezető), oktatási szektor és nyelv szerint.

<http://www.wbl-toolkit.eu/>

A konferencia honlapján hasznos előadásokat találhat a témában:
<http://www.smpf.lt/en/netwbl-conference/>

Szerzők:
 BORBÉLY-PECZE TIBOR
 szakértő, Nemzetgazdasági Minisztérium
 valamint:
 BETHLENI ZSUZSANNA, TÓTH CSENGE
 Tempus Közalapítvány,
 Szakképzés, felnőtt tanulás csoport

A nemzetköziesítés stratégiai tervezése

A szakképzési mobilitási tanúsítvány pályázatok tapasztalatai

Az Erasmus+ programban idén először pályázhattak mobilitási tanúsítványra a szakképző intézmények. Ez ugyan nem jár közvetlen anyagi támogatással, de a tanúsítvánnyal rendelkező iskolák 2016-tól egyszerűsített formában kaphatnak támogatást szakképzési mobilitási projektek megvalósítására, így a tanulók külföldi gyakorlatai, a munkatársaik szakmai továbbképzései biztonságosan tervezhetőek lesznek a program végéig.

A pályázatok értékelése során egyrészt a szakképzési mobilitási projektek tervezése és megvalósítása terén szerzett tapasztalatokat értékelték a szakértők, másrészt azt vizsgálták, hogy az iskolák valóban tudatosan, a stratégiájuk részeként tervezik-e intézményük nemzetköziesítését, s a nemzetközi kapcsolatok, a mobilitások, partnerségek, a közös fejlesztések és más nemzetközi tevékenységek a működésük szerves részévé váltak-e. A pályázatok tapasztalatairól **Kalmárné Dr. Hollósi Erikát**, a Tempus Közalapítvány szakértőjét kérdeztük.

A pályázatok központi eleme az intézmények nemzetköziesítési stratégiája volt. Hogy láttad, sikerült-e az iskoláknak olyan stratégiai célokat megjelölni, amelyek szolgálatába állíthatják a következő évek mobilitási projektjeit?

Valóban kulcskérdés, hogy az iskolák megtanuljanak a projekteken túl is gondolkodni, projekteken átívelő célokat meghatározni, eredményeket elérni. Összességében elmondható, hogy átgondolt stratégiai anyagokat adtak be, érződik az elkötelezettség a képzés szakmai színvonalának emelése, ezen belül többek közt a tanulók személyes, szakmai és nyelvi kompetenciáinak fejlődése, illetve a pedagógusok és gyakorlati képzők szakmai, módszertani továbbképzésének elősegítése iránt. Természetesen nem voltak hibátlanok a tervek, de ez nem is lehetett elvárás.

Mik voltak a gyengeségek?

Talán meglepő, de a célok meghatározásával, a köztük lévő összefüggések feltárással több esetben gondok voltak. A megfogalmazott stratégiai célok általában átfogó, hosszú távú célként jelentek meg, amelyek elérése valós pozitív hatással lehet az intézmény életére, működésére. A küldetésnyilatkozatra épülés, a jövőkép elérése és a működési környezetből eredő kihívásokra való válaszadás azonban nem minden esetben volt következetes. A stratégiai célok, operatív

célok, a megvalósítást szolgáló eszközök és tevékenységek néhány esetben összekeveredtek. Ez azért is komoly probléma, mert a célhierarchia a stratégia alapja, ha ebben nem tiszták a viszonyok, ha a fő- és részcélok egymásra épülése, logikai íve hiányzik, az végigfut az egész rendszeren és nehezen áttekinthetővé, illetve nehezebben nyomon követhetővé válik a célrendszer.

Mondanál erre egy konkrét példát?

Több intézmény megjelölte stratégiai célként a munkatársak nyelvtudásának fejlesztését. Első ránézésre ez inkább tűnik eszköznek, mint célnak, de a kontextustól függően akár még rendben is lehet. Ha azonban megvizsgáljuk az iskolák jövőképét, a működési környezet kihívásait, a legtöbb esetben az a benyomás alakul ki, hogy a stratégia írói nem ástak elég mélyre, és érdemes lett volna még egy kérdést feltenni: miért baj az, hogy a munkatársak nem beszélnek nyelveket? Mert emiatt számukra a nemzetköziesítésben rejlő szakmai lehetőségek is csak korlátozottan elérhetők? Mert nem, vagy csak részben lehet rájuk számítani a nemzetközi együttműködésekben? Szaktudásuk korszerűsítésekor csak magyar nyelvű anyagokra és példákra tudnak támaszkodni? Lehet, hogy inkább ez az a kihívás, amire a stratégiai célt építeni kellene, s akkor kiderül, hogy a munkatársak alacsony nemzetközi aktivitásának a nyelvtudás mellett sok más oka is van, például az információhiány, a túlterheltség, vagy az interkulturális készségek gyengeségei. Ha a stratégiai célok között megjelöljük a nemzetközi kapcsolatok intézményi támogatottságának növelését, s ennek egyik, de közel sem egyetlen operatív céljaként a munkatársak nyelvtudásának fejlesztését azonosítjuk, akkor valószínűleg messzebb jut az iskolánk a nemzetközi kapcsolatok kiaknázásához szükséges intézményi kompetenciák fejlesztésében.

Tanúsítványra jövőre is pályázhatnak az iskolák. Ha csak egy tanácsot adhatnál a pályázótíráshoz, mi lenne az?

A nemzetköziesítési stratégia megírása nagyon összetett feladat, egy dolgot nehéz lenne kiemelni. Azt mindenképpen fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy csapatmunka eredménye kell, hogy legyen. Az érintettek akkor fogják magukénak érezni a stratégiában megfo-

"Fontos az is, hogy már a tervezés során gondoljanak a megvalósítás garanciáira az ütemezés, a felelősök, a várt eredmények indikátorainak meghatározásával."

galmazott célokat, ha kifejthetik véleményüket, javaslatokat tehetnek. A közös ötletelés eredményként olyan szempontok és tényezők, stratégiai célok és operatív tevékenységek is felmerülhetnek, amire a nemzetközi koordinátornak, esetleg az intézményvezetőnek nincs közvetlen rálátása.

Fontos az is, hogy már a tervezés során gondoljanak a megvalósítás garanciáira az ütemezés, a felelősök, a várt eredmények indikátorainak meghatározásával. Ez a monitoring tevékenység alapja, amely szükség esetén a változtatásokhoz, a beavatkozáshoz is támogatást adhat, s hozzájárulhat ahhoz, hogy a stratégia ne a fiókban porosodó, hanem élő intézményi dokumentum legyen.

(Kalmárné Hollósi Erika a Győr-Moson-Sopron Megyei Kereskedelmi és Iparkamara vállalkozásfejlesztési tanácsadójaként elsősorban a vállalkozások nemzetköziesítésével, külpiacon jutásának mentorálásával foglalkozik. Emellett szakértői feladatokat lát el közép- és felsőfokú intézmények nemzetközi kapcsolatainak szervezésében, a duális képzés lehetőségeinek, intézményi-ipari kapcsolatok fejlesztésének feltárásában. 2007 óta rendszeresen értékeli szakképzési mobilitási és partnerségi pályázatokat.) •

JENEI JÁNOS

Tempus Közalapítvány,

Szakképzés, felnőtt tanulás csoport

Idén a pályázó 19 iskolából 7 nyerte el az Erasmus+ szakképzési mobilitási tanúsítványt. A tanúsítvány komoly elismerés, de kötelezettség is egyben. Az iskolák azt vállalják, hogy – kiaknázva a nemzetközi kapcsolatokban, együttműködésekben, és általában a nemzetköziesítésben rejlő lehetőségeket – a program végéig érdemi előrelépést tesznek majd az általuk azonosított fejlesztési területeken a mobilitási projektek egymásra épülő hatása révén.

TANÁROK a

Facebookon

Egyre többen használjuk munkánk során a közösségi médiát, s ez alól az oktatásban dolgozó pedagógusok sem kivételek. Az **Erasmus+ tanárok** Facebook-oldalunkon igyekszünk minél többfajta szakmai igényt kielégíteni: a pályázással kapcsolatos tudnivalók mellett szakmai anyagokat, módszertani jó gyakorlatokat mutatunk be a hazai és a nemzetközi oktatási szinterről. Fontos számunkra a tudásmegosztás, ezért közösségünkbe nemcsak az Erasmus+ programban résztvevőket várjuk, hanem azokat a pedagógusokat is, akik még csak kacérkodnak a külföldi együttműködések gondolatával. Célunk egy olyan interaktív közösségi oldal működtetése, amely hasznos információkkal, élményekkel, eredményekkel megosztásával segíti az intézmények projektjeit és a leendő együttműködések kialakítását. Kövesse oldalunkat, ahol értesülhet rendezvényeinkről, képzéseinkről, legfrissebb kiadványainkról, ötleteket és pályázati tippeket kaphat projektjéhez, valamint első kézből értesülhet a pályázattal kapcsolatos információkról! •

www.facebook.com/erasmusplusz.tanarok

Jelenjünk meg a közösségi médiában!

15 tipp, hogy a projektünk közösségi média oldala ne csak egy kipi-pált megjelenés legyen

{1}

Definiáljuk a célt!

Első lépésként fogalmazzuk meg, hogy mi a közösségi média kommunikációnk célja. Informálás, az érdeklődés felkeltése, szakmai szerepünk erősítése vagy bizalomépítés a követőink felé? Határozzuk meg pontosan, hogy kik alkotják célcsoportunkat, hiszen ha nem tudjuk, kiknek célozzuk a mondanivalót, a kommunikáció nagyon gyakran széthullik.

{2}

Vegyük figyelembe a projekt költségvetését!

Gondoljuk át, hogy mennyi pénzt tudunk a közösségi média kommunikációra fordítani. Az átlagos Facebook bejegyzések az aktív követőink 2-6 százalékának jelennek meg, a többiek csak hirdetéssel tudjuk elérni. Azokat a közösségi média felületeket, amelyeken ingyenesen kommunikálhatunk a követőinkkel (Twitter, Pinterest), sajnos kevesen használják Magyarországon.

{3}

Válasszuk ki a megfelelő közösségi média felületet, ahol jelen szeretnénk lenni.

Vegyük figyelembe a célcsoportunkat, a projektünk témáját, a mondanivalónkat és hogy milyen típusú tartalmat akarunk kommunikálni. Csak olyan felületeket

válasszunk, ahol rendszeresen és minőségi tartalommal jelen tudunk lenni. Tartsuk szem előtt, hogy a kevesebb néha több!

{4}

Legyünk tisztában a felhasználási feltételekkel!

Ha ismerjük a kiválasztott közösségi média oldalak szabályzatait, nem érhet bennünket váratlan meglepetés. Különösen figyeljünk rá, hogy Facebookon céges profilt hozunk létre projektünk számára, ne pedig magán-személyként kezeljük.

{5}

Vizsgáljuk meg, hogy melyik generációhoz szólunk!

A szakirodalom két internetes generációt különböztet meg: azokat, akik beleszülettek, és azokat, akik beletanultak az online kommunikáció világába. Ahogy a honlapunkon, a közösségi média oldalunkon sem mindegy, hogy kinek hogyan fogalmazzuk meg üzenetünket. A „digitális bennszülöttek” folyamatosan változtatják az eszközöket, a felületeket, ahol jelen vannak, keresik a legújabb, legmodernebb megoldásokat. Számukra rövid, lényegre törő, izgalmas és mindenekelőtt minőségi tartalmakat kell előállítanunk.

Sokan esnek abba a hibába, hogy projektjük disszeminációs tevékenységének részeként létrehoznak egy vagy több közösségi média oldalt, gyűjtenek néhány követőt, majd rájönnek, hogy az oldalak folyamatos fenntartása lehetetlen küldetés számukra. Ha úgy érezzük, hogy nincs elég kapacitásunk vagy minőségi tartalmunk, inkább csak egy csatornán jelenjünk meg, ne hozzunk létre plusz disszeminációs felületet – még akkor se, ha azt gondoljuk, hogy ingyen van. Mert bizony ez nem igaz. A felület és a megjelenés nem kerül pénzbe, de gondoljunk csak a ráfordított időre, a befektetett munkára, nem beszélve arról, ha még hirdetésünk is. Cikkünkben összegyűjtöttünk 15 olyan gyakorlati tanácsot, amelyeket érdemes megfogadni, ha szeretnénk sikeresen használni a közösségi média felületeket.

{6}

Könnyen átlátható üzeneteket kommunikáljunk!

A tömör, könnyen emészthető üzenet, amely a mondanivalónk lényegét emeli ki, ne csak a fiatalokat célzó kommunikációban legyen alapelvünk. Ne írjunk kisregényeket egy Facebook posztba, a Youtube-ra feltöltött videóknak ne legyen hosszabb 2-3 percnél és a Twitter-re szánt üzenetünk se haladja meg a 140 karaktert.

{7}

Gyűjtsünk előre tartalmat!

Nagyon nagy segítség egy rohanós napon, ha egy táblázatban előre kigyűjtött tartalmak közül válogathatunk, amelyeket gyorsan megosztunk, és kész is. Néha szánjunk rá időt, hogy könnyed, izgalmas, bármikor bevethető tartalmakat gyűjtünk.

{8}

Időzítsük jól az üzeneteket!

Gondoljuk át, hogy a célcsoportunk mikor lehet aktív a közösségi média oldalakon és akkor tegyünk ki tartalmat, amikor legnagyobb valószínűséggel látni is fogják. A Facebooknak egy kifejezetten hasznos funkciója az időzítés. Ha nem érünk rá a megfelelő időpontban posztolni, előre feltölthetjük a bejegyzést és beállíthatjuk, mikor jelenjen meg. Ezzel a módszerrel akár egy heti tartalmat időzíthetünk előre, amivel időt és energiát takaríthatunk meg.

9

Figyeljünk rá, hogy a megosztott tartalom mindig releváns legyen!

Lehet szakmai, vicces, érdekes vagy vitát gerjesztő üzenetünk, a lényeg, hogy mindig kapcsolódjon szervezetünk, projektünk témájához. Gondoljuk át azt is, hogy melyik a legjellemzőbb üzenettípus, amellyel a legjobb hatást érhetjük el célcsoportunknál.

10

Használjunk igényes, minőségi képeket!

A képi tartalomra nagyon érzékenyek a fiatalabb és az idősebb generáció tagjai egyaránt, ezért ügyeljünk rá, hogy a lehető legjobb minőségű fotókat használjunk. Egy pixeles, elmosódott képre senki nem fog rákattintani, sőt a követőink oldalunkról alkotott véleménye sem lesz rózsás.

11

Mindig ellenőrizzük a felhasznált képek eredetét!

Igyekezzünk saját képeket használni, vagy olyanokat, amelyeket a szerző szabadon felhasználhatóként jelöl meg. Az ismeretlen eredetű képek esetén belefuthatunk abba a hibába, hogy jogvédelem képet posztolunk, ennek pedig komoly következményei lehetnek.

12

Törekedjünk rá, hogy mindent saját tartalomként osszunk meg!

Ha tehetjük, ne a megosztás gombra kattintva osszuk meg partnereink bejegyzéseit a Facebookon, hanem vegyük a fáradságot és saját tartalomként posztoljuk, így sokkal több embert érhetünk el vele. Természetesen ne feledkezzünk meg a forrás megjelöléséről, ha szükséges.

13

Elemezzünk!

Időnként böngésszük át a Facebook elemzések menüjét is, mert a kedvelések, megosztások és hozzászólások száma mellett megnézhetjük például, hogy hányan kattintottak egy adott tartalomra, milyen a követőink demográfiai eloszlása vagy a nap melyik részében legaktívabbak rajongóink.

14

Hirdessünk Facebookon?

Vannak olyan helyzetek, amikor sokkal több emberhez szeretnénk eljuttatni üzenetünket, mint ahány követőnk számára organikusán, azaz hirdetés nélkül megjelenik. Legyen ez egy érdekes bejegyzés, amivel a népszerűségünket akarjuk növelni, vagy egy rendezvény, amelyre látogatókat toborzunk, csak akkor hirdessük meg, ha az adott tartalom hirdetés nélkül is elég nagy elérést hozott, különben a végére nagyon sokat kell fizetnünk a hirdetésért.

15

Ápoljuk a kapcsolatot rajongóinkkal!

Reagáljunk kommentjeikre, üzeneteikre, és ha tehetjük, kezdeményezzünk velük beszélgetést a közösségi média felületen.

MELYIK KÖZÖSSÉGI MÉDIA FELÜLET MIRE VALÓ?

FACEBOOK – Szöveges üzeneteket, képeket, videókat, linkeket oszthatunk meg üzenőfalunkon, eseményeket és hirdetéseket hozhatunk létre.

TWITTER – Rövid, maximum 140 karakternyi üzeneteket oszthatunk meg követőinkkel.

YOUTUBE – Videókat tölthetünk fel csatornánkra. A fiatal korosztály elérésére az egyik legalkalmasabb felület, arra azonban figyeljünk, hogy a videók ne legyenek hosszabbak 2-3 percnél.

BLOGOK – Saját élményeinket oszthatjuk meg a világgal, bejegyzésenként maximum A4-es oldalnyi terjedelemben, sok-sok fotóval.

INSTAGRAM – Okostelefonnal készített képeket tölthetünk fel rövid leírással.

PINTEREST – Képeket tölthetünk fel rövid leírással. Főleg az idősebb korosztályt érhetjük el ezen a felületen.

LINKEDIN – Munkával kapcsolatos, szakmai információkat tölthetünk fel.

Következő számunkban ahhoz adunk tippeket, hogyan használhatjuk a közösségi média felületeket a tanórán.

További hasznos segédanyagok, tanácsok a projekteredmények hatékony disszeminációjához a www.tka.hu/tudastar oldalon

BALOGH ESZTER
Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs csoport

A cikk írásakor felhasználtuk Klausz Melinda közösségi média menedzser *A közösségi médiában rejlő lehetőségek* című előadását, amely 2015. szeptember 30-án a Disszeminációs műhely Erasmus+ projekteknek című rendezvényen hangzott el.

TANULÁS 2.0 –

Digitális pedagógusok a változó világ idegenvezetőiként

Barangoló természetismeret, Gauss Budapesten, Színes kémia, József Attila és én, A fémek – kicsit másként, Lovagok az időben – csak néhány cím, melyek háttérben tudatos tervezés, pedagógiai célokhoz illesztett IKT-eszközhasználat, kreatív megvalósítás, innovatív szemlélet áll, és nem utolsó sorban olyan pedagógusok, akik munkáját idén Digitális Pedagógus Díjjal ismertük el.

A Tempus Közalapítvány hosszú évek óta fordít figyelmet egy kiemelten fontos célcsoport, a köznevelésben dolgozó pedagógusok szakmai módszertani támogatására, az egymástól való tanulás kultúrájának elterjesztésére, a jó példák megosztására. Mivel a tanítás/tanulás során a módszertani kultúra újragondolásában jelentős szerepet játszanak az IKT technológiák, fontosnak tartjuk, hogy a *Digitális Módszertár* (digitalismodszerter.tka.hu) elindulását követően évente meghirdetésre kerülő felhívással, illetve a Digitális Pedagógus Díjjal ösztönözzük és elismerjük a pedagógusok közötti tudásmegosztást. 2015-ben a július 10. – augusztus 20. között beérkezett, és a szakértői értékelést követően a Digitális Módszertár felületén publikált 59 ötlet közül 6 kiemelkedő ötlet feltöltőinek gratulálunk! A díjakat az október 17-i *Digitális pedagógus konferencia 2015* rendezvényen (digitalispedagogus.hu) adtuk át, ahol egy szekcióban az ötletgazdák is bemutatkoztak.

Ismerkedjünk meg velük!

BENEDEKNÉ FEKETE HAJNALKA

(Turai Hevesy György Általános Iskola)

Ötletének címe:

Barangoló természetismeret SNI csoporttal

Ötlete a Tudástár/Digitális Módszertárban:

<http://bit.ly/1GemjKE>

A diákok a hatodikos természetismeret hazai természetes élőhelyek növényeiről szóló tananyagot dolgozzák fel az osztályteremből kilépve, felfedező tanulás során, mobilszközök használatával.

Pedagógusként az iskolában:

Gyógy pedagógus – pszichopedagógus szakon végeztem, 15 éve kerültem Turára. Iskolánkban honlapszerkesztő és IPR vezető vagyok. Mostanság a felhő alapú, tanítás-tanulást segítő alkalmazások világa érdekel.

Az IKT eszközök és a tanulás új útjai, a felfedező tanulás:

Nem tudjuk milyen lesz az a világ, amelyben tanítványainknak felnőttként boldogulniuk kell. Könnyen előfordulhat, hogy az általuk választott szakma egyik évről a másikra feleslegessé válik. Az az iskola jár jó úton, amely nem az ismeretek átadását preferálja, hanem olyan tanulói készségeket fejleszt, mint az együttműködés, tudásépítés, valós problémák megoldása vagy az önszabályozás, amellyel a diákok mindig képesek lesznek újat tanulni és alkalmazkodni a változásokhoz. Problémának érzem, hogy bár pontosan látható, digitális kompetencia nélkül nem lehet eredményes életpályát építeni, az általános iskolákban még most is

elbállagnak olyan csoportok, akik csak heti egy informatika órán találkoznak digitális eszközökkel. A digitális világ nem jön – már itt van.

Tanácsom a kollégáknak:

A pedagógus társadalom jó része – a fiatalok is – az iskolai életéből kizárja a digitális kultúrát. Első lépésként elég volna, ha végiggondolnák, ők maguk hogyan és mi módon tettek szert arra a tudásra, amit az iskolán kívül használnak. Szükséges-e ez a tudás? Aki igennel felel, annak már csak be kell lépnie bármelyik – a világhálón szerveződő – pedagógus közösségbe. Mert akiket ott talál, kivétel nélkül hiszik és gyakorolják is a tudásmegosztást. Lépésről-lépésre, sőt kattintásról-kattintásra fogják a kollégák segíteni.

Szívesen ajánlom a Digitális Módszertárból:

Zsigó Zsolt Konceptió karikatúrák a természettudományos tanórákon című ötletét.

CSIKÓ SZILVIA

(Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma,
Általános Iskolája és Diákotthona)

Ötletének címe:

Lovagok az időben – Szövegértés fejlesztése az IPOO minimum tanulási modell alapján IKT-eszközök kreatív felhasználásával

Ötlete a Tudástár/Digitális Módszertárban:
<http://bit.ly/1jClGzZ>

A módszer célja a szövegértés és szövegalkotás fejlesztése, önálló tanulási módszerek átadása és kialakítása játékos formában, saját élmény alapján.

Pedagógusként az iskolában:

Végzettségemet tekintve magyar nyelv és irodalom, valamint történelem szakos tanár vagyok abban az intézményben, amely az én Alma Materem. A pedagóguspályámon – amelyen belül kiemelném a tehetség-gondozást és a digitális taneszközök kreatív használatát – az egyik legfontosabb elismerésnek tartom a Digitális Pedagógus Díjat.

Ahogy a digitális generációt látom:

Ennek a generációnak a képviselői beleszülettek a formálódó hálózati kultúrába, azt teljesen magukénak érzik, nem úgy használják, mint egy eszközt, hanem mint életformát. Az ő kommunikációs, tanulási és információkeresési szokásaik sok tekintetben jelentősen eltérnek a korábbi generációké-
től. Csak akkor tudjuk megszólítani őket, ha létezik a közös nyelv, a közös alap. Ők azok, akik egyrészt szívesen dolgoznak csapatban, a közösségi hálózatokon megtalálható információkkal, másrészt meg is osztják a tapasztalataikat. Sok esetben a *learning by doing*,

egyfajta „próba-szerencse” alapú cselekedve tanulás jellemző rájuk.

Tanácsom a kollégáknak:

Ma már nemcsak arról van szó, hogy az IKT segítségével hatékonyabbá és szívesebbé tehetjük a tanórát, hanem – a Kreszből átvett fogalommal élve – ez a kötelező haladási irány. Ugyanakkor számunkra, pedagógusok számára óriási lehetőség is egyben. Az IKT-eszközök alkalmazása a tanórákon olyan pozitív, örömteli élmény, amelyet az előre irányuló mozgás jellemez, az újdonság, a teljesítmény érzése. Lehetőséget teremt arra, hogy mi magunk is átélhessük a „flow” élményt.

Szívesen ajánlom a Digitális Módszertár-ból:

Az egyik kedvencem Fegyverneki Gergő *Interaktív feladatok interaktív tábla nélkül – A helyesírás tanítása és tanulása játékos megoldásokkal* című módszertani ötlete.

DÉNESNÉ SZAK ANDREA

(Hunyadi János Általános Iskola, AMI, Kaposmérő)

Ötletének címe:

József Attila és én – játékosan

Ötlete a Tudástár/Digitális Módszertárban:
<http://bit.ly/1jq4PB3>

A projekt során a diákok interaktív módon, különböző munkaformákban, IKT-eszközök segítségével dolgozzák fel József Attila életét és műveit. Az értékelés pontgyűjtés alapján, a diákok bevonásával történik, a gamification (játékosítás) módszerének használatával.

Pedagógusként az iskolában:

Magyar-német szakos pedagógusként tanítok immár 22 éve, emellett közel tíz éve vezetem az iskolai drámaszakkör munkáját. Szívügyemnek tekintem az iskolai tehetség-gondozást, szívesen kísérletezem élmény-pedagógiai módszerekkel, szeretem a kihívásokat és az innovatív megoldásokat.

A játékosítás (gamification) a tanulásban/tanításban:

A gamification módszere – melynek alapelve a játékosítás – egy teljesen újfajta szemléletet kíván mind a pedagógustól, mind a diaktól. A tanulási folyamatot kisebb egységekre osztjuk, majd ezeket kötelező és választható tartalmakkal töltjük fel. A diákok tanulásba fektetett energiája, az egyéni tervezés, a kitűzött célok mind személyiségfejlesztő erejűek, és hosszútávon nagyon hasznos tudással vértetik fel őket. A tanuló a témakör

elején pontosan látja, hogy milyen tanulási utat kell bejárni az általa kitűzött cél elérése érdekében.

Tanácsom a kollégáknak:

Érdeemes először mások jó gyakorlatait adaptálni, átdolgozni. Tudom, hogy sok iskolában probléma a széles sávú internetelés, vagy a megfelelő géppark megléte. Ilyenkor érdemes kihasználni az okos telefonokban rejlő lehetőségeket is. Az sem szégyen, ha a diák lép kicsit a tanár szerepébe, és megosztja IKT-tudását a társaival.

Szívesen ajánlom a Digitális Módszertár-ból:

Nagyon érdekes ötletnek tartom Benedekné Fekete Hajnalkától a *Barangoló természetismeret SNI csoporttal* című projektet.

FILEP OTÍLIA

(Megyaszói Mészáros Lőrinc Körzeti Általános Iskola)

Ötletének címe:

Színes kémia

Ötlete a Tudástár/Digitális Módszertárban:

<http://bit.ly/1hFSdnv>

A projekt célja, hogy a diákok új ismeretekre tegyenek szert a kémia órán, IKT eszközökkel és kooperatív módszerekkel támogatva, önálló tanulásra kialakított online felületen.

Pedagógusként az iskolában:

Kolozsvárott végeztem, 13 éve tanítok Magyarországon a mostani iskolámban, ahol második éve vagyok intézményvezető-helyettes. Pedagógusként a feladat adott: a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatása, motiválása, és a tehetséggondozás.

A digitális világ számomra:

Fokozatosan, évről évre sajátítottam el az IKT-eszközök használatához szükséges tudást, és egyre többet használom a tantermi munkámban, a fizika, kémia oktatása terén. Megkönnyíti a dolgomat, hogy diákjaimnak én tanítom a számítástechnikát is. Úgy vélem, hogy a szükséges digitális készségek elsajátítása versenyképesé teszi a tanulókat a továbbtanulás és a mindennapi boldogulás tekintetében.

Web2-es alkalmazások a tanulásban:

Az új dolgok mindig motiválják a gyerekeket, és ha az érdeklődésüket sikerül felkeltenünk, akkor már nyert ügyünk van. Például a *Quizlet.com*, *Socrative.com* alkalmazásokkal készített feladatokkal játszva tanulják meg a fizikai mennyiségek jeleit, mértékegységeit, elemek vegyjeleit stb. Szófelhő nagyon egyszerűen készíthető a *Wordle.com* alkalmazással és felhasználható bármelyik tantárgy esetében. Az *issuu.com* felület segítségével megosztható kiadványokat tölthetünk fel. A tanulók így motiváltabbá válnak az igényes munkavégzésre, hiszen munkájukat mások is láthatják. A fő cél nem a kis tudósok képzése, hanem a tantárgy megszerettetése, az érdeklődés felkeltése, a saját tapasztalatok, ismeretek feltárása, és az adott tantárgyi kontextusban való elhelyezése.

Szívesen ajánlom a Digitális Módszertárból:

Az egyik kedvencem Tóthné Bán Gyöngyi *Találd ki, hol vagyok!* című ötlete.

NEMES-NAGY KATALIN ERIKA

(Szegedi Szakképzési Centrum József Attila

Általános Iskolája és Szakiskolája)

Ötletének címe:

A fémek – kicsit másként

Ötlete a Tudástár/Digitális Módszertárban:

<http://bit.ly/1X5UdWl>

A diákok fizikai és kémiai kísérleteket végeznek fémekkel, a tapasztalatokat számos – IKT-eszközökkel támogatott – formában feldolgozzák, és megosztják egymással.

Pedagógusként az iskolában:

Természetismeretet tanítok az iskolában, emellett egy, a HÍD programban részt vevő osztály osztályfőnöke vagyok. Zömmel hátrányos helyzetű, tanulási nehézségekkel küzdő diákok felzárkóztatásával, szakmához segítségével foglalkozunk. Az utóbbi években az IKT-eszközökkel támogatott projektpedagógia és a 21. századi készség- és képességfejlesztés irányába fordultam.

A digitális világ számomra:

Az IKT-eszközöket pályám kezdete óta használom, először csak az interaktív táblát, az arra készített feladatokat, később tanulói laptopokat és szavazórendszert is. Aktívan részt veszek tapasztalatcseréken, műhelymunkákon, szívesen tesztelek új, innovatív ötleteket.

Az IKT-eszközök hatása a motivációra:

Azt gondolom, hogy az IKT-eszközök használata nem lehet maga a cél, csak egy eszköz a célunk megvalósításához. Ezen eszközök használatával sokkal személyre szabottabb lehet az oktatás, egyéni tanulási útvonalakat alakíthatunk ki. Az új eszközök, alkalmazások egyértelműen motiválják a gyerekeket. Nekünk ezt a motivációt kell fenntartanunk, ehhez pedig változatosságra és érdekes feladatokra van szükség. Az IKT-eszközök a differenciálást is segítik. A jól megtervezett és lebonyolított projektek nemcsak szaktárgyi tudást adnak, hanem segítenek leküzdeni a szociális hátrányokat is. Nem elhanyagolható a közös alkotás örömeinek csapatépítő hatása sem.

Szívesen ajánlom a Digitális Módszertárból:

Benedekné Fekete Hajnalka *Barangoló természet SNI csoporttal* című anyagát jó példának tartom a kollégák számára.

>> tka.hu/tudastar

A Tempus Közalapítvány Tudástárának **Digitális Módszertára** a tanítási gyakorlatot újszerű, interaktív módszerekkel, a tananyag feldolgozását IKT-eszközökkel megtámogató ötletek gyűjteménye, ahol már több mint **170 ötlet** között böngészhetnek az érdeklődők. Az itt elérhető ötletek a **digitális nemzedék interaktív tanulását, tanítását segítik az IKT-eszközök kreatív használatával**, azok tanórai vagy tanórán kívüli alkalmazásával. A **tanárok által írt módszertani megoldások** hiteles képet nyújtanak a kollégák számára a módszer alkalmazásáról, ezáltal **segítik a pedagógiai célokhoz rendelt IKT-eszközök használatát** a tanítási-tanulási folyamatban. A **Digitális Módszertár közvetlen elérhetősége: digitalismodszertar.tka.hu**

DR. SZÁRNYASNÉ TÓTH TERÉZ

(Jurisich Miklós Gimnázium és Kollégium, Kőszeg)

Ötletének címe:

GAUSS Budapesten – avagy:

**Geometriai Algebrai UtazáSSorozat
Budapesten**

Ötlete a Tudástár/Digitális Módszertárban:

<http://bit.ly/1VTI0BB>

Az ötlet lényege matematikai feladatokat tartalmazó virtuális városi kirándulás megtervezése és kivitelezése, weblap, vagy tabletre/okostelefonra telepíthető alkalmazás formájában.

Pedagógusként az iskolában:

A matematika tantárgy oktatása mellett munkaközösség-vezető is vagyok. Diákjaimmal rendszeresen indítunk új projekteket, melyek során új utakat járunk be, innovatív ötleteket valósítunk meg.

IKT-eszköz mint lehetőség:

Az elmúlt évtizedben a digitális technika térhódításának következtében az oktatás területén is módszertani változások zajlanak. Olyan lehetőségek nyíltak meg a pedagógusok számára a szemléltetésben és foglalkoztatásban, amelyek korábban elképzelhetetlenek voltak. A munkájukhoz elérhetővé váltak az IKT-eszközök (laptop, projektor, interaktív tábla, mobil eszközök), illetve nagyszámú oktatási anyagból válogathatnak.

Tanácsom a kollégáknak:

Ne feledjék az általános és szaktárgyspecifikus módszertani ismereteiket! A módszertani sokszínűség fontos, ugyanakkor a kimeneti vizsgarendszerű iskolákban az egyéni teljesítmény a döntő. Tehát a klasszikus tantárgy-pedagógiai módszereket az IKT-eszközök kiegészítik, de nem helyettesítik a mindennapi munkában.

Szívesen ajánlom a Digitális Módszertár-ból:

A Filep Otília által feltöltött *Kreatív fizika* című szakmódszertani anyagot szívesen ajánlom a kollégáknak. ●

Böngésszen ötlettárainkban, gyűjtse a kedvenceket, és ossza meg másokkal is! Töltse fel saját módszertani gyakorlatát, **legyen Ön is módszertáraink ötletadója!**

Az interjúk hosszabb változata megtalálható a honlapunk *Magazin* rovatában: www.tka.hu/hirek

Az interjúkat készítette és összeállította:

B. TIER NOÉMI

Tempus Közalapítvány,
Tudásmenedzsment csoport
(A Digitális pedagógus konferencia programbizottságának tagja)

TÖBBNYELVŰ OSZTÁLYTEREM

Hatékony nyelvtanulás vagy bábeli zűrzavar?

Valósággá válhat az, hogy az iskolában minden tanuló bátran használhatja azt a nyelvet, amelyben a legjobb, akár a saját anyanyelvét, még ha az el is tér az oktatás nyelvétől? Hogyan kezelhető egy többnyelvű osztály? Hogyan járulhat hozzá a tanár tudatos nyelvhasználata a tanulási folyamat sikeréhez? Fellelphet-e a szaktanár nyelvtanárként?

Miközben Európában egyre gyakrabban lát-hatunk arra utaló jeleket, hogy nagyobb teret nyernek a szélsőséges eszmék és fokozódik az idegenellenesség, tömegek menekülnek az Európai Unió országába a világ konfliktuszonáiból a hátrahagyottnál biztonságosabb, élhetőbb élet reményében. A menekültek között családok is szép számban találhatóak, akiknek a gyermekei iskoláztatására előbb vagy utóbb a magyar oktatási intézménynek is fel kell készülniük. Ez olyan kihívás, amilyennel korábban – ilyen mértékben legalábbis – nem kellett szembenézniük a hazai iskoláknak. Habár a migránsok érkezése kevésbé látványos módon már régóta tart, és ma már egyre több általános iskolai osztályban van nem magyar anyanyelvű kisgyermek, eddig ez a kérdéskör jóval kevesebb figyelmet kapott.

A 2013/2014-es tanévben összesen 13.980 külföldi állampolgárságú tanuló vett részt a magyar közoktatásban (Statistikai tájékoztató, Oktatási Évkönyv 2013/2014). Ha figyelembe vesszük, hogy csak 2015-ben

már több mint 170 ezer menedékkjogi kérelmet regisztráltak hazánkban, és nyár végéig közel 8.500 kísérő nélküli kiskorú menekült érkezett, mindenképpen felmerül a kérdés, hogy hogyan oldható meg a migráns gyerekek tömeges iskoláztatása. Habár egyelőre úgy tűnik, a menekülteknek csak a töredéke kíván letelepedni Magyarországon, mégis érdemes azzal számolnunk, hogy a nem magyar anyanyelvű tanulók száma megnövekszik a közoktatásban.

Nagyon fontos lenne, hogy ezekre a tanulóokra ne mint a tanulási folyamat kerékkötőire tekintsünk, hanem mint olyan tudás hordozóira, amely mind a tanuló társak, mind a tanárok, mind az iskola számára értékes kincsnek bizonyulhat. Ehhez a megközelítéshez újfajta tanítási módszerekre, befogadó pedagógiai gondolkodásmódra lenne szükség. Az alábbiakban egy ír és egy osztrák kezdeményezésről olvashatunk, amelyek erre a problémára keresték a választ. Bár eltérő megoldásokat találtak, de a két példa szellemisége egy töről fakad, melynek lényege a befogadó gondolkodásmód.

A tanulás sikerének alapfeltétele a nyelvtudás, mivel minden tudásanyagot valamilyen nyelven sajátítunk el, legyen az a saját anyanyelvünk vagy egy idegen nyelv. A tanulási folyamat sikere más feltételektől is függ, pl. a tanuló életkörülményeitől, a társadalmi integráció fokától, vagy érzelmi tényezőktől, mint pl. a tanulási motiváció, az oktatás nyelvéhez való viszonyulás, és végül az iskolai tanulási körülményektől. A megoldatlanul maradt feladatok, az értő olvasás hiánya mind arról árulkodhatnak, hogy a tanulónak gondot okoz a tanulásban a nyelvtudás hiánya. A nyelvtudásbeli hiányosságokkal küzdő gyerekeknek az összes tantárggyal meggyűlhet a bajuk, mivel a szövegek alkotásához, a szóbeli magyarázatokhoz, illetve az érveléshez magas szintű nyelvi műveltségre van szükségük, ami attól is függ, hogy saját anyanyelvükön milyen fejlett ez a képességük. Emellett ismerniük kell azokat a „szakszavakat” is, amelyeket elsősorban iskolai környezet-

ben használnak, illetve ott mást jelentenek. Ilyenek pl. a geometria, számegegyenes, sugár, párhuzamos, tárgyaset, stb. kifejezések. Ezeknek a nyelvi készségeknek az elsajátítása, illetve fejlesztése az iskolában hosszú évek alatt történik. Az a migráns tanuló, aki éppen csak „konyhanyelvként” vagy még úgy sem beszél a magyar nyelvet, érthető módon nem sok azonnali sikerre számíthat az iskolában.

MIT TEHET AZ ISKOLA?

A *Scoil Bhríde Cailíní, Blanchardstown iskola* Dublin külvárosában példaértékű választ adott a kihívásokra, amelyben az önálló tanulást, a többnyelvűséget és a migráns tanulók integrálását tűzték ki célul. Az iskola példáját *David Little*, a Dublini Egyetem professzora mutatta be 2014 áprilisában az EU Többnyelvűségi Kerekasztalán. A professzor szerint „ha tényleg komolyan vesszük a befogadó gondolkodásmódot, akkor a nyelvoktatásban is integrált módszerekre van szükségünk”, vagyis a nyelvoktatásban figyelembe kell venni az oktatás nyelvét, az iskolában oktatott egyéb idegen nyelveket és a migránsok anyanyelvét is. Az írországi leányiskolába 322 diák jár, akik 80%-ának nem angol vagy ír az anyanyelve. Többségük csak nagyot keveset vagy egyáltalán nem beszélt angolul, amikor elkezdte az iskolát. Jelenleg 49 különböző nyelven, köztük magyarul is beszélnek a tanulók az iskolában.

Az iskola a helyzet kezelésére 4 alapelvelet dolgozott ki:

- 1) Befogadó gondolkodásmód: az iskola nyitott a diákságának sokféleségére és vallja, hogy minden diák felelős a saját tanulásáért.
- 2) Nyitott nyelvpolitika: sem az osztályteremben, sem azon kívül nem korlátozzák a diákokat saját anyanyelvük használatában.
- 3) Rugalmas nyelvhasználat támogatása és fejlesztése: a diákok anyanyelvére a tudás forrásaként tekintenek, amely minden tanuló számára elérhető.

4) Nagy hangsúlyt fektetnek a tanulók szövegértésének fejlesztésére angol, ír, francia nyelveken és a tanulók anyanyelvén: a produktív és receptív készségek fejlesztése kölcsönösen támogatja egymást.

Az iskola a szülőkkel is szoros együttműködést alakított ki, arra alapozva, hogy a gyermekek anyanyelvének fejlesztése is kiemelten fontos feladat, és ebben otthon a szülei tudják legjobban támogatni őket. A tanulókat az iskolában arra bátorítják, hogy bátran fejezzék ki magukat azon a nyelven, amelyik a legtermészetesebb számukra. Ahogyan az évek során egyre magasabb osztályokba lépnek, a tanárok is fokozatosan egyre komplexebb feladatokkal és módszerekkel fejlesztik a tanulók nyelvi készségeit angol és ír nyelven, miközben a tanulók anyanyelvét is megbecsülik, lehetőséget adva arra, hogy a gyerekek egymásnak is tanítsák ezeket a nyelveket játékokon és dalokon keresztül.

A szövegértési és szövegalkotási feladatokat fokozatosan vezetik be két nyelven – angolul és írul vagy angolul/írul és a tanuló anyanyelvén. A diákok lefordítják a kulcsszavakat vagy mondatokat a saját anyanyelvükre, majd amikor a szövegalkotáshoz kerül sor, kiválasztják azt a témát, amiről írni szeretnének, és ugyanazt a szöveget 2 vagy 3 nyelven is elkészítik.

Ebből a módszerből világosan látszik, hogy a gyerekek nagyon hamar elsajátítják a nyelvi rugalmassághoz szükséges készségeket, megerősödnek saját identitásukban és saját többnyelvűségükben. Amikor tízéves korukban elkezdnek franciául is tanulni, már mindannyian rendelkeznek olyan készségekkel, amelyek az új idegen nyelv elsajátítását megkönnyítik, és képesek azokra a nyelvtani vagy lexikális hasonlóságokra építeni, amelyek a különböző nyelvekben megtalálhatóak. Ehhez kapcsolódik a társak általi és az önértékelés, az alábbi 4 alapfelvétellel:

1) A többnyelvű diákok akkor tanulnak a leghatékonyabban, ha bátorítják őket, hogy bárhol, bármikor fejezzék ki magukat minden olyan nyelven, amelyet ismernek.

2) Még a legfiatalabb tanulók is tudják, hogyan használhatják saját anyanyelvüket a tanulásukat segítő eszközeként.

3) A beszéd-készség, a szövegértés és a rugalmas nyelvhasználat fejlesztése olyan komplex folyamat, amelyben az olvasás és írás támogatja a hallásértést és a beszédet, és ez fordítva is igaz.

4) A rugalmas nyelvhasználat egy tanulást támogató eszköz, ugyanakkor a tanulás egyik legfontosabb eredménye is.

A gyakorlat azt mutatja, hogy ezzel a módszerrel a tanulók saját tanulásuk motorjává válnak, mivel a tanórákon figyelembe veszik a már meglévő tudásukat, készségeiket és érdeklődésüket, így motiváltak a tanulásra. Természetesen felmerülhet az aggodalom, hogy ha túl sok időt töltenek el a tanulók a különböző idegen nyelvekkel, az hátráltathatja őket abban, hogy elsajátítsák az oktatás nyelvét. Ebben az esetben nemzeti felmérések angolból és matematikából azt bizonyították, hogy ezek a tanulók jóval az átlag fölött teljesítettek.

MIT TEHET A TANÁR?

Ausztriában is egyre több osztályban vannak jelen nem német anyanyelvű gyermekek, így már régóta foglalkoznak a migráns tanulók nyelvi integrálásának kérdésével és a többnyelvűség támogatásával. Itt abban hisznek, hogy a tanulók integrálásának kulcsa a tanárok kezében van, ezért őket kell abban támogatni, hogy minél sikeresebben vezessék be a német nyelvű oktatásba a rendkívül különböző nyelvtudású és kulturális gyökerű gyermekeket, és ezt többek között a tudatos nyelvhasználaton keresztül érhetik el. Ehhez természetesen interkulturális érzékenységre is szükség van, mert a tanároknak fel kell ismerniük, hogy melyik tanulót mennyire kell támogatniuk a tanulásban. Előfordulhat akár, hogy olyan gyermeket kell integrálni az oktatásban, aki nem szocializálódott óvodában, sőt iskoláról még hírből sem hallott, mert esetleg menekülttáborban született. Ilyenkor a tanár részéről rendkívül nagy odafigyelésre van szükség. Az ilyen helyzetek komoly kihívás elé állíthatják a pedagógusokat, amelyeknek a leküzdéséhez az ÖSZ – Österreichisches

Sprachen-Kompetenz-Zentrum, vagyis az Osztrák Nyelvi Kompetencia Központ kezdeményezése nyújt segítséget.

Az ÖSZ platformot hozott létre, ahol a pedagógusok elméleti és gyakorlati segítséget találhatnak a tudatos nyelvhasználaton alapuló oktatáshoz. A kezdeményezéssel a méltányosságot kívánják támogatni a német nyelv oktatásában és lehetséges megoldásokat mutatnak arra is, hogyan tudják a tanárok a tanulók nyelvi műveltségi és szaknyelvi készségeit fejleszteni. A program célja, hogy a migráns diákok képessé váljanak arra, hogy német nyelven követni tudják az oktatást, emellett arra is nagy hangsúlyt fektetnek, hogy a gyermekek két-nyelvű identitását fejlessék. Az elsősorban általános iskolai pedagógusokat megszólító kezdeményezés arra ösztönzi a tanárokat, hogy saját szerepüket tágabban értelmezve fogják fel, és szaktárgyuk tanításán túl időnként lépjenek „nyelvtanári” szerepbe, és a német nyelvet tudatos módon használva adják ki a feladatokat a tanulóknak. Ez alatt azt érthetjük, hogy amennyiben a feladat sikeres megoldásához a gyermekeknek szükséges megérteniük bizonyos szakszavakat, pl. matematika esetében térfogat, kerület, százalékszámítás, stb., akkor az adott szavakat a tanárok körülírják, vagy szinonimákkal helyettesítik, illetve felhívják a gyermek figyelmét a gyakran használatos nyelvtani szerkezetekre, amelyek a feladat megoldásának ismertetéséhez szükségesek.

Az ÖSZ platformján (<http://www.oesz.at/sprachsensiblerunterricht>) alaposan kidolgozott oktatási segédanyagok találhatóak különböző tárgyakból, pl. biológiából, kémiából, földrajzból és történelemből. A bárki számára elérhető és ingyenesen letölthető anyagokban kidolgozott óravázlatok, segédanyagok, és módszertani tippek is vannak. Emellett szakirodalmi ajánlót, módszertani ötleteket, szakmai rendezvényeket, sőt még tudatos nyelvhasználatot támogató iskolai jó gyakorlatokat is lehet itt találni. Az érdeklődő pedagógusok fel is vehetik a kapcsolatot olyan kollégákkal, akik már tapasztaltabbak a tudatos nyelvhasználat terén. ●

CSENOVITZ ADÉL
Tempus Közalapítvány,
Tudásmenedzsment csoport

EURÓPAI NYELVI DÍJ

Mit kell tennünk ahhoz, hogy programunk Európai Nyelvi Díjban részesüljön, amellyel az idegen nyelvek tanítása terén megvalósuló, példaértékűnek minősülő és innovatív projekteket jutalmazzák?

HELLO

2015-ben a budapesti *Kölcsey Ferenc Gimnázium* sikerrel pályázott a díjra, programja az élménypedagógia szellemében a tanórán kívül kíván lehetőséget nyújtani a diákoknak nyelvtudásuk fejlesztésére és a közös élményszerzésre, valamint közösségépítésre.

A „LA COLO” nevet viselő francia nyelvi tábor 2008 májusában rendezték meg először. A cél az volt, hogy a gimnázium kéttannyelvű tagozatán tanuló gyerekek játékos, interdiszciplináris módon fejleszthessék nyelvtudásukat, az iskolai kereteken kívül is. A tábornak minden évben más és más a központi témája, eköré rendeződnek a műhelyek, az előadások, a kiállítások, az akadályverseny. A felkészülés már hónapokkal korábban megkezdődik.

A három napos tábor 2008 óta minden évben Balatonszemesen rendezik meg május utolsó napjaiban. A tematikus műhelyekben életkor és nyelvi szint tekintetében vegyes csoportok dolgoznak együtt (több évfolyamból) egy tanár vezetésével, a többi programon az osztályok együtt vesznek részt, együtt dolgoznak a színdarabon, a kiállításon, és a szabadidőt is együtt töltik. Fontosnak tartják, hogy a műhelyek tematikájában, a gyerekek által létrehozott előadásokban, dokumentumokban megjelenjen a frankofón kultúra sokszínűsége, a multikulturalizmus, a tolerancia.

A nyolc év alatt 131 tematikus, illetve nyelvi/lexiko-kulturális műhely anyaga született meg. Az egyetlen műhely, amely minden évben azonos volt a 72 óra névre hallgató tévéhíradó, amelynek a filmjei dokumentálják a táborok történetét. (A filmek a Youtube-on, illetve az Indavideón elérhetőek.)

Az intézmény a díj velejárójaként 500 000 forint támogatásban is részesült. ●

HORVÁTH KATALIN
*Tempus Közalapítvány,
Köznevelés, nyelvoktatás csoport*

A lemorzsolódás megelőzése: Korai figyelmeztető jelek

Magazinunk korábbi számaiban már írtunk a korai iskola-elhagyás problémájáról, valamint hírt adtunk a CroCoos – *Előzzük meg a lemorzsolódást!* című, nemzetközi együttműködésben megvalósuló 3 éves projektünkről.

A projekt során a lemorzsolódás csökkentését célzó implementációs terv készült, melynek része egy intézményi szintű korai jelzőrendszer kiépítését támogató Útmutató és a bevezetést segítő Eszköztár. Tesztelésüket egy másfél éves folyamatban 3 ország 15 iskolája kezdte meg idén ősszel. Az előzetes kutatás eredményeit a 2016. januárra elkészülő projekthonlapon tesszük majd közzé könnyen olvasható, rövidebb írások formájában. Az alábbiakban ezek egyikét közöljük kedvcsinálóként.

Az iskolai teljesítmény és a későbbi foglalkoztathatóság egyértelmű összefüggést mutat, éppen ezért szerepel az Európai Unió 2020-as célkitűzései között a korai iskola-elhagyás, azaz a 18-24 év közötti, legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező (ISCED 3c) fiatalok arányának 10% alá csökkentése, aminek egyik feltétele, hogy kevesebb tanuló morzsolódjon le a különböző iskolai programokból.

A lemorzsolódás mögött többnyire egyéni, társadalmi és az iskolarendszerben gyökerező okok összessége húzódik meg. Az adatok szerint a probléma a legnagyobb arányban a kedvezőtlen szociális-gazdasági helyzetben élő, elsősorban szakiskolában tanuló réteget érinti Magyarországon és az EU más országaiban is. Amennyiben ezek a fiatalok nem szerzik meg a középfokú

végzettséget, hátrányaik tovább fokozódnak, hiszen nagy eséllyel lesznek munkanélküliek. A tartós munkanélküliségnek pedig súlyos következményei vannak az egyén fizikai és mentális egészségére nézve.

A korai jelzőrendszer, ahogyan *A végzettség nélküli iskolalehagyás elleni középtávú stratégiában* is olvasható (a Köznevelési törvényben korai jelző- és pedagógiai támogató rendszer néven szerepel) egy átfogó kifejezés minden olyan rendszer, tevékenység vagy program leírására, amely az iskolai lemorzsolódás előrejelző jeleinek a felismerésére és időben történő hatékony kezelésére szolgál.

Miért fontos egy ilyen rendszer kiépítése?

Ha létezik egy rendszer, akkor a megoldások, jelzések, szakmailag indokoltan tartott lépések kevésbé esetlegesek és szubjektívek, meghatározott protokollt követnek. Ez biztonságot, keretet ad a rendszerben dolgozók számára, meghatározott teret a működésre, illetve *alacsonyabbá teszi annak a kockázatát, hogy egy-egy fiatal nem irányul elegendő figyelem, és nem kap megfelelő támogatást.*

A terepen dolgozók tudják talán a legjobban, hogy már néhány iskolai hét után is látszik, melyik tanulóra kell különösen odafigyelni, ki van elsősorban veszélyben a lemorzsolódás szempontjából. Ennek többféle előjele és tünete lehet, amelyeknek egy jelentős részéről valamennyi pedagógus azt gondolja, hogy fontos veszélyeztető jelzés. Ilyen például az igazolatlan hiányzás, amit szigorú adminisztratív elvárások miatt szorosan nyomon követ az iskola. Vannak ugyanakkor olyan előjelek, amelyekre nincs egységes iskolai protokoll, habár hasonlóan fontos tünetei, jelzői a tanuló nehézségeinek, várható lemorzsolódásának, például az, ha a tanuló unatkozik az órán. A lemorzsolódás megelőzésében sikeresebb országok példái azt mutatják, hogy ha ezekre a jelekre is rendszerszintű nyomon követést alkalmaznak az iskolák, továbbá, ha a megfigyelt jelek kezelésére, a problémák megoldására célzott programokat indítanak, akkor jelentősen csökkenthető az iskolából lemorzsolódó fiatalok száma.

A másik ok, amiért fontos és hasznos egy jelzőrendszer kiépítése, hogy az ideális esetben a pedagógus mellett a többi lehetséges szereplő helyét is meghatározza a folyamatban. Így *nincs magára hagyva a pedagógus*, tudja mikor, kihez kell fordulnia és kivel tud együttműködni egy-egy, a saját kompetenciahatárain kívül eső ügy megoldása kapcsán.

A korai jelzőrendszer lényegi eleme, nevéből is adódóan a preventív megközelítés, tehát az a szemlélet, hogy minél korábbi jelekre figyeljenek fel a rendszer szereplői, és minél kevesebb késlekedés után, lehetőség szerint valamilyen bejáratott és szakmailag megalapozott módon reagáljanak az adott fiatal helyzetére.

Intézményi szintű korai jelzőrendszer

Egy jól működő és logikusan felépített jelzőrendszer adatgyűjtési-mérési és értékelési-visszacsatolási elemekből áll. A bemenet meghatározó eleme az *adatgyűjtés*, azaz a fiatal körülményeinek, hozott tudásának, érdeklődésének, személyiségének, családi helyzetének felmérése. A folyamat során történik a gyűjtött *adatok felhasználása*. Szakmai viták sora övezi a kérdést, hogy pontosan mely adatokat, kik és milyen módon gyűjthetnek, illetve használhatnak fel. Abban viszont egyetértés mutatkozik, hogy a fiatal hátterét ismerető információk önmagukban is fontos jelölői egy veszélyeztetett helyzetnek. A tanuló bemeneti helyzetét tükröző adatok mellett a *napi iskolai élet során megmutakozó jelek megfigyelése és kezelése*

a jelzőrendszer kiemelkedő eleme. Az olyan triviálisnak tűnő jelek, mint az igazolatlan hiányzás, a romló osztályzatok vagy az évisméltés mellett számos egyéb, a viselkedéshez köthető jel adódhat, amelyekre érdemes a pedagógusnak célzottan odafigyelnie. Ezek közül a leggyakoribb az unalom, vagy motivátlanság a tanórák alatt, a kiközösítettség vagy éppen másokat kiközösítő magatartás, és a hirtelen megváltozott magatartás, ami lehet bezárkózás vagy akár agresszió is. A jól működő korai jelzőrendszer további sajátossága, hogy *visszajelzést ad saját magának*,

azaz a rendszerben dolgozók időről időre értékelik annak hatékonyságát, és a tapasztalatok alapján alakítanak, javítanak a rendszeren. Az intézményi szintű jelzőrendszer több szinten működik: egyrészt a teljes intézményre vonatkozóan, úgymint a stratégia, az adatgyűjtési és mérési eszközök, az eljárások egyes figyelmeztető jelek esetén, stb.; másrészt az iskolában előforduló csoportok szintjén, mint például a pályaeorientációs foglalkozások, és végül az egyén szintjén. Intézményi szinten meghatározó a stratégiaalkotás és a konkrét tervezés, iskolai teamek kialakítása és felelősségi területek kijelölése. Az egyén kapcsán meghatározásra kerülnek a támogató rendszer különböző elemei, kezdve az egyéni fejlesztési tervtől, egészen a külső partnerek bevonásának lehetőségéig. A sikeres intézményi gyakorlat alapja a vezetői elköteleződés.

Az egyik, nemzetközi összehasonlításban is legfontosabb figyelmeztető jel: A HIÁNYZÁS

A hiányzás, elsősorban az igazolatlan formája az iskolai lemorzsolódás legfontosabbnak tartott előrejelző jele, szerte Európában és a világban. Ennek egyik oka, hogy könnyen követhető és mérhető egzakt módon a tanulóhoz kapcsolva és építhető rá célzott beavatkozás. Éppen ezért a legtöbb országban pontos törvényi szabályozás vonatkozik a dokumentációra, folyamatkövetésre és a hiányzás – sok esetben akár anyagi természetű – következményeire. A másik ok, ami miatt a hiányzás központi jelentőségű előjel, hogy kutatók igazolták annak aránya és a lemorzsolódás valószínűségének együttjárását: minél több tehát az igazolatlan óra, annál valószínűbb a lemorzsolódás. Egy amerikai kutatás egészen konkrét becsléseket adott erre az összefüggésre. Eszerint a középiskola letelepítésén általában eldől, hogy kiből lesz lemorzsolódó: ha valaki egy-két hetet mulaszt az első félév során, szinte biztos, hogy végül nem fog végzettséget szerezni a középfokon.

Hogyan történik a dokumentáció?

A hiányzáshoz kapcsolódó statisztika sok országban az egyik legfontosabb iskolai indikátor. Írországban és Angliában külön intézményrendszer működik a korai iskolaelhagyóvá válás megelőzésére. Ennek része többek között egy olyan speciális intézmény, amely kifejezetten a hiányzást követi nyomon, az iskolák éves beszámolókkal tartoznak felé ebben a témában.

Magyarországon 2010 óta áll rendelkezésre ilyen adat az oktatásstatisztikában, amikor az 50 óra feletti hiányzásra vonatkozó új szabályozást bevezették. Habár minden EU-s országban folytatnak nyomonkövetést, abban van eltérés, hogy mely országban, melyik felelősnél futnak össze ezek az adatok.

A magyar iskolában nagy szerepe van az osztályfőnöknek és az iskola vezetőjének, majd a kerületi vagy települési jegyzőnek, illetve a gyermekjóléti központ és gyámhatóság munkatársainak az együttműködésben és az információáramlásban. A holland rendszerben példának okáért a folyamatos online követés eredménye az önkormányzat felelős munkatársánál jelenik meg, aki maga megy meglátogatni a családot a tanuló körülményeinek felmérése érdekében. Egy 2011-es kutatás vizsgálta a magyar rendszerben az 50 óra feletti igazolatlan hiányzás szankcionálására vonatkozó szigorítás hatását. Eszerint a hiányzás kismértékben csökkent minden iskolatípusban, de nem egyértelműek az intézkedés hatásai. Úgy tűnik, hogy a leginkább veszélyeztetett rétegnél nincs igazi visszatartó ereje a szankciónak, amely a halmozottan hátrányos helyzetű családok esetében nem vonja meg egészen az ún. iskolalátogatási támogatást, csak természetbeni formában juttatja azt. Ahol tehát a legna-

A hiányzás önmagában nem ok, hanem egy mélyebb probléma fontos tünete.

gyobbak a problémák, ott egy ilyen törvény sem visszatartó erejű, mivel az adott nehézségek továbbra is fennállnak. Pozitív hatásként látszik, hogy az egyes intézmények – mint az iskola és a gyermekvédelem – kommunikációja rendszeresebbé vált és az iskolák precízebb adminisztrációt kénytelenek vezetni. Megnőtt ugyanakkor a magántanulónak nyilváníások aránya, ami a tapasztalatok szerint az első állomás a lemorzsolódáshoz a hátrányos helyzetű társadalmi réteg fiataljainál. Az ötven igazolatlan órát is meghaladó hiányzás a szakiskolákban, illetve a speciális szakiskolákban a legmagasabb (a tanköteles diákok számához viszonyítva 12%, míg a többi iskolatípusban csupán 1-2%). Ha a regionális és a megyei eloszlást nézzük, ugyanazt a képet kapjuk, mint amit a lemorzsolódási vagy a hátrányos helyzetűekre vonatkozó adatok mutatnak: a legrosszabb a helyzet az észak-magyarországi, észak-alföldi, illetve a dél-dunántúli régiókban.

Milyen okok állhatnak a nagyszámú hiányzás mögött?

A hiányzás önmagában nem ok, hanem egy mélyebb probléma fontos tünete. A legtöbb esetben valamilyen krízishelyzet áll mögötte, legyen az akár a szülők válása, betegsége vagy a szegénység, amikor a közlekedés, ruházkodás is gondot okoz, vagy éppen a tanuló maga is dolgozni kényszerül.

A másik jellemző ok az iskolai sikertelenség és/vagy kirekesztés, a közeg, ahol a tanulók nem érzik magukat biztonságban. Sok esetben az adott települési vagy akár megyei szintű elhelyezkedési perspektíva, amit maguk körül láthatnak, olyannyira lehangoló, hogy egyál-

MOTIVATION

Jó példák

A korai iskolaelhagyás megelőzésében és a jelzőrendszer fejlesztésében kiemelkedő példa Hollandia, ahol egy 2003-as politikai elhatározás és szakpolitikai reform hatására drasztikusan csökkent a lemorzsolódók száma. A hollandok egész rendszerüket a hiányzás kezelésére alapozták. Az igazolatlan hiányzást követően a tanárok rögtön kapcsolatba lépnek a szülővel és 2009 óta minden iskolában kötelezően vezetnek egy online felületen a hiányzásokat az okkal együtt. Ha az igazolatlan órák száma négy héten belül meghaladja a 16-ot, az iskola ezt jelenti az önkormányzatnak, ahonnan egy szociális munkás felkeresi a családot, közben pedig értesíti az iskolát is. Mindennek célja azonban nem a szankcionálás, hanem komplex tá-

talán nem látják értelmét a tanulásnak. Ennek következtében elveszítik motivációjukat. Mivel maga a tanuló is segítségre, támogatásra szorul a legtöbb esetben, ezért a kizárólag jogi és pénzügyi szankcionáló eszközök nem segítik megoldani a valódi problémát, a mulasztás mögött húzódó bajok az oktatási és a szociális intézményrendszer együttműködésén alapuló kezelést igényelnek.

Vannak-e a különösen érintett csoportok?

Kutatási és gyakorlati tapasztalatok egyaránt igazolják, hogy a nagyfokú igazolatlan hiányzásban érintett tanulók életkora jellemzően 15–18 év közötti, akik életkori sajátosságaikból adódóan kevésbé befolyásolhatók, a szülői kötelezés esetükben leggyakrabban nem hatások.

Egy magyar kutatásban külön elemezték a romákra, valamint az alacsony iskolázottságú szülők gyermekeire vonatkozó adatokat. Megállapították, hogy a romák lemorzsolódásában az átlagosnál jóval nagyobb szerepet játszik a (nem betegség miatti) hiányzás. Figyelemreméltó eltérés, hogy a roma kilencedikesek közül legalább olyan valószínűséggel morzsolódnak le tizedikre a nyolcadikban magas kompetenciaeredményeket elért tanulók, mint az alacsony eredményűek, azaz a tanulási kompetencia nem meghatározó az iskolából való kiesésükben. A legnagyobb lemorzsolódási arányt éppen az átlagosan szereplő roma fiatalok körében mérték. A nem romáknál ezzel szemben inkább az alacsonyabb kompetenciaeredmények jelzik előre a lemorzsolódást. A romák körében számos más ok mellett gyakoribb a gyermekszülés, családalapítás miatti lemorzsolódás is.

...habár valamennyi tanár feladata a nagyon szigorú és pontos adminisztráció, a rendszer mégsem a büntetésre, hanem a megtartásra épül.

mogatás nyújtása, ami a családot és a gyermeket egyaránt segíti a hiányzás mögötti problémák megoldásában. Így tehát, habár valamennyi tanár feladata a *nagyon szigorú és pontos adminisztráció, a rendszer mégsem a büntetésre, hanem a megtartásra épül.*

Esztergomi jó példa „A Mi Házunk” Marista Közösségi Ház ún. Ébresztő programja, amelynek részeként reggel a munkatársak végigjárják a környéket és maguk viszik be az óvodába, iskolába a gyerekeket. Eredményeik mérhetőek a fiatalok iskolában tartása, a hiányzások csökkentése terén. Ez a példa a személyes, egyénre szóló segítés egy formája, amely egyben a probléma praktikus

oldala felől közelít. Ugyanakkor jól látszik, hogy ebben az esetben a motiváció legalább olyan fontos, mint más tényezők. ●

Kövesse nyomon a januártól folyamatosan bővülő, a téma szakmai háttéranyagait közérthető formában feldolgozó, továbbá módszertani segédanyagokat és jó gyakorlatokat is bemutató Tudástárat a <http://oktataskepzes.tka.hu/hu/crocoos> weboldal magyar nyelvű felületén.

JUHÁSZ JUDIT
Tempus Közalapítvány,
Tudásmenedzsment csoport

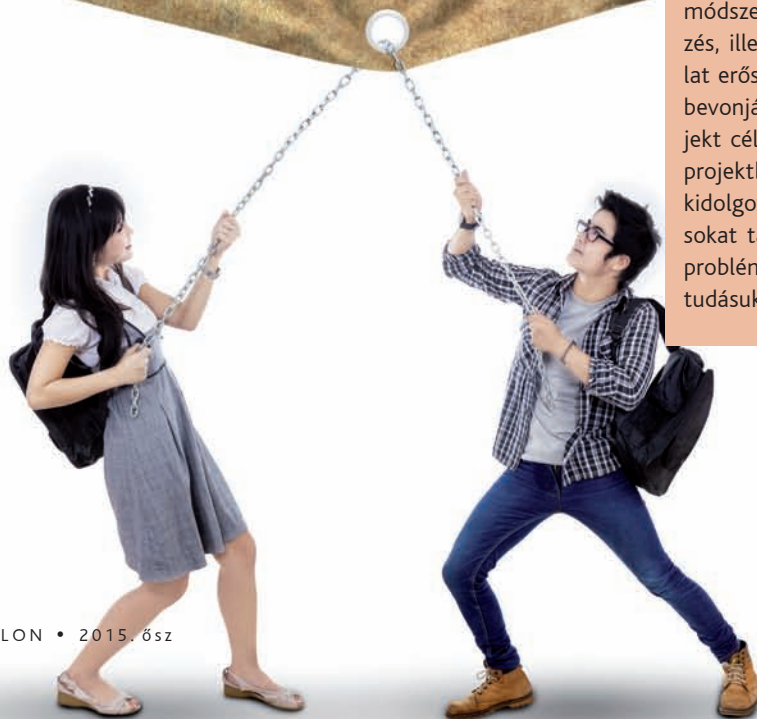
VERSENY A JÖVŐÉRT

Bepillantás a Pannon Egyetem és a Budapesti Gazdasági Főiskola nemzetközi projektjeibe

Köztudott, hogy a versenyszellem növeli a teljesítményt és a kreativitást. De hogyan lehet egy verseny által társadalmi hatást gyakorolni? Mi történik, ha egy cég problémájával összezárunk felsőoktatási hallgatókat egy napra és azt monjuk nekik: *Innovate or die?*

Nemzetközi együttműködések keretében sok olyan projekt született tavaly az Erasmus+ programban, mely jó gyakorlatok cseréjét vagy innovatív tartalmak fejlesztését tűzte ki célul. Ezek az ún. **stratégiai partnerségek**. Egy magyar és egy spanyol koordinációjú nyertes projektten keresztül mutatjuk be, hogy lehet újszerűen alkalmazni a verseny módszerét és ezzel milyen eredményeket lehet elérni.

Az Erasmus+ stratégiai partnerségek pályázattípus célja, hogy innovatív gyakorlatok, módszerek kidolgozásával, terjesztésével és alkalmazásával lehetőséget biztosítson az oktatás minőségének fejlesztésére. A 2014-es pályázati évben a felsőoktatási nyertesek között találjuk a Pannon Egyetem vezető, hat partnerből álló konzorciumot, valamint egy spanyol koordinációjú projekt egyik partnereként a Budapesti Gazdasági Főiskolát. Ezek a nagy ívű nemzetközi együttműködések az innovatív szakmai tartalom és az oktatás minőségének fejlesztése mellett kiválóan alkalmasak a nemzetközi kapcsolatok építésére is. A projektek fő célkitűzései között szerepel a vállalkozói, illetve vezetési kompetenciák és készségek erősítése, az oktatási szemlélet megújítása, új képzési módszerek biztosítása és az oktatás és képzés, illetve a munka világa közötti kapcsolat erősítése. A módszer, amelyen keresztül bevonják a hallgatókat és tanulókat a projekt céljainak megvalósításába, közös a két projektben. A hallgatóknak szakmailag előre kidolgozott versenyek során kell megoldásokat találniuk akár céges, akár társadalmi problémákra, használva kreativitásukat és tudásukat.

Versenyezz értünk, versenyzünk érted!

Az Erasmus+ program lehetőséget teremt együttműködésekre cégek és oktatási intézmények között. A cél, hogy a felsőoktatásban részt vevő hallgatók minél közelebb kerüljenek a munkaerőpiac szereplőjéhez, a cégek pedig kapcsolatba lépve a hallgatókkal, valós igényeiket kommunikálhassák a felsőoktatás felé, valamint valós tapasztalatokon alapuló tudással álljanak rendelkezésre a hallgatók számára. A közös gondolkodás és a problémák közös feltárása mindkét fél számára előnyös.

A BGF magyar partnerként vesz részt a *Hands on Entrepreneurship for Higher Education* című projektben (HEHE). A projekt disszeminációs tevékenységeinek egyike a május 8-án Bilbaóban és az október 8-án Budapesten is megrendezett *Innovate or die!* day című verseny. A különböző felsőoktatási intézményekből – meghívásos alapon – érkező hallgatók jellemzően ötfős csapatokban egy napon keresztül a hazai piacon működő cégek valós problémáinak megoldásán dolgoztak, majd a nap végén prezentálták ötleteiket. A zsűri által legjobbnak tartott megoldást díjazták. A zsűrit a feladatokat kiíró vállalatok (Budapesten a Nemzetközi Bankárképző Központ Zrt., a K&H Bank, a KKV Klaszterház Zrt., valamint a SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Zrt.) vezetői alkották. A Bilbaóban rendezett ugyanilyen esettanulmányi versenyen az egyik céges partner, amely a problémát „szállította”, az IKEA volt. A svéd vállalatnak ugyanis már régóta fejtörést okoz, milyen

eszközökkel, hogyan lehet elérni, hogy az alacsony árhoz ne kapcsolódjon a fogyasztóban az alacsony minőség.

2016 áprilisában a HEHE projekt keretében ismét meghirdetésre kerül a már mindenki számára nyitottá váló *Innovate or die!* day című verseny. Tasi Péter, a projekt szakmai koordinátora elmondta, terveik szerint a projekt lezárulta után is évente megrendezik majd a versenyt, céges támogatókat is bevonva a megvalósításba.

Szociális innováció és társadalmi vállalkozás

A Pannon Egyetem jelenleg futó *International Social Innovation Competition for Students and Adult Learners (I-SICS)* című 2014-ben indult, három éves nyertes projektje egy nemzetközi társadalmi innovációs verseny köré épül. A projektet az teszi izgalmassá, hogy a partnerek és a célcsoportok köre nagyon sokszínű. Ide tartoznak a verseny résztvevői, a társadalmi csoportok, melyek problémáinak megoldására az innovációs ötletek irányulnak, valamint azok a szervezetek, csoportok vagy egyének, akik a problémák megoldásában részt vesznek. A projekt első lépéseként születik egy jó gyakorlatokat összefoglaló tanulmány a felsőoktatási hallgatók számára világszerte szervezett tanulmányi versenyek megvalósításának módszertanáról, illetve a társadalmi innovációt megvalósító projektek témáiról. Ezt követően kerül sor a nemzetközi projektet bemutató versenyre és ennek előzetes, regionális fordulóra. Országonként legalább

„Az EU 2020 stratégiája kiemeli a kreativitás, az innovativitás és a vállalkozói készségek beépítésének szükségességét az oktatásba, és számos olyan programot kínál, amelyek hozzájárulhatnak Európa vállalkozói és innovatív képességeinek erősítéséhez. Szükség van arra, hogy a fiatalok vállalkozói gondolkodásmódját serkentsük, mint ahogy arra is, hogy a vállalkozások számára kedvezőbb közeget teremtsünk, mivel az EU nem aknázza ki teljes mértékben vállalkozói adottságait. Az oktatásnak fontos szerepet kell játszania az európai vállalkozói kulcskompetenciáinak fejlesztésében.”

(Hands on Entrepreneurship for Higher Education)

15 versenyző vesz részt a megmérettetésben, akik közül minden országból a legjobb 3, azaz így összesen 18 hallgató vesz részt a nemzetközi fordulón. A versenyt mentorok segítik, és szakmai zsűri véleményez. Magáról a versenyről és annak módszertanáról készül egy szakmai leírás és szervezési útmutató, mely egyfajta versenykalauzként másoknak is segít hasonló tanulói/hallgatói versenyek megszervezésében. Ennek célja, hogy később mindenki által használható legyen ez a módszer.

A felsőoktatási intézmények egyre tudatosabban fordulnak a hallgatók vállalkozókészségének fejlesztése felé, felismerve, hogy ezeknek a készségeknek jelentős szerepük van a munka világában. Számos módszer létezik erre, ezek egyike a verseny. Az intenzív, kihívásokat rejtő inkubációs helyzetben az ötletek és a tudás gyors megoldásokat szülhetnek olyan problémákra is, amelyek máskor fejtörést okoznak. A közös gondolkodás és a jó gyakorlatok ismerete elvezetheti a hallgatókat olyan innovatív megoldások irányába, amik hosszú távon az adott területen segítik a fejlődést, és ösztönzik társadalmi vállalkozások létrejöttét. ●

A projektekkel kapcsolatos további információk, érdekességek az alábbi honlapokon olvashatók:

<http://isics.gtk.uni-pannon.hu/>

<http://bgf.hu/projects/hehe>

<http://www.innovateordiebudapest.hu/>

<http://handsonentrepreneurship.eu/>

SZÉLL ADRIENN

Tempus Közalapítvány,
Felsőoktatási csoport

Mitől jó egy műfordító?

Keretrendszer az európai műfordítóképzések számára

A 2014-ben elindított **Petra-E projekt** célja a műfordítók elméleti és gyakorlati képzését segítő referenciakeret kidolgozása. Ez a létrehozandó eszköz az idegen nyelvek tanulására kidolgozott **Közös Európai Nyelvi Referenciakeret**hez hasonlítható, olyan speciális ismereteket és kompetenciákat ír le, amelyeket a jó műfordítónak a különböző szinteken sorban el kell sajátítania. Ilyen például a forrásnyelv és a célnyelv ismeretén kívül az adott nyelvek irodalmának és kultúrájának ismerete vagy a különböző stílusok visszaadásának képessége.

A részletekről **dr. Réthelyi Orsolyát**, az ELTE BTK Néderlandisztika Tanszékének adjunktusát, a projekt egyik magyarországi felelősét kérdeztem.

Mi a célja ennek a keretrendszernek?

Az egyik cél az, hogy az oktatásban segítsen: legyen egy közös értelmezési alap, közös terminológia, és ugyanazt értsük az egyes szintek alatt. A műfordítói piac kicsi, viszont rengeteg lehetséges nyelvi kombináció létezik. Az európai képzés nagyon vegyes képet mutat, egyetemi és egyetemen kívül megvalósuló, sokféle formában. Egy ilyen, a fordítók és a képzők tapasztalataira épülő közös keret szükséges ahhoz, hogy megteremtsük az európai műfordítóképzések közötti együttműködési lehetőséget, hogy a különböző kurzusokat az egyes szintekhez igazítva tudjuk kínálni.

A másik cél, hogy a gyakorló műfordítóknak is tudatosodjon, milyen szinten állnak, mi mindent tudnak már. A műfordítás társadalmi elismertsége nagyon alacsony, úgy is mondhatjuk, a könyvpiar mostohagyereke. Talán ezen is változtat, ha a műfordítók tisztában vannak a saját értékükkel. A keretrendszer egyfajta tükör: megmutatja, hogy most itt tartok, ezt és ezt már tudom, ezen a ponton pedig fejlődőm kell. Hosszabb távon akár a kiadó és a műfordító közötti megállapodás alapja is lehet.

Az együttműködés kezdeményezője és koordinátora az Utrechti Egyetem, amely a Leuveni Egyetemmel közös műfordítói MA képzést működtet. A Néderlandisztika Tanszékünk régóta együttműködik mindkét intézménnyel, így kerültünk bele a projektbe.

A nyolc szervezetből álló konzorcium tagjai:

Universiteit Utrecht, Katholieke Universiteit Leuven, Nederlandse Taalunie, Fondazione Universitaria San Pellegrino, Eötvös Loránd Tudományegyetem, Deutscher Übersetzerfonds, British Centre for Literary Translation, CEATL (a műfordítók szervezetek európai hálózata).

Számos fordítói szemlélet, iskola létezik, ráadásul nemzetközi együttműködésről beszélünk, ahol a kulturális különbségeket is kezelni kell. Hogyan zajlik az egyeztetés? Nem nehéz ebben a sokszínűségben a közös értelmezési alapot megteremteni?

Ami nehéz, az a mérhetőség, a szintek megállapítása. A keretrendszer korai változatát igyekeztünk minden érintettel, azaz diákokkal, oktatókkal, műfordítókkal, szerkesztőkkel is egyeztetni.

Félévenként tartunk egy műhelyt, mindig másik partnernél, ahol egy-egy témát járunk körül. Ezeket az alkalmakat mindig komoly felkészülés előzi meg: házi feladatként minden résztvevő feltérképezi, hogy az adott téma kapcsán a saját országában milyen eszközöket használnak a képzésben és a kiadóknál.

A műhelyre a vendéglátó ország szakembereit is meghívjuk, egyrészt azért, hogy a szakértelmükkel hozzájáruljanak a közös munkához, másrészt azért, hogy ilyen módon is felhívjuk a figyelmet a keretrendszerre, az érintettek tudjanak róla, vigyék a hírért.

Az októberi budapesti találkozó témája az értékelés. Ennek kapcsán mi most a csoportos fordítás szempontjával készülünk. Kis nyelvek kombinációjánál, mint amilyen például a magyar-holland párosítás, gyakori, hogy nem egyetlen ember, hanem egy csoport kompetenciájára építünk. A diákjaimmal többször vettünk részt olyan munkában, ahol a hallgatók elkészítették a középkori holland versek nyersfordítását, amit aztán egy költő – legutóbb Rakovszky Zsuzsa, most pedig Szabó T. Anna – formált végül igazi verssé.

A nagy nyelveknél van egy természetes kontroll, hiszen ott több fordító közül lehet választani, és sokan értik, olvassák eredetiben is a műveket, amiket össze tudnak vetni a fordítással. A kis nyelveknél ez kevésbé jellemző, ezért nehezebb kérdés a minőségbiztosítás.

Milyen gyakorlati haszna lehet ennek a keretrendszernek?

Az már most is látszik, hogy nagy segítség a műfordításról való gondolkodásban. A kívülálló, olvasók, kezdő hallgatók gyakran megdöbbennek azon, hogy a nyelvtudás önmagában nem elég a műfordításhoz, rengeteg további ismeretre, készségre van szükség. A német partnerünk egyenesen azt mondja, hogy csak érett korban szabadna fordítani, mikor már kellő életpasztalattal rendelkezik valaki. Régóta folyik a vita arról, hogy létezik-e egy titkos komponens, ami képessé tesz valakit az irodalmi fordításra, vagy inkább egy megtanulható folyamatról van szó. Ami engem illet, én inkább az utóbbi felé hajlok. Ehhez a tanulási folyamathoz ad iránymutatást, rendszerezett áttekintést ez az eszköz.

A műfordítás komolyan professzionalizálódik Európa-szerte. Magyarországon ugyanakkor gyakorlatilag nincs önálló műfordítóképzés, az ilyen jellegű oktatás jellemzően nyelvi tanszékeken zajlik. Ez nem baj, hanem egy sajátosság. Vannak kezdeményezések egy

több nyelvet egyesítő komplex képzés kidolgozására – ezeknek is segítségére lehet majd a keretrendszer a minőség és az elismerés kérdésében.

A projekt felénél járva mik az első konklúziók? Bevált, működik az eredeti elképzelés?

A kezdetben kritikusak és óvatoskodók is meggyőződtek a keretrendszer előnyeiről. Ugyanakkor kiderült, hogy alaposan körül kell járni, mire használható és mire nem. Mint értékelési eszköz, kurzusépítésre, önértékelésre kiváló. Kívülre kerülve azonban érzékeny területre tévedhetünk. Ahogy említettem, a műfordítók és a könyvkiadók viszonyában is fontos szerepet kaphat, de van egy jogos félelem is az érintettekben: nagyon fontos, hogy ez a besorolás ne egy adminisztratív lépés legyen, ami – a szándékkal épp ellentétesen – kiszolgáltatja a műfordítót a kiadónak. Éppen ezért most egy hivatalos bevezetőt, egyfajta használati útmutatót is készítünk a keretrendszerhez, ami részletezi, hogy mire és hogyan használható.

Ahogy arra számítani lehetett, nagy szakmai viták vannak az elmélet és a gyakorlat között. A keretrendszerben leírt nyolc kompetencia közül a két utolsó, az értékelési és a kutatási például meglehetősen elméleti – lehet valaki kiváló műfordító anélkül, hogy ezeknek a birtokában lenne, ugyanakkor az egyetemi oktatásban nagyon is fontosak. Most tehát gondolkozunk azon, hogyan érékeltesük ezt, legyen-e egy választóvonal a hatodik kompetencia után.

A kompetenciák szintjei nagyon összetett rendszert alkotnak, amit ez az eszköz modellezni igyekszik. Mint minden modell, ez sem tudja teljesen visszaadni a valóságot, de sokat segít a valóság megismerésében. ●

KARDOS ANITA
Tempus Közalapítvány,
Kommunikációs csoport

A KERETRENDSZER 8 KOMPETENCIÁT VIZSGÁL 5 SZINTEN:

- fordítási kompetencia
- nyelvi kompetencia
- szövegértési és szövegalkotási kompetencia
- heurisztikus kompetencia
- irodalmi-kulturális kompetencia
- szakmai kompetencia
- értékelési kompetencia
- kutatási kompetencia

Minőségfejlesztés az idegen nyelvek oktatásában és az IKT eszközök használatában

Bár szinte csak most indult az Erasmus+ program, számos jó tapasztalatot osztottak meg velünk pályázóink. Idén nyáron jó néhány 2014-ben benyújtott Erasmus+ KA1 mobilitási projekt zárult, közöttük a kiskunhalasi Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda projektje, melynek címe: *„Minőségfejlesztés az idegen nyelvek oktatásában és az IKT eszközök használatában”*. Az új programban az egyik legmeghatározóbb változás az, hogy a továbbképzéseken részt vevők már nem pályázhatnak egyénileg. Az összetett pályázatok immár intézményi szintre léptek. A pedagógusoknak az intézmények igényeihez is igazodva kellett megfogalmazniuk céljaikat, melyeket egy Európai Fejlesztési Terv elkészítésével kellett megerősíteniük. Így lettek az eddigi, gyakran egyszemélyes, pályázatokból projektek.

A fent említett projekt kiváló példát mutat a hatékony projektmenedzsment lépcsőfokaira. A megvalósító munkatársak által választott *kurzusok tematikája és a job shadowing tevékenységekre vonatkozó tervei illeszkedtek az intézmény középtávú fejlesztési tervéhez*, a pályázat célkitűzései az intézményi munka fejlesztését szolgálják. A megjelölt tematikájú mobilitásokat a tervek szerint meg is valósították. A hat mobilitásban az intézményvezető, angol- és némettanárok, munkaközösség-vezetők és egy pedagógiai asszisztens is részt vett. A munkatársak különböző nyelvi és IKT fejlesztést célzó kurzusokon, módszertani továbbképzéseken és job shadowing tevékenységekben vettek részt Angliában és Németországban.

A job shadowing tevékenységeket előző iskolai projektjük német partnerénél hajtották végre, részt vettek a partnerintézmény mindennapi életében, órákat látogattak, és maguk is tartottak különböző foglalkozásokat. Megismerkedtek az intézményben alkalmazott mérési-értékelési rendszerrel, múzeumpedagógiai és projektpedagógiai tapasztalatokat gyűjtöttek.

A hallei alapfokú iskolában a gyerekek az ismeretek elsajátításához, bevéséséhez, a mérésekhez gyakran használnak különféle játékos eszközöket. Az iskola ellátottsága jobb a magyar intézményénél, rendelkezésre állnak osztályonként a szükséges eszközök, amelyeket a fejlesztőpedagógiában és a mérésekben is felhasználnak. A matematikai, nyelvi, természettudományos logikai készségek területén a napi gyakorlat része a differenciált eszközhasználat. Többféle „varázsdoboz” is rendelkezésre áll, ezek tartalma a felhasználás céljához igazodik. Első

pillantásra kártyák, képek, dobókockák, fonalak, bábok bonyolult rendszerének tűnhet, de már az első osztályosok is megtanulják, melyik feladathoz milyen eszközökre van szükség, hogyan kell használni őket. A „játék” eredményét a gyerekek lejegyzik a füzetbe vagy a játék haladási lapjára, így tájékozódhat a pedagógus az egyes kompetenciák szintjéről. A gyerekek tudását központi számítógépes programok segítségével is mérik, melyek valamennyi évfolyam és tantárgy esetében elérhető, használhatók gyakorlásra és mérésre is, az eredményeket tárolja a rendszer.

A partnerintézménybe látogatók találtak emellett a LÜK játékkal, melyet a logikus gondolkodás fejlesztésére terveztek. Beszerettek néhány példányt belőle, amelyet otthon a német illetve az angol nyelv tanításához használnak. A németországi testnevelésórán látott óriási szívdarányos kelméből is hoztak haza kettőt a pedagógusok, melyeket nagy örömmel használnak azóta is a mozgáskoordináció fejlesztésére és a csoportkohézió erősítésére osztálykeretben és délutáni foglalkozások során egyaránt.

A német partnerintézmény kihasználja az egyetemi város adta kulturális előnyöket, a tanulás színterét gyakran az iskolán kívülre helyezi. Rendszeresen tartanak projekthez vagy múzeumpedagógiai foglalkozásokat, ebben segítséget nyújtanak a múzeumpedagógusok és az egyetemisták is. Az iskolában már egy héttel korábban megkezdődött a látogatásra való felkészülés az első osztályosok körében: a ráhangolódás, az ismeretek összegyűjtése, a kérdések megfogalmazása. A job shadowing alatt lehetőség volt személyes tapasztalatokat szerezni a megvalósításról. A múzeumpedagógus munkáját önkéntes egyetemista segítő is támogatta. Ezek a tapasztalatok megerősítették az iskolát abban, hogy az új tanévben az alsó tagozatos gyerekek számára is szervezzenek múzeumpedagógiai foglalkozásokat. Az előkészítés és az eredmények felhasználása más tantárgyak esetében is mintául és sok ötlettel szolgál a pályázó intézmény tanítói számára.

Az angliai partnereket körültekintően választotta ki a kiskunhalasi iskola. A képzők nemzetközileg is elismertek, több évtizedes

tapasztalattal rendelkeznek a felnőttképzésben. A kurzusokon a nyelvi, módszertani fejlesztésen kívül a résztvevők iskolákat, oktatási intézményeket látogattak, lehetőségük volt nemzetközi csapattal együtt dolgozni, megosztani tapasztalataikat a hazai pedagógiai munka jellegzetességeiről. Az egyik választott kurzus témája a tartalom alapú nyelvoktatás volt, mely a pályázó intézmény módszertani fejlődésében jelentett előrelépést, és a már használt nyelvi tankönyv szakzerű feldolgozását támogatta. A képzések mindegyike foglalkozott az IKT eszközök és modern számítógépes programok felhasználási lehetőségeivel az oktatásban.

A kiutazások célja az volt, hogy a képzések eredményei elősegítsék az egyéni pedagóguskompetenciák fejlesztését, és a szervezett tudásátadáson keresztül hozzájáruljanak az intézmény fejlesztési céljainak eléréséhez. A projekt legfontosabb eredményei közé tartozott, hogy a résztvevőknél tudatosabb lett a szakmai, pedagógiai életpálya tervezése; szakmailag motiváltabbá váltak, valamint új szakmai kapcsolatokat alakítottak ki. Az utazások során jobban megismerhették az oktatás helyzetét az uniós országokban; fejleszthették idegen nyelvi, kommunikációs, IKT és szociális kompetenciáikat. Ezenfelül az általános és a nyelvtanításhoz kapcsolódó módszertani ismereteiket is bővíthették. A pályázat megvalósítása, a pedagógusok által szerzett tapasztalatok átadása hatással volt az iskola szervezetére, a munkatársak ezután a külföldi továbbképzésekre úgy tekintettek, mint fontos lehetőségre a szakmai megújulás érdekében. Nőtt az intézmény belső továbbképzési kínálata. A *blogírás, módszertan, munkaszervezés*, ellenőrzés-értékelés területén tartott *workshopok* hatására az intézmény többi pedagógusa is megismerkedhetett a tanulási eredményekkel.

Hosszabb távú hatásokról is olvashattunk a beszámolóban: az *IKT eszközök használata* megjelenik a nyelvórákon, új, motiváló hatással bíró eszközöket vonnak be a nyelvtanításba, *nyílt órákat* is tartanak; a pedagógusok nyitottabbá váltak a legújabb módszerek alkalmazása, adaptálása felé. A tanult új ismeretek, módszerek a felhasznált autentikus anyagok következtében várhatóan a tanítás színvonalának növekedését fogják eredményezni, ami a remények szerint

a diákok motivációját, teljesítményét a is növelni fogja. Mindez mérhetővé válik lesz a tanév végi szóbeli vizsgák és nyelvi kompetenciamérés során több évfolyamon is.

A *folyamatok tervezése*, a pedagógiai munka, a kapcsolódó *önreflexiók* kifejezésének képességére is nagy hatást gyakorolt a projekt. A hatások között hangsúlyosan szerepel a tanulás segítése, fejlődött a saját tanulási módszerek megismerése, fejlesztése. A tanultak alkalmazása áthatja az intézményben már bevált mindennapi gyakorlatot, és a szaktanári, osztályfőnöki és egyéb foglalkozásoknál is tetten érhető. Az *iskolai tudástárat* bővítették a tanulási eredményeket is bemutató óravázlatok, jó gyakorlatok leírásával.

A minőségfejlesztés az idegen nyelvek oktatásában és az IKT eszközök használatában úgy valósul meg hatékonyan az intézményben, hogy az elsajátított ismereteket nyílt órákon, munkaközösségi foglalkozásokon, értekezleteken folyamatosan terjesztik. Az eredmények bemutatására használják a projekt blogját, kiállítást, újságcikket és beszámolókat. Az eredmények és tapasztalatok terjesztésének köszönhetően a projekt hatása jelentkezik a Szent József Katolikus Általános Iskola hazai partnerszervezeteinél is. Az intézményben nyolc szakértő és szaktanácsadó mesterpedagógus dolgozik, akiknek szakmai kapcsolatai túlnyúlnak a saját intézmény keretein, bizonyos területeken fenntartói (Kalocsa-Kecskeméti Főegyház-megye) vagy országos szintűek (Katolikus Pedagógiai és Szakmai Továbbképző Intézet), így a projektnek közvetett hatása van külső szervezetekre.

A jövőben a *projekt eredménye nagy részben beépül az intézmény pedagógiai programjába*, a tapasztalatok átadása motiválja a munkatársakat az önfejlesztésre, az Erasmus+ programban való későbbi részvételre és további mobilitási és partnerségi pályázatok megvalósítására. ●

A Szent József Katolikus Általános Iskola és Óvoda beszámolója alapján készítette:

SZILÁGYI RÓBERT

Tempus Közalapítvány,

Köznevelés, nyelvoktatás csoport

JÁTSZVA A KORRUPCIÓ ELLEN

A nem formális tanulás beépülésének lehetőségei a formális oktatásba

A Transparency International Magyarország vezetésével megvalósuló Erasmus+ stratégiai partnerség olyan tananyag fejlesztését tűzte ki célul, amely interaktív feladatokkal, játékokkal, kisfilmkészítési versennyel kívánja tesztelni a középiskolás diákok tudását és felhívni figyelmüket a korrupció jelenlétére, társadalmi és egyéni szinten lecsapódó hatásaira. A mostani, hároméves nemzetközi projekt során, amelyben olasz és szlovén Transparency International tagozatok vesznek részt 2-2 választott középiskolával, az iskolák pedagógusait tréningeken készítik fel arra, hogy a tananyagot alkalmazni tudják az óráikon. A tananyag alapját a Fialatok Lendületben programban támogatott projekt során született *Diákok a korrupció ellen* című kiadvány szolgáltatja, a mostani projektben annak tesztelésére és kipróbálására kerül sor, majd ehhez kapcsolódóan születik meg a négy nyelven elérhető online platform.

Sebestyén Diánával, a Transparency International Magyarország irodavezetőjével, a projekt menedzserével beszélgettünk az tapasztalatokról.

- **Miért tartják fontosnak a középiskolás korosztály elérését?**

Készítettünk egy felmérést 2012-ben a 15 és 29 évesek körében, amelyből kiderült, hogy a korosztály 80 százaléka gondolja azt, hogy a korrupció az élet természetes velejárója, és sokkal jobban boldogulnak manapság azok az emberek, akik nem teljesen becsületesen élik életüket. Ez az arány annyira ijesztő és sokkoló volt számunkra, hogy nyilvánvalóvá vált, minél korábban be kell avatkozni, fel kell rázni a fiatalságot és megmutatni nekik, a korrupció nem velejárója az életnek, lehet ellene tenni. A korábbi projektünk keretében, amely során a *Diákok a korrupció ellen* című kiadvány született, a diákok arról ötletelhettek, hogy ők hogyan hívnák fel a figyelmet a korrupció veszélyeire saját kis közösségükben. E munka során megtapasztaltuk, hogy nagyon jó együtt dolgozni a mai középiskolásokkal, friss, kreatív ötleteik vannak, bátrak, együttműködőek, nyitottak és kritikusak. Szeretnénk, ha Magyarországon minden érettségiző diák hallana a korrupcióról, hosszú és rövid távú hatásairól és a megoldási lehetőségekről. Célunk, hogy az Erasmus+ projekt során kidolgozott tananyag bekerüljön a nemzeti alaptantervbe, akár kötelezően, akár ajánlottan, a keretek számunkra másodlagosak.

- **Hogyan fogadták a témát a tanárok Magyarországon és külföldön?**

A projektben részt vevő pedagógusok többnyire elkötelezettek és aktívak. Mégis többször az a benyomásunk, hogy a tanárok feladatai annyira sokrétűek, annyira le vannak terhelve, hogy a tréningeket nehezen tudják beilleszteni a tanmenetbe. Vannak, akik megijednek attól, hogy nem egy klasszikus tanítási módszer az elvárás, hanem az, hogy a frontális tanítási módot feladva kicsit átengedjék az irányítást a diákoknak is, és megteremtsék a lehetőségét annak, hogy a diákok önállóan dolgozzanak. Nekünk nagyon fontos, hogy az iskola együttműködő, aktív fél legyen, hiszen nagyon sok feladat során számítunk a tanárookra.

- **A már említett, korábbi Fialatok Lendületben program keretében benyújtott projekten kívül milyen egyéb intézményi tevékenységhez kapcsolódik ez a projekt?**

A Transparency International 3-5 évente alkot stratégiát, hogy meghatározza, mire fókuszáljon a szervezet. A társadalmi szemléletformálás és az állampolgárok bevonása a korrupció elleni küzdelembe az utóbbi években előtérbe került. A szervezet nemzetközi szinten is fontosnak tartja a mozgósítást és az oktatást. Valljuk, hogy a korrupciós jelenségek ellen nem elég a rossz gyakorlatok megjavításával küzdeni, mivel bármilyen jól kitalált rendszer is hamar elromlik, ha azok, akik alkalmazzák, nem tartják fontosnak, hogy magánügyeikben és a közügyekben is tisztességesen járjanak el. Így a jogszabályok véleményezését, kutatások készítését az oktatási és egyéb társadalmi szemléletformálást célzó tevékenységünk is kiegészíti. Célunk, hogy a nyilvánosság előtt mutassunk rá korrupciós jelenségekre, elemezzük azokat, és érveket vonultassunk fel amellett, hogy miért érdemes változtatni a korrupciós gyakorlatokon, milyen haszna származik a változásból az egyénnek és az egyes közösségeknek.

- **A projekt végén hogyan bizonyosodnak meg arról, hogy a projekt elérte-e a célját?**

Bár a nemzeti alaptantervben megjelenik a korrupció, a téma nem elég hangsúlyos, nincs igazából kibontva. Mi ezt megtennénk, és egy 3-4 tanóra lebotott kész, kipróbált tananyagot adnánk az iskolák kezébe. Emellett szeretnénk több budapesti és vidéki konferenciát, tematikus napot szervezni, és terveink között szerepel a tananyag akkreditálása is azzal a céllal, hogy minél több iskolát és tanárt képezhessünk antikorrupció témában. Az anyagot a világszerte jelen lévő Transparency International tagozatok is megkapják majd, ők is tudják azt használni, tehát egy nagyon széles réteghez eljutnak a projekt eredményei.

HLAVATY ILDIKÓ
 Tempus Közalapítvány,
 Köznevelés, nyelvoktatás csoport

Fejlesztési stratégia mint a projekttervezés és megvalósítás vezérfonala

A megújuló energetikai szakképzés feltételeinek megteremtése civil kezdeményezéssel, egy komplex térségi fejlesztési stratégia szolgálatában

2011 őszén konzultációra jelentkezett az innovációtranszfer projektek szempontjából addig fehér foltot jelentő térségből, Somogyból a Völgy Hangja Egyesület. Elképzeléseiket vázolva az általunk kezelt, nagy projekt kategóriába sorolt pályázattípus szinte csak kiegészítő forrást, egy szegmens – a képzés – megoldását jelentette. A szervezet egy a helyi gazdasági, társadalmi és környezeti problémákat egyaránt kezelő, a Strukturális Alapokból finanszírozható vidékfejlesztési programot hozott létre. A működő rendszerhez a hiányzó láncszem az újszerű képzések kidolgozása volt.

A pályázóról és a térségi problémákról

A pályázó Völgy Hangja Fejlesztési Társaság KHE (Völgy Hangja Egyesület) egy több mint 10 éve alakult független közhasznú szervezet. Célja a hatókörébe tartozó elmaradott, hátrányos helyzetű aprófalvas térség, a Külső-Somogyban fekvő Koppányvölgy helyi társadalmi, gazdasági és környezeti kihívásainak felmérése és fenntartható, öko-szociális megoldások segítése a felzárkóztatás érdekében. A térségre az újratermelődő mélyszegénység, a fiatalok elvándorlása miatt rohamosan fogyó népesség, valamint gyenge vállalkozói szféra és helyi gazdaság jellemző.

A problémafeltáró munka olyan eredményeket hozott, amelyek az ország nagy részén tipikusnak mondhatók. Az alapvető problémát az jelenti, hogy a természeti tőkét használó ágazatok (főként a mezőgazdaság) nem járulnak hozzá kellőképpen a helyi lakosság megélhetéséhez, folyamatosan terhelik a környezetet, és gyengítik a térség

klímaváltozással szembeni ellenálló-, illetve megújulóképeségét.

A térség társadalmi helyzetének jövőjét meghatározza, hogy a potenciális helyi középosztályt jelentő családi gazdálkodók a nagyüzemi intenzív szántóföldi művelésmódokat másolják, de saját betakarítógép, szárító- és raktárkapacitás híján nyereségük nagy része elvész, nem tudnak megerősödni. További gondot jelent, hogy az egykor jól működő helyi szakképzés (mezőgazdasági gépész és mechatronika) leépült, a fiatalok pedig elhagyják a térséget.

A környékbeli kistelepülések költségvetési gondokkal küzdenek. Egyik fő céljuk az energiaracionalizáció és a megújulóenergia-termelő megoldások kialakítása (biomassza, szolár, geotermális rendszerek), mert ezek képesek leginkább csökkenteni költségeiket. Jelenleg az országban több mint 2000 önkormányzat tervezi ilyen közösségi kapacitások kiépítését, nem beszélve az agrárium gazdaságilag erősebb szereplőiről.

„Kirajzolódott egy olyan, megújuló energetikai technológiai ismeretekre épülő technikusképzés, amely képes szakembereket képezni a hazai vidékfejlesztési kihívások megoldására.”

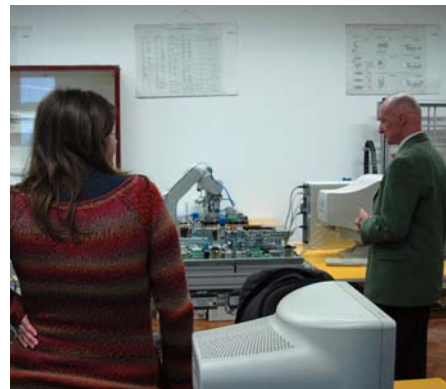
Van megoldás?

A Völgy Hangja Egyesület többéves, tudományos igényű helyi környezetgazdálkodási felmérési munkát, valamint számos külföldi tanulmányutat követően Koppány program elnevezéssel összeállított egy komplex helyi fejlesztési programot a feltárt problémák kezelésére.

2011-ben az elképzelés előzetes megvalósíthatósági vizsgálatára az egyesület a földművelésügyi tárcától támogatást kapott, amelynek eredményeit felhasználva, rövid tanulmányutak szervezésével megkezdődhetett a helyi gazdálkodók motivációja.

A helyi szakképzés: a térségfejlesztés szűk keresztmetszete

A biogáz-technológia élvonalát jelentő Németország üzemeinek, gyártóinak felkeresése azonban ambivalens tapasztalatokkal járt: egyrészt megerősítették a koncepció helyességét és alkalmazhatóságát, másrészt egy nem várt akadályt is feltártak. A rossz referenciák kiküszöbölése érdekében a komplex technológiát szállító színvonalasabb gyártók csak úgy adnak el üzemi technológiát, ha általuk is elismert, szakképzett személyzet áll rendelkezésre az üzem működtetésére. Ilyen szakemberek képzésére a hazai szakképzés nincs felkészülve. Némi utánajárással hamar kiderült, a hazai biogázüzemek nagyarányú üzemelési nehézségeit éppen a szakemberhiány okozza. Egyrészt legtöbbször nem kipróbált, komplex technológiát használnak a szállító garanciáival, hanem mozaikszerűen összeválogatott elemekből állítják össze; másrészt az üzemeléshez csak részben illő szakmai profilokat (víz-, gázszerelő, villany-

szerelő, gépészmérnök stb.) próbálnak társítani, így a szakemberek a teljes technológiával nincsenek tisztában, ráadásul az üzem alapját képező biológiai folyamatról semmilyen ismerettel nem rendelkeznek.

A Völgy Hangja Egyesület ekkor találkozott a Leonardo innovációtranszfer pályázattal, amely kiváló lehetőséget kínált arra, hogy az élvonalbeli tananyagok átvételével megteremthető legyen a helyi szakképzés alapja. Az egyesület kapcsolatrendszerében már meglévő, potenciális partnerekkel folytatott előzetes konzultációk még messzebbre vezettek. Kirajzolódott egy olyan, megújuló energetikai technológiai ismeretekre épülő technikusképzés, amely képes szakembereket képezni a hazai vidékfejlesztési kihívások megoldására. A tervezett képzés tartalma a megújuló energia termelési és hasznosítási technológiája, ezen belül főként az agrárium által előállított biomasszát hasznosító technológiák. Ezt fenntartható rendszerek létrehozása érdekében kiegészítették a természetéshez és hulladékhasznosításhoz kapcsolódó tápanyaggazdálkodási ismeretekkel.

A SEE-REUSE projekt

A Völgy Hangja Egyesület a fenti elképzelés alapján választott képzőpartnereivel, a megyei szakképzési központtal (Somogyi TISZK), egy osztrák szakképzési központtal (Berufsförderungsinstitut), egy holland kutatóintézetrel (Altic bv.), valamint a hazai agrárszakképzés és vidékfejlesztés terén tevékenykedő minisztériumi intézménnyel (NAKVI) összefogva dolgozta ki „Az európai megújuló energia oktatás megerősítése a fenntartható gazdaságért” c. pályázatát. Lényege az élenjáró osztrák és német tananyagok átvétele, továbbfejlesztése és kiegészítése a holland tudományos és szaktanácsadási tapasztalatok alapján.

A 2012 decemberében megkezdett projekt eredményeként mára olyan korszerű tananyag készült el, amelynek általános részét gépész alapképzésre; biomassza alapú technológiai részét a mezőgazdasági gépész alapképzésre épülő, új technikus képzésként kívánják az Országos Képzési Jegyzékbe felvételni. A SEE-REUSE (Strengthening European Education in Renewable Energy Utilization for Sustainable Economy) projektet megelőzően ilyen átfogó, megújulóenergia-technológiai szakképzési forma nem létezett Magyarországon, Európa fejlettebb gazdaságaiban viszont rohamosan fejlődő szakképzési irányzat. Egy ilyen képzés mindenképpen szükségesé vált figyelembe véve hazánk Európában egyedülálló biomassza potenciálját, az eddig létrehozott és a közeljövőben tervezett biogáz- és biomasszaégető kapacitásokat. Az átvett tananyag jelenleg az Európában oktatott legkorszerűbb, amelyet a biogáz- és a biomasszaégetés technológiai terén a projekt jelentősen tovább is fejlesztett.

A projekt keretében a szakképzési tananyagból számos akkreditált felnőttképzési forma is létrejött: az önkormányzati és vidékfejlesztési szakemberek általános ismeretbővítésétől kezdve az energianövény-termesztési, a biomassza-fűtőberendezés-működtetési és a biogázüzem-vezetői képzésig.

Perspektívák

A klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásban a megújuló energia, különösen a biomassza fenntartható hasznosítása kulcsfontosságú, így a létrejött képzési formák jövője hosszú távon biztosítottnak látszik. A képzés hatékonyságának egyik kulcsa a termelő üzemekkel való együttműködés: a gyakorlati képzés minőségének biztosítása. A projekt ilyen irányú továbbfejlesztésére a Völgy Hangja Egyesület támogatást nyert

az Erasmus+ stratégiai partnerségek konstrukciójának keretében „Szövetség az Európai Megújuló Energetikai Szakképzésért” címmel a SEE-REUSE projekt által létrehozott képzési forma gyakorlati képzési módszertanának kidolgozására.

A gyakorlati képzés térségi tanüzemi hátterének megteremtésére az EU 2014–2020 Területfejlesztési Operatív Program Somogy megyei célrendszere biztosít lehetőséget a Völgy Hangja Egyesület törekvéseinek köszönhetően. A térségi fejlesztési elképzelések szerint Törökkoppányban (a Koppány program keretében) Tab város szakközépiskolai képzéséhez kapcsoltan, a Kaposvári Egyetem képzési és kutatási tevékenységébe illetve jönnének létre ilyen célú biogázüzemek. A beruházások előkészítése érdekében a NAKVI (ez év júniusától Herman Ottó Intézet, a SEE-REUSE projekt konzorciumi partnere) KEOP forrásból végzi jelenleg az üzemek műszaki tervezését.

Úgy tűnik, a következő években nagy eséllyel valóra válhat a helyi civil szervezet egykori víziója, amely az általa képviselt elmaradott térségen túl a megyének is kitérési lehetőséget biztosít, de országos léptékben is jelentős előrehaladást hozhat a hazai szakképzés fejlesztésében.

GELENCSÉR GÉZA
elnök,
Völgy Hangja Egyesület

JAKABNÉ BAJÁN ILONA
Tempus Közalapítvány,
Szakképzés, felnőtt tanulás csoport

Az egyesület honlapja:
<http://koppanyvolgy.hu/egyesulet>

Projekthonlap:
<http://seereuse.hu>

Tudatos életmód

Milyen ételeket eszünk, mivel töltjük el a szabadidőnket, mennyit sportolunk – mindenki számára fontos kérdések, de különösen életbevágóak, ha az utánunk következő, fiatal generációról beszélünk. Az alábbiakban olyan projekteket mutatunk be, amelyek az interkulturális kompetenciák fejlesztése mellett nagy hangsúlyt fektettek a felelősségteljes gondolkodásra és a tudatos, aktív állampolgárságra nevelésre.

▶ Lassan járj, tovább élsz!

Sokan mondják: egy pályázat akkor tud igazán sikeres lenni, ha témájával aktuális problémákra reagál, a pályázatban megfogalmazott céljait pedig jó együttműködő partnerekkel valósítja meg. A zalaegerszegi Páterdombi Szakképző Iskola – mai nevén Zalaegerszegi Szakképzési Centrum Báthory István Szakképző Iskolája – kétéves életmód-tudatosító projektjének alapját egy több mint harminc évre visszanyúló nyugat-németországi testvérvárosi kapcsolat adta. 2011-ben, egy kerekasztal-beszélgetés közben merült fel az ötlet az egymással kapcsolatban álló pedagógusközösségek tagjai között, hogy a magyar és a német diákok egy projekt keretében foglalkozzanak a saját életvitelükkel. Így született meg a *Long Life – Quick Lifestyle – Slow Food* ötlete.

A Slow Food projekt a diákok figyelmét részben a tudatos egészségmegőrzésre hívta fel – a résztvevők állapotfelmérő kérdőívet készítettek, tornagyakorlatokat tartalmazó filmet forgattak. Másrészt tudatosította a vendéglátást, idegenforgalmat, kereskedelmi tanulmányokat folytató diákokban, hogy az őket körülvevő környezetért a leendő szakmájukban (akár szakácsként, akár cukrászként) is felelősséget kell vállalnunk. A zalaegerszegi iskolában a diákok egy fűszerkertet hoztak létre, ahol a régióra jellemző fűszernövényeket termesztették, recepteket gyűjtöttek, szakácskönyvet írtak, majd a közös főzés során ezeket a fűszereket használták fel. A közös találkozók természetesen a projekt „csúcspontjai” voltak.

A német-magyar projekt a regionális identitástudat, az egyéni és közösségi felelősségvállalás megerősítése mellett komolyan hozzájárult a diákok nyelvi kompetenciáinak fejlesztéséhez. A kuseli és a zalaegerszegi diákok angol és német nyelven egyaránt kommunikáltak egymással a különböző ingyenes online kommunikációs eszközök segítségével (Facebook, Skype, WhatsApp, Viber).

A slow food mozgalmat sokan a fast food elmentéteként ismerik, és a lassú, odafigyelő, hagyományos táplálkozással kötik össze, azonban ennél jóval többet jelent. A mozgalom elsődleges célja a helyi gasztrokulturális értékek megőrzése és hasznosítása, az érintett közösségek és vállalkozások fennmaradásának és gazdasági sikerességének támogatása.

Pályázattípus: Egész életen át tartó tanulás program - Comenius iskolai együttműködések

A projekt címe: Long Life – Quick Lifestyle – Slow Food

Intézmény neve: Zalaegerszegi Szakképzési Centrum Báthory István Szakképző Iskolája

A projekt időtartama: 2013–2015

Partneriskola: Berufsbildende Schule Kusel (Németország)

Részt vevő országok: Magyarország, Németország

A projekt honlapja:

<https://longlifecomenius.wordpress.com/>

▶ Felelősségtudatos fogyasztás

A Pestszentimrei Ady Endre Általános Iskolai tanárai és diákjai nem mindennapi feladatra vállalkoztak, amikor egy Comenius projekt keretében körüljárták napjaink egyik legérzékenyebb témáját, a felelősségtudatos fogyasztást.

A Verantwortungsbewusster Konsum című projektet nyolc európai ország iskolái valósították meg. Az intenzív nemzetközi együttműködés hozzájárult a diákok nyelvi kompetenciáinak fejlesztéséhez, a munka során felelősségtudatosokká váltak, sokat fejlődött önbizalmuk, magabiztosságuk és együttműködési készségük. A projektben speciális nevelési igényű diákok is részt vettek, akik számára különösen nagy jelentőséggel bírt a hagyományostól eltérő munkafolyamatok gyakorlása.

A projektnek, melyet három központi téma köré építettek fel a tanárok, egyik legfőbb célja volt, hogy kritikus fogyasztói szemléletet alakítson ki a diákokban. Megismerkedtek a ruházati termékek

„az egyik legfőbb cél az volt, hogy kritikus fogyasztói szemléletet alakítson ki a diákokban”

eredetével, a gyermekmunka sokkoló körülményeivel, a ruházati termékekben lévő mérgező anyagok káros hatásaival. Megtanulták elfogadni más fogyasztói szokásokkal rendelkező társaikat, szociális érzékenységük sokat fejlődött. Az egészséges táplálkozás, az egészségmegőrzés is középpontba került, megvizsgálták saját és korosztályuk táplálkozási szokásait, egészséges ételeket készítettek, és egy nemzetközi szakácskönyvet is összeállítottak. A kozmetikumokban fellelhető káros anyagok után kutattak, megismerkedtek ezek hatásaival és minden diák elkészítette saját, természetes összetevőkből álló krémjét.

A projekt címe: Verantwoordingsbewuster Konsum (Felelősségtudatos fogyasztás)

Intézmény neve: Pestszentimrei Ady Endre Általános Iskola

Partnerországok: Dánia, Észtország, Lengyelország, Németország, Portugália, Románia, Törökország

A projekt honlapja:
<http://www.comenius5.edu.ee/html/>

 Az élet új ízei – egészséges városi életmód közösségépítéssel

A Messzelátó Egyesület kétéves Grundtvig partnerségi projektben vett részt 2013–2015 között, melynek célja a helyi, aktív közösséggel a fenntartható városi életmódhoz, városi kertészkedéshez kapcsolódó programok megvalósítása.

Az egyre népszerűbb városi kertészkedés mozgalma jó példa arra, hogy van igény a fenntartható városi életmódra és arra, hogy megis-

merjük az ételünk útját a termőföldtől a tányérunkig. Finn, lett, litván, török és magyar partnerszervezetek a létrehozott városi kertekben különböző témákat, programokat dolgoztak fel helyi felnőtt tanulók aktív részvételével, mint például: „Hogyan szervezzünk egy városi kertet”, „Aratóünnep és tartósító eljárások” vagy „Egészséges étkezés”. A projekt részeként többek között bekapcsolódtak olyan nemzetközi kezdeményezésekbe is, mint a Restaurant Day. Ennek keretében a Budapest VIII. kerületében felépített Grund Kert tagjai a helyben termesztett idényzöldségekből készítettek ételeket, melyeket aztán egy kis helyi rendezvényen árultak. A projekt egyik legfontosabb eredménye a közösségépítés volt – a felnőtt tanulók és a tevékenységekbe bevont új csoportok (helyi idősebb önkéntesek, a társadalom marginalizált csoportjai) egy-egy aktivitáson keresztül új tudásra, készségekre, tapasztalatokra tettek szert, amelyeket képzési programok keretében továbbadtak a közösség új tagjainak, illetve megosztottak a nemzetközi projekttalálkozókon. A kert önszerveződő közössége azóta is aktív közösségi programok létrehozásában, például családi programokat, adománygyűjtő eseményeket szerveznek.

A nemzetközi *Restaurant Day* kezdeményezés lényege, hogy bárki létrehozhat egy napra „éttermet”, árulhatja főztjét: akár a kertjében, akár a lakása ablakából, akár egy vásár keretében. 2015. május 16-án a világ 34 országából 2497 étterem vett részt a programban.

www.restaurantday.org/en/

Facebook: Restaurant Day Budapest

A projekt címe: New Flavour of Your Life (Az élet új ízei)

Intézmény neve: Messzelátó Egyesület

Részt vevő országok: Finnország, Lettország, Litvánia, Magyarország, Törökország

A projekt honlapja:
www.new-lifeflavour.net

Összeállították: BALOGH ESZTER, BARTA EDIT és SZABÓ ADRIENN

Tempus Közalapítvány, Kommunikációs csoport

Művészettel a toleranciáért

Nagyecsed Város Önkormányzata 2015 júliusa és november között szakmai konferencia- és kulturális fesztiválsorozatot rendezett Romániában, Szlovákiában, Lengyelországban és Magyarországon. A városok hálózata projekt témája a kisebbségek, kiemelten a roma közösségek önismertének, hagyományőrzésének és integrációjának fejlesztése volt művészeti tevékenységeken keresztül. Minderről **Erősné Balog Szilviával**, a projekt szakmai vezetőjével és ötletgazdájával, valamint **Szabóné Ivánku Zsuzsanna** projektkoordinátorral beszélgettünk.

- **Miért ezt a témát választottátok?**

Erősné Balog Szilvia: Én roma származású vagyok. Szerettem volna egy nemzetközi projektet, melynek segítségével a kultúránkon, művészetünkön keresztül közelebb kerülhetünk a külföldön élő cigánysághoz. Megnézhetjük, hogyan élnek más országokban. Mivel

A projekt eredményeit a résztvevők hasznosíthatják napi munkájuk során is. A Nagyecsedben bemutatott zeneterápia módszerét például bármelyik óvodai vagy iskolai foglalkozáson lehet használni a gyerekek készségeinek fejlesztésére. A nagyecsedéhez hasonló táncsoportok, melyekben együtt táncolnak romák és nem romák, szintén segíthetik egymás megismerését, az előítéletek csökkentését, és nagy közösség-szervező erővel bírnak. A pályázóknak van még néhány megvalósítandó projektötletük – például a korai fejlesztés témájában – melyhez szintén fel szeretnék használni az elmúlt hónapokban összegyűlt tapasztalataikat és a jó gyakorlatok egy részét.

a romák kisebbségnek számítanak, ezért választottuk ezt a címet. És miért művészeti tevékenységekkel akartuk megszólítani őket? Mert ahhoz értünk. Ez a kultúránk, belőlünk fakad.

Szabóné Ivánku Zsuzsanna: A pályázatoknál általában Szilvia az ötletgazda, és nekem mint pályázatórának a dolgom beleilleszteni ezt az adott kiírásba. Nagyecsedben nagyon nagy hagyománya van a néptáncos, lápi hagyományőrző csapatoknak, tevékenységeknek. Szilvia nagyjából 20 éve vezet táncsoportokat, cigány táncokat tanít ott helyben és a környező településeken. Ezért mindenképpen ezzel a témával kapcsolatban akartunk pályázatot beadni. Másrészt szerettük volna Nagyecsedben a roma hagyományok őrzését, az identitás erősítését és az integrációt fejleszteni.

- **Hogyan találtatok az Európa a polgárokért programra, miért gondoltátok, hogy ezt az ötletet itt meg lehet valósítani?**

I. Zs.: Egy közös kolléganőnk hívta fel a figyelmet erre a pályázati lehetőségre, én korábban nem tudtam erről a pályázatról. Először két szálon indultunk el, de a másik pályázatból aztán nem lett semmi, mert nem tudtunk partnerséget kialakítani.

- **Szerintetek mitől volt jobb a ti projektetek, mint a többi pályázóé? Miért kapott támogatást?**

I. Zs.: Ha megnézzük utólag a nyertesek listáját, akkor az látszik, hogy rengeteg fiatalokkal, foglalkoztatással és a munkaerőpiacra foglalkozó pályázattal nyert. A mi témánk viszont egyedülálló volt. Önma-

gában a kisebbségekkel való foglalkozás nem lett volna az, de talán, hogy művészeti eszközökkel szólítjuk meg őket, már igen. Az is fontos volt, hogy nemcsak szakembereket próbáltunk bevonni a projektbe, hanem a kultúra, művészet témakörével a szélesebb közönséget is.

B. Sz.: Szerintem azért volt komplex, mert megmozgatta a településen élő embereket. Nemcsak a szervezeteket, hanem az egész várost. Abban is nagy erő volt, hogy roma szervezetek fogtak össze. A projektnek volt szakmai és kevésbé szakmai része is. A konferencián a szakmai csapatokat tudtuk megszólítani, a kulturális eseményekkel mindenkit.

• **Ezek szerint találtak olyan módszert, művészetterápiás eszközt, amelyet helyben is be lehet emelni a napi munkába?**

I. Zs.: Abszolút. Elégé példamutató a nagyecsedői közösségi élet. Itt tényleg nagyon profi tánccsoportok vannak. Magyarok táncolnak cigány táncot, cigányok táncolnak magyar táncot, utánpótlás csapat is van. Ez már önmagában egy közösségszervező erő, amit sikerült megmutatnunk a partnereknek is. Nagyon érdekes volt mindenki számára a Nagyecseden bemutatott zeneterápia is, ahol Kovács Petra ismertette meg az érdeklődőkkel, milyen hangképzési és hangadási módszerekkel lehet fejleszteni az óvodás és iskolás gyerekeket.

• **A jó projekteket közzé is tesztitek?**

I. Zs.: Igen. Készítünk egy honlapot, vagyis egy blogot. Itt minden partnerszervezetet, minden települést bemutatunk, és az összes létező anyagot, prezentációkat, szakmai anyagokat, videókat, sajtóközleményeket elérhetővé tesszük. Emellett jelenleg is zajlanak workshopok, ahol a projekt programjain részt vett helyi szakemberek tartanak előadásokat, beszélgetéseket, melyek során átadják az újonnan szerzett tapasztalataikat, ismereteiket. Reméljük, hogy a jövőben valamelyik partner az itt megismert módszerek felhasználásával nyújt be további EU-s pályázatot. Ez az egyik fő cél.

• **Adott valamilyen pluszt a résztvevőknek, hogy ez egy nemzetközi projekt volt?**

I. Zs.: Igen, különösen az, hogy átlag polgárok, köztük roma emberek elmehettek külföldre, akár több helyre is. Az már önmagában adott nekik egyfajta büszkeséget és jó érzést, hogy bekerülhettek ebbe a programba, és részt vehettek a különböző eseményeken. Emelte az önbecsülésüket.

„A négy országban megrendezett eseménysorozatban 3500 embert mozgattak meg 5 hónap alatt.”

„A közös művészeti és kulturális programok során a résztvevők önismerete és világlátása alakult jelentősen. A művészeti tevékenységek lehetővé tették, hogy a társadalmi és munkahelyi hierarchiák által meghatározott kapcsolatokon kívül a helyi csoport tagjai jobban megismerjék egymást, felfedezzék új arcaikat. A résztvevő közösségek szintjén érdekes volt, hogy a csere segített azonosítani a büszkeségeket, jó gyakorlatokat. Másrészt a személyes tapasztalatok alapján a legtöbben saját problémáikat is újraértékelték.”

Kovács Petra, közösségi zeneterapeuta, Sály-módszer oktató, művészetterapeuta, a zárókonferencia meghívott előadója

a résztvevők mennyire rá tudtak csodálkozni olyan dolgokra, mint a nem megszokott ételek és italok. Minden rendezvényen volt például töltött káposzta, és mindenhol úgy készítették el, ahogy az adott helyen szokás. Nagyon jól le lehetett mérni abból, mennyire ízlett a töltött káposzta, hogy egy hozzánk közelebbi vagy távolabbi országban vagyunk-e.

- **Mi volt szerintetek a legjobb ebben a projektben?**

I. Zs.: Nagyon sok pozitívum volt. Természetesen a nagyecsedei volt a non plus ultra, de a lengyel szakmai konferencia is nagyon színvonalas volt. Azzal kezdődött – és ez nagyon megrendítő volt –, hogy elmesélték a történelmi vonatkozásokat. Ott a közelben volt egy munkatábor, és részletesen bemutatták, hogy mi történt a II. világháború során. Azzal zárták a rendezvényt, hogy a roma közösségből meghívtak egy családot, és a helyszínen az egyik vezető interjút készített velük.

B. Sz.: A holokauszt óta először állt roma a város színpadán. Ez egy hatalmas áttörés. A projekt előtt ott nem ismerték a cigányokat. Csak egy cigány család vallotta magát romának. A projekt óta viszont találkoztak, összeálltak, és létrehozta egy tánccsoportot. Ott elkezdődött valami. Egyre inkább elfogadják ott a roma kultúrát és hagyományokat. Azok az emberek pedig, akik romának vallják magukat, fel is merik vállalni, hogy azok.

- **Volt valami megdöbbentő vagy váratlan dolog?**

I. Zs.: Én elég sok hazai projektben vettem már részt, de nagyon meglepődtem, hogy ennyire más egy nemzetközi együttműködés. Sok szépsége van, és nagyon sok nehézséggel jár. Elég eltérő szervezeti kultúrákkal, munkastílusokkal és konfliktuskezelési módokkal találkoztunk, ami azért nem volt egyszerű. De közben rengeteg barátság, személyes kapcsolat született. Vicces volt az is, hogy

„Olyan intenzív 2-3 napokat töltöttünk együtt, ahol napi 10 órában beszélgettünk egymással. Lehet, hogy évek múlva jön elő valakiben olyasmis, amit itt hallott vagy látott.”

- **Tervezitek a folytatást?**

I. Zs.: Igen. A tervünk az volt, hogy testvérvárosi megállapodások szülessenek. Ezt azért változtattuk meg, mert nagyon rövid volt az idő. Tulajdonképpen a munka, az események 2 és fél hónap alatt lezajlottak. Nem volt elég ez az idő ahhoz, hogy „összemelegedjenek” a települések. Viszont beadtunk egy új Európa a polgárokért pályázatot, amelyben vannak partnerek a jelenlegi projektből.

B. Sz.: Az a reményünk, hogy tovább folytatjuk a munkát. Ha nem is minden országgal, mert a pénz azért nem elég arra. De vannak jó gyakorlataink, amelyeket meg tudunk osztani másokkal. Nagyecsedén nagyon jó az együttműködés az önkormányzattal és a civil szervezetekkel. Elkezdődött egy közös munka több mint tíz évvel ezelőtt. Több pályázatot is sikerült megnyernünk, egy pályázat után nem ültünk ölbe tett kézzel, hanem dolgoztunk tovább.

- **Nagy megterhelés volt ez a munka, sőt még nem zártátok le, most novemberben lesz vége. Megérte a befektetett munka, idő, erő, energia?**

I. Zs.: Szerintem abszolút. Ha belegondolok, országonként 30 főt mozgattunk. Előfordult, hogy két héten belül mentünk egyik országból a másikba. Az egészet úgy éltük meg, mint egy turnét. Már önmagában egy csapatépítő tréning, amikor például tizenhat órát buszozol Romániába. Olyan intenzív

Tanácsok pályázóknak:

- Beszéljenek idegen nyelveket. Egy csomó minden nem élvezhető a rendezvények során, ha közben négy nyelvre kell fordítani.
- Keressenek tanácsadót, ha ők nem rendelkeznek szaktudással egy ilyen projekt létrehozásában és megvalósításában.
- Olvassanak utána a pályázatnak. Akár pályázatírásról, akár megvalósításról van szó, rengeteg információ érhető el az interneten és a Tempus oldalán.
- Nagyon fontos a türelem.
- Válasszanak olyan témát, ami közel áll hozzájuk.
- Sokszor üljenek le egyeztetni a partnereikkel.

2-3 napokat töltöttünk együtt, ahol napi 10 órában beszélgettünk egymással. Lehet, hogy évek múlva jön elő valakiben olyasmi, amit itt hallott vagy látott.

B. Sz.: Nagy barátságok születtek, közösen együtt gondolkozunk tovább.

- **Sikerült megvalósítani a projekt céljait? Elértétek azt, amit kitűztetek magatoknak?**

B. Sz.: Szerintem, amit szerettünk volna, azt megvalósítottuk. A projekt lebonyolításánál csinálnék néhány dolgot másképp.

I. Zs.: Én nem állítanám ezt 100%-ig, de remélem, ez nem vet rossz fényt a projektünkre. Sok mindent megtudtunk a külföldi partnerektől, de a művészeti eszközökkel történő integrációról több gyakorlatot is bemutathattak volna a programban a résztvevők. Minden másra nagyon jó volt a program; nagyon sokat megtudtunk a partnerekről. Értékes szakemberekkel találkoztunk, nagyon jó személyes és szakmai kapcsolatok alakultak ki, és úgy tűnik, hogy lesz is majd folytatása a projektnek valamilyen formában.

- **Csinálnátok valamit másképpen, ha most kezdenétek?**

I. Zs.: Igen, több mindent is. Sokkal több időt szánnánk a partnerség építésére, mert itt az utolsó pillanatban állt össze a partnerszervezetek listája. Mindegyik teljesen új partner volt, korábban még nem dolgoztunk együtt. Nehéz, hogy amíg nem tudjuk, a beadott pályá-

„Értékes szakemberekkel találkoztunk, nagyon jó személyes és szakmai kapcsolatok alakultak ki, és úgy tűnik, hogy lesz is majd folytatása a projektnek valamilyen formában.”

zat nyer-e, senki sem szeret foglalkozni vele. Pedig egy ilyen sok utazással járó és nagyon kötött időpontokkal működő projektnél szükséges lett volna, hogy a projekt megkezdése előtt többet tudjunk egyeztetni. De amire nincs forrás, az általában nem történik meg.

A másik dolog, amin változtatnék, az a projekt időtartama. Mi nagyon rövid időre terveztük ezt a projektet, aminek az volt az oka, hogy adott városi rendezvényekhez szerettünk volna kapcsolódni költséghatékonyasági szempontból. Mindig mindent lehet jobban csinálni. Rengeteget tanultunk és töretlen a lelkesedésünk.

A PÁLYÁZÓ:

Nagyecsed Város Önkormányzata

A PROJEKT CÍME:

Kisebbségek identitása és integrációja művészeti eszközökkel - Konferencia- és fesztiválsorozat a jó gyakorlatok bemutatására

FRANK NÓRA
Tempus Közalapítvány,
Európa a polgárokért
Nemzeti Információs Pont

Pályázatot írunk... ...trükkök vagy tudomány?

...valószínűleg mindkettő kell hozzá, bár lehet, hogy ha azt a tudást és azokat az eszközöket, amelyek segíthetnek bennünket egy jó pályázat elkészítésében, trükköknek nevezzük, akkor túlságosan leegyszerűsítjük a kérdést. Átgondolt tervvel, az intézmény valós szükségleteihez igazodó elképzeléseket pontosan, lényegre törően bemutatva jó eséllyel lesz sikeres a pályázatunk.

Két éve már annak, hogy újtára indult az Erasmus+ program, így szeretnénk néhány, a pályázatok bírálatát végző szakértőinktől érkező jó tanácsot megosztani a pályázni szándékozókkal.

Pályázatírás

Ha már eljutunk egy pályázat megírásának gondolatáig...

... az azt jelenti, hogy van célunk (stratégánk), tudjuk, honnan indulunk (mi a kiindulási probléma, megoldandó kérdés), hová akarunk eljutni (mit szeretnénk elérni), és ehhez milyen partnerekre (együttműködő felekre) és eszközökre (legyen az tárgyi eszköz vagy mobilitás) van szükségünk. Csak akkor érdemes a megfelelő pályázati űrlapot megkeresni és áttekinteni, ha ezekre a kérdésekre tudjuk a választ.

A megfelelő pályázati forma megtalálása...

...érdekében fontos az alapdokumentumok és alapfogalmak ismerete. A felhívás áttekintése, a katalauzok tanulmányozása nélkül nehéz biztosra menni. A sikeres pályázat benyújtásának alappillére, hogy meg tuduk határozni, mely szektor (köznevelés, szakképzés, felnőtt tanulás, felsőoktatás), mely pályázattípusa (KA1 mobilitás, KA 2 stratégiai partnerségek) keretében valósíthatjuk meg elképzeléseinket.

A mobilitás nem cél...

...hanem eszköz. Az Erasmus+ program keretében egy pályázatban bemutatott elképzelés célja nem lehet csupán mobilitások megvalósítása. A mobilitások szakmai fejlődési vagy fejlesztési célok elérését támogató eszközök.

Helyesírási hiba, összeollózott szövegek, feltételes mód...

...kerülendő. Nem csak az összképet rontja, de kérdéssé teszi a pályázati anyag alaposságát, kidolgozottságát, átgondoltságát, koherenciáját.

Fókuszálva, rendszerezve...

...érdemes bemutatni az elképzeléseket. Lényegretörően, bemutatva az ok-okozatokat, a tevékenységek egymásra épülését. Mielőtt benyújtjuk a pályázatot, érdemes megmutatni egy kivülállóan, így is ellenőrizve, hogy valóban az olvasható-e ki a pályázatból, amit mondani szeretnénk.

A tartalom és a költségvetés összhangja...

...az egyik legfontosabb kérdés. Készítsünk olyan projekttervet, amelyhez lépésenként tudunk költséglemet rendelni. Komoly hiba, ha a költségvetés számos olyan elemet tartalmaz, mely a pályázati űrlap tartalmi részéhez nemkapcsolódik.

Mobilitási projektek

Még a pályázatírás előtt...

...a külföldi továbbképzések kiválasztásánál mérlegeljük, hogy hazai szinten milyen továbbképzések állnak rendelkezésre, és elsősorban olyan továbbképzést válasszunk, melyre hazai szinten nincs lehetőség.

Kurzusválasztás...

...fontos, hogy a továbbképzések megfelelően indokoltak legyenek, és az ott szerzett tudás összhangban álljon az intézményi célokkal. Nem szerencsés, ha ugyanarra a képzésre több fő is utazik, hiszen ezeknél a pályázatoknál nagyon fontos a disszeminációs tevékenység, és elvárás is a kurzuson elsajátított módszerek továbbadása. Sokkal hatékonyabb, ha valamennyi résztvevő különböző tematikájú képzéseken vesz részt, hiszen így a megszerzett tudás hatványozható.

Intézményi háttér bemutatásakor...

...lényeges szempont, hogy a szakértő egy átfogó képet kapjon az iskoláról, hány tanár tanít ott, és hány diákja van az intézménynek. Ebből a szakértő meg tudja állapítani, hogy a tervezett mobilitások száma reális-e.
...ugyanígy fontos a partnerintézmény bemutatása, hiszen például job shadowing tevékenység esetében főleg olyan intézményt érdemes választani, amelyikkel már több éve kapcsolatban állunk, tisztában vagyunk az intézmény oktatási tevékenységével, és a partnerintézmény olyan gyakorlatokat valósít meg, amelyekre érdemes odafigyelni, és már hosszú évek igazolják a módszer hatékonyságát.

Stratégiai partnerségek

Még a pályázatírás előtt...

...mérlegeljük, hogy egy adott tevékenység valóban igényli-e a nemzetközi együttműködést, vagy megvalósítható lenne akár tisztán hazai téren, esetleg partnerségen kívüli mobilitás által is; ha az utóbbiak jellemzőek az ötletre, a pályázatban nehezen lehet majd igazolni a nemzetközi együttműködés szükségességét és hozzáadott értékét.

Intézményi háttér bemutatása....

...fontos, hogy a partnerintézmények bemutatkozásai (és saját intézményünk bemutatása is) legalább valamelyest projektspecifikusak legyenek, máskülönben azt kockáztatják, hogy a pályázat nem tudja majd alátámasztani, miért épp ezeknek a partnereknek kell pont ebben a projektben részt vennie

További hasznos információ:

Pályázati felhívás:

<http://www.erasmusplusz.hu>
(szektoronként elérhető a Pályázati dokumentumok menüpontban)

Kalauz a pályázati űrlap kitöltéséhez:

www.erasmusplusz.hu
(szektoronként elérhető a Pályázati dokumentumok menüpontban)

Projektmenedzsment tanácsok - A szakértő válasza:

<http://tka.hu/kepzesek/162/projektmenedzsment>

HORVÁTH KATALIN
és LAMPÉRT-KÁRMÁN TÍMEA
Tempus Közalapítvány,
Köznevelés, nyelvtanítás csoport

Hogyan indítsak angolos játszócsoportot az oviban?

5 gyakorlati tipp, ami segít az elindulásban

Beszélgetés Horváth Hajnalkával, a Kisgyermekkorai nyelvoktatás képzésünk egyik korábbi résztvevőjével

Horváth Hajnalka angoltanári gyakorlattal a háta mögött, saját gyerekei születése után kezdett el érdeklődni a kisgyermekkorai angol nyelvi nevelés iránt. Eldöntötte, hogy gyerekei fognak tudni beszélni idegen nyelven, mert ez nagy előnyt jelent majd nekik a világ más pontjairól származó emberek megismerésében, és a saját gondolataik, érzéseik kommunikációjában. Néhány Helen Doron-foglalkozás után rájött, hogy „ilyet vagy még ilyenebbet ő is tud csinálni”, majd amikor a játszótéri anyukák és a Helen Doron-os szülők megkérték, hogy inkább ő tartsa meg a foglalkozásokat, elindította az első játszócsoportját.

- **Hogyan lett fontos számodra a kisgyermekkorai idegen nyelvi nevelés?**

Angoltanárként felnőttekkel is dolgozom, vannak huszonéves magántanítványaim, de a szívemhez igazán a kisgyermekkel való foglalkozás áll közel. Született tanár alkat vagyok, már gyerekkoromban is tanítani akartam, a tanítás nekem így kézenfekvő volt, a kisgyermekkel való közös munkát pedig az élet hozta, a játszótéri szülők és a Helen Doron-os csoportban megismert anyukák kértek meg rá, hogy a saját gyerekem mellett az ő gyerekeikkel is foglalkozzak. Sok energiát ad nekem a velük való közös munka, sok szeretetet kapok tőlük, és nagyon motiváló látni, hogy egy év alatt mennyit tudnak fejlődni.

- **Amikor azt monddod, hogy egy év alatt rengeteget fejlődnek a gyerekek, akkor mire gondoljunk? Mit látsz, egy év alatt meddig lehet eljutni?**

Azt tapasztalom, hogy 5-6 éves korban a gyerekek gyakran be tudnak zárulni, ilyenkor már elkezdnek dolgozni bennük a tanult feladatok. Előtte jó elkapni őket, hogy megéljék, nemcsak a szavakból

tudjuk megérteni egymást, hanem annyi minden másból, gesztusokból, hanglejtésből, arcjátékból is. Ennek a tapasztalatnak nemcsak az a következménye, hogy ösztönösen részt tudnak venni a játékokban, tevékenységekben, és reagálni tudnak arra, amit mondok nekik angolul, de kialakul bennük egy alapvető nyitottság és bátorság is. A kisgyerekek nem az idegen nyelvre figyelnek, amikor együtt vagyunk, ők valójában csak játszani akarnak, de az a jó, hogy a közös játék közben észrevétlenül felcsipegetik a nyelvet is.

- **A környezetben lévő kisgyerekes anyuktól kaptad tehát az első felkérést arra, hogy játszócsoportot indíts. Melyek voltak a következő lépéseid?**

Az első játszócsoportos foglalkozásom után megszületett a második gyerekem, így rövid szünet következett. Majd miután folyamatosan kaptam a visszajelzéseket szülőktől, hiszen a gyerekeimmel én gyakran angolul beszéltem a hétköznapokban is, végül vettem a bátorságot, és a lányom óvodájában megkérdeztem néhány szülőt, hogy mit szólnának hozzá, ha én az oviban angolos foglalkozásokat tartanék a gyerekeknek. A szülők rendkívül nyitottan reagáltak, utána pedig

az óvodavezető is támogatta az ötletet, így belevágtam a foglalkozásokba. Az oviban már megvolt a rendje az alap óvodai foglalkozásokon kívüli plusz szolgáltatásoknak, volt egy szabott ár, amelyet a szülők fizettek a plusz foglalkozásokért, ezzel mindenki tisztában volt, így én csak ebbe a rendszerbe illeszkedtem bele. Utána pedig valahogy jött a többi. Az anyukák megbeszélték egymással a foglalkozáson történeteket, eljutott a híre más ovikba is, úgyhogy kaptam a megkereséseket. Ismerősökön keresztül terjedt a hír, így most már nemcsak ovikban, de otthon is van gyerekcsoportom.

Töltse le a témába vágó ingyenes anyagainkat a honlapunkról, és igényelje e-tananyagainkat!
<http://tka.hu/kepzesek>

• **Mit lehet tudni a csoportjairól? Milyen korosztállyal, hány csoporttal, hány gyerekkel dolgozol?**

Összesen 5 nagyobb létszámú óvodás csoportom van, ahol 10 és 20 fő között vannak gyerekek, otthon pedig két 7 fős csoportot viszek. A gyerekek nagy többsége 4 és 6 éves közötti. Az ovisok mellett kisiskolásokat is tanítok, akik inkább párban szeretnek jönni, meg néhány felnőtt tanítványom is van. Kevés a délután, az a baj...

• **Ilyen kicsi gyerekeket azért nem mindig egyszerű egy irányba terelni. Hogyan oldod meg azokat a helyzeteket, amikor nem minden gyereket tudsz lekötni, közben pedig a többiekkel klaszszul együtt dolgoznátok?**

Igen, azt hiszem, hogy ez a legnehezebb része, hogy olyan dolgot csináljunk, ami mindenkit leköt. Nyilván megpróbálok olyasmit kitalálni, ami mindenki számára közös játék lehet, de mindig van olyan gyerek, akinek más kell. Az a helyzet, hogy nem szoktam hagyni őket futkosni, vagy asztal alatt mászkálni, mert ha hagyok közülük egy-kettőt önálló pályán mozogni, akkor egy idő után a többiek is kedvet kapnak ehhez. Ezért inkább azt szoktam csinálni, hogy mindig viszek plusz papírt, színeseket, dobókockát, amivel tudok nekik adni valami plusz feladatot, amivel lekötik magukat, de mégis ott maradnak köztünk. Mindent fel lehet vágni, össze lehet ragasztani, ki lehet színezni, így, eddig legálábbis, ez a megoldás szokott működni.

• **Mi az a legfiatalabb korosztály, akikkel dolgozol? Milyen különbségeket észlelsz a 3-6 éves korcsoporton belül?**

Voltak már 3 éveseim, ők kifejezetten nyitottak, ők az a korosztály, akiknek még teljesen mindegy, hogy milyen nyelven szólal meg az ember, nem fognak megrettenni, de náluk előfordulhat az, hogy érzelmileg még az oviba való beszokással vannak elfoglalva, másrészt társas szempontból sem mindig elég érettek ahhoz, hogy tudjanak egymással együttműködni. Akikkel az eddigi tapasztalataim alapján nagyon jó együttműködni, mert jön tőlük visszacsatolás, az már inkább a 4-5 éves korcsoport. Számomra talán velük a legkönnyebb a közös munka. Aztán érdekes, hogy kicsivel később, 5-6 éves korban, ahogy azt már említettem, sokaknál bejönnek a tanult gát-

lások. Időre van szükségük ahhoz, hogy merjenek a kontextusra, a gesztusokra, az arcjátékra hagyatkozni.

• **Játszócsoporthoz vezetőként nagyon fontos az is, hogy a szülővel hogyan tudsz kommunikálni. A saját tapasztalatom alapján úgy sejtem, hogy a szülők közül sokan nagy elvárásokkal érkeznek hozzád, és arra számítanak, hogy a gyerekük heti egyszeri óvodai angolozással, egy év után már folyékonyan beszélni fog angolul. Hogyan készíted fel a**

szülőket arra, hogy ebben az életkorban mi az a reális eredmény, amire számítani lehet?

Vannak ilyen elvárások, ez kétségtelen. Folyamatosan igyekszem tartani a kapcsolatot a szülővel, ez nagyon fontos. 2-3 foglalkozásonként összegyűjtöm a használt dalok a linkjeit, megkeresem őket a Youtube-on, illetve leírom a mondókák szövegét, és átküldöm a szülőknél e-mailben, hogy ők is lássák, hogy mi történik a foglalkozásokon. Így év végéig, miután rendszeresen kapnak információt, valahogy elolvadnak az irreális elvárások a szülők részéről.

• **Ha valaki arról álmodozik, hogy ő is szívesen indítana angol, vagy bármilyen más témájú játszócsoporthoz, de még nem igazán tudja, hogy miként fogjon neki, akkor milyen tanácsot adnál neki?**

Nekem kellett másfél év, mire otthon beindult a dolog. Nagyon nagy segítség az elején, ha valakinek van ovis korú gyermeke, és sok ilyen szülő is ismer, mert a szülők gyakran a legnyitottabbak. Én emiatt valószínűleg a szülőket keresném meg, nekik vetném fel az ötletet.. Ami érdekes módon nekem nem működött, az a hirdetés - sem papíralapon, az utcán, sem pedig online felületen, pl. a Facebookon. Ezekon a foglalkozásokon kicsi gyerekek vesznek részt, és minden

„nagyon fontos az, hogy rendszeresen képezsem magam szakmailag, módszertanilag”

ajánlana neki egy játszócsoportot. A módszer, amely nekem eddig bevált, az az, hogy a foglalkozások hírét szájról-szájra adják tovább egymásnak az anyukák.

Szeretne kapcsolatba lépni
Horváth Hajnalkával?

Az alábbi elérhetőségeken
megteheti:

Nyelvpalánta közösség:
<http://nyelvpalanta.hu/>
hajnalka.horvath@gmail.com

• **Hol vagy elérhető? Hogyan lehet hozzád jelentkezni?**

Budapesten, Angyalföldön lakom, egy nyugodt, családi házas részen. Az otthoni foglalkozások keretei tehát rugalmasak, a benti külön tanulóhelyiség mellett ott a kert, ahol szintén tudunk játszani, illetve gyakran kijárunk a környékre is. Például elmegyünk egy zöldségeshez, ahol azt játsszuk, hogy mindenki vesz egy gyümölcsöt, zöldséget, vagy elmegyünk a boltba, a parkba stb. Az interneten emellett a Nyelvpalánta honlapján keresztül vagyok elérhető, vagy közvetlenül az e-mail címemre lehet írni nekem, akár tanácsért fordulna hozzám valaki, akár a gyerekének keres játszócsoportot.

szülő szeretné olyan helyen tudni a gyerekét, ahol biztonságban van. Ha az utcán vagy a Facebookon olvas valaki egy hirdetést, akkor nem feltétlenül tud olyan bizalmat adni, mint ha egy óvodai, családi ismerős

• **Merre vezet az utad? Mik a szakmai álmaid?**

Én alapvetően elégedett vagyok a jelenlegi helyzetemmel, ezt szeretném szinten tartani, amit most csinállok. Továbbra is játszócsoportokat, nyári nyelvi táborokat szeretnék szervezni, döntően kicsikkel dolgoznék együtt, ahogy eddig. Emellett persze nagyon fontos az, hogy rendszeresen képezsem magam szakmailag, módszertanilag, amire vannak lehetőségek pedagógus-továbbképzéseken, műhelymunkákon. Az ilyen helyekről, például a Tempus Közalapítvány pedagógus-továbbképzéséről maradt meg nekem a mai napig néhány ember, akikkel tartom a kapcsolatot. Azt tapasztaltam, hogy a szakmai önfelkészítés nagyon sokat segített abban, hogy a bennem lévő előítéleteket, gátakat át tudjam lépni, és sokkal nyitottabb, kreatívabb, bátrabb legyek tanárként. A fent említett képzés kapcsán tapasztaltam meg például azt, hogy a mese mennyire jól használható, színes módszer a tanulás során, és hogy mennyire sok rétege van, a személyes történeteink feldolgozásától kezdve mások történeteinek kreatív átdolgozásáig, színes felhasználásáig. Korábban azt is kivitelezhetetlennek tartottam, hogy 20 gyereknek foglalkozást tartsak, el sem tudtam képzelni, hogy ez hogyan megvalósítható, honnan tudom előteremteni az eszközöket, alapanyagokat. Korábban sok olyan gát volt a gondolkodásomban, amelyek miatt alpból kizártam lehetőségeket. **Most már nem azon gondolkodom, hogy mit miért nem tudok megvalósítani, hanem azon, hogy mit hogyan tudok megvalósítani, azaz gyökeresen megváltozott a hozzáállásom, sokkal nyitottabb, kreatívabb, bátrabb lettem. Ezt szeretném folytatni a jövőben is, és ehhez tudom, hogy még továbbra is képeznem kell magam.**

ASHLOCK-KÉTHELYI ESZTER

Tempus Közalapítvány,

Tudásmenedzsment csoport

Önt is érdeklí a játékos angolozás témája? Kíváncsi arra, hogy milyen módon érdemes kisgyerekekkel foglalkozni idegen nyelven? Önnek is vannak kérdései a foglalkozások megtervezésével, levezetésével, valamint a szülőkkel való kapcsolattartással kapcsolatban?

Akkor szeretettel várjuk a Tempus Közalapítvány Képzőközpontjának akkreditált pedagógus továbbképzésén, ahol gyakorlatias útmutatást kaphat ehhez a témához:

Kisgyermekkorai angol nyelvoktatás - alacsony szintű továbbképzés>>

A következő, 2016 tavaszi kurzusra már gyűlnek a jelentkezések, regisztráljon Ön is a következő csoportba!

Regisztráció: <http://tka.hu/kepzesek>

5 GYAKORLATI TIPP IDEGEN NYELVŰ JÁTSZÓCSOPORT INDÍTÁSHOZ:

1. Képezd magad szakmailag: mind módszertani téren, mind pedig nyelvileg! A kisgyerekekkel máshogy kell foglalkozni, mint a kamaszokkal vagy a felnőttekkel, mások a tanulási igényeik, az életkori sajátosságai! Legyen olyan tudásod, amivel értéket tudsz vinni egy óvodába, általános iskolába!
2. Beszéljess a szülőkkel! Ha a részükről észlelsz nyitottságot, az óvodavezetés felé is érdemes próbálkozni és feléjük javaslatot tenni.
3. A legtöbb óvodában már kialakult rendje van a pluszfoglalkozásoknak, illetve ezek térítésének, érdemes erről tájékozódni, és megkérdezni, hogy te ebbe hogyan tudsz beilleszkedni!
4. Adj tiszteletet az óvodapedagógus társaknak, ők vannak otthon, ők foglalkoznak nap mint nap a gyerekekkel, te az ő munkájukat segíted! Amint azt érzik, hogy elismered a munkájukat és látják, hogy szakmailag felkészült vagy, a gyerekek szeretnek veled dolgozni, akkor nagy esély van rá, hogy el fognak fogadni.
5. Ne felejtse el, az idegen nyelvű játszócsoport vezetéshez nem elég egy adott nyelvből jónak lenni és a kisgyerekek tanulási igényeivel, életkori sajátosságaival tisztában lenni. A munkáddal egy óvodai, iskolai közösség részesévé válsz, a gyerekek mellett több körrel, így a szülőkkel, a többi pedagógustársal és az óvodavezetéssel is célszerű jó kapcsolatot ápolni.

Képzési naptár

2016. tavaszi félév

A Tempus Közalapítvány folyamatosan zajló csoportos képzései mellett a következő, nyílt képzési időpontokra várjuk egyéni résztvevők jelentkezését:

NYITOTT KÉPZÉSEK

- 2016. március: EU English – európai uniós ismeretek angol nyelven VI. modul
- 2016. március: Angolul az EU-ban – 30-tanórás pedagógus-továbbképzés
- 2016. március-április: Projektmenedzsment lépésről lépésre
- 2016. március-május: Kisgyermekkorai angol nyelvoktatás – alapozó szint
- 2016. június: Kisgyermekkorai angol nyelvoktatás – haladó szint

ZÁRT, INTÉZMÉNYI KÉPZÉSEK

- Alma a fán pedagógus-továbbképzés – jelenleg csak csoportos megbízás esetén elérhető.
- Hatékony kommunikáció – prezentáció – jelenleg csak csoportos megbízás esetén elérhető.

JÖN, JÖN, JÖN! ÚJ KÉPZÉSEK INDULNAK JÖVŐRE!

- Kamaszangol képzés – módszertani pedagógus-továbbképzés felső tagozatos és középiskolai diákokat tanító angolnyelv-tanároknak Lépéselőnyben az EU-ban – állampolgári és közigazgatási ismeretek az Európai Unió működéséről – alapozó szint
- Tanulási eredmények alapú képzéstervezés

TOVÁBBI ELÉRHETŐ TARTALMAK ÉS SZAKMAI SZOLGÁLTATÁSOK

- ingyenes online cikksorozatok
- e-tananyagok
- professzionális kiadványok
- műhelymunkák
- szakmai továbbképzések
- intézményre szabott csomagok

Szakmai, módszertani továbbképzéseinken kívül szívesen mélyítené tudását más módokon is? Képzéseinken kívül még ingyenes online cikksorozataink, e-tananyagaink, kiadványaink, műhelymunkáink, illetve egyedi intézményi felkérésre kidolgozott képzési csomagjaink is Önnek szólnak! Látogasson el a tka.hu/kepzesek honlapra, és válogasson kedvére a honlapunkon elérhető anyagok között, illetve vegye fel a kapcsolatot a Tempus Közalapítvány képzési koordinátorával, és kérjen személyes segítséget az Önnek megfelelő szakmai anyagok kiválasztásában!

KAPCSOLAT

Tempus Közalapítvány Képzőközpont
Lépéselőnyben az EU-ban
kepzes@tpf.hu
(1) 237 1300
1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1.
<http://tka.hu/kepzesek>

A szükséges „plusz”

Európai Unió kutatás a nemzetközi mobilitásban részt vevő fiatalokról

Hogyan látják saját lehetőségeiket a mai fiatalok? Mi a kapcsolat a nemzetközi önkéntesség és a munkaerőpiac között? Mi a megoldás a fiatalok elhelyezkedésével kapcsolatos dilemmákra? Miért éri meg külföldön önkénteskedni?

Tény: minden idők legiskolázottabb generációjának egyötöde munkanélküli Európában, bár rengeteg a betöltetlen állás. Viszont a fiatalok egyre aktívabbak, és terjed az önkéntesség.

EZEK A MAI FIATALOK!

A legfrissebb európai szintű ifjúságtudatás eredményeit összefoglaló EU Youth Report adatai szerint a mostani fiatalok (15–29 évesek) a valaha volt legiskolázottabb generáció, ugyanakkor Európában 8,7 millió fiatal munkanélküli, és 13,7 millióan vannak azok a, akik nem dolgoznak, nem járnak iskolába, és képzésben sem vesznek részt (ők az ún. NEET fiatalok). Másrészt a fiatalok fele aktív egyesületekben, ifjúsági szervezetekben, és minden negyedik fiatal önkénteskedett élete során. Az Európai Önkéntes Szolgálat (European Voluntary Service – EVS) például nemzetközi környezetben nyújt erre lehetőséget: az Erasmus+ program keretében 17–30 év közöttiek tölthetnek el maximum egy évet külföldön önkéntesként, egy társadal-

milag hasznos projektben. Összeurópai szinten évente több ezer fiatal vág bele, köztük 250 magyar EVS önkéntes.

ÖNKÉNTESSÉG VS. MUNKAERŐPIAC

Egy 2013–14-ben végzett nemzetközi kutatás azt vizsgálta, hogy az Európai Önkéntes Szolgálatban (EVS) részt vevő fiatalok életére milyen hatással volt a külföldön töltött időszak, illetve hogy az így megszerzett kompetenciák mennyiben segítik a munkaerőpiacon való elhelyezkedésüket. A kutatásban 10 ország (Magyarország mellett Belgium, Franciaország, Lengyelország, Málta, Nagy-Britannia, Szlovákia, Szlovénia, valamint Bosznia-Hercegovina és Szerbia) vett részt, az Erasmus+ program nemzeti irodáin keresztül (ittthon az NCSSZI Erasmus+ Prog-

ramiroda koordinációjával).

A felmérés újszerűségét az adta, hogy a volt EVS önkéntesek, valamint a küldő és fogadó (civil) szervezetek mellett a munkáltatói szektort is bevonták – így több szempontból is érkezett visszajelzés a valós helyzetről.

A kutatásban részt vevő magyar fiatalok 79%-a egyetértett azzal, hogy az EVS befolyásolta a karrierépítésüket, míg csaknem felük (45,2%) gondolta úgy, hogy a továbbtanulásban segített neki. A magyar résztvevőköze (75,4%) szerint ez a tapasztalatszerzés konkrétan segítette a munkaerőpiacon való elhelyezkedésüket (európai szinten ez 67,5%, ami szintén jó eredmény). A megkérdezettek szerint főleg a kommunikációs és az interkulturális kompetenciákat,

az együttműködést és a nyelvtudást fejlesztette a projektben való részvétel. Fontos kiemelni, hogy a munkáltatók számára lényeges kompetenciák is harmonizálnak ezzel. Ők válaszaikban az együttműködést és a kommunikációt (ezen belül a nyelvtudást) emelték ki, illetve azt, hogy előnyben részesítik azokat a jelölteket, akik hosszabb ideig voltak külföldön, így nagyobb élettapasztalattal rendelkeznek. A megkérdezett munkáltatók 75%-a egyetért abban, hogy az EVS során szerzett tapasztalatok segítik a sikeres elhelyezkedést (az EU-s átlag és a magyar válaszok eredménye megegyezik ebben a kérdésben).

És a vállalatok kíváncsiak is erre a tapasztalatra! Egybehangzóan állítják, hogy az önéletrajzban és az interjú során is érdemes hangsúlyozni a külföldön töltött önkéntes szolgálatot. (A megkérdezett magyar fiatalok fele említi csak meg ezt az állásinterjú, többségük viszont beírja a CV-jébe.)

TEDD LÁTHATÓVÁ!

Az EVS nemcsak megismételhetetlen élmény, hanem a hozzá kapcsolódó tanulási folyamat jellege is újszerű, más, mint a megszokott. Hiszen a nem formális (vagyis a hagyományos ösztöndíjaktól eltérően a formális iskolai kereteken kívüli) tanulás az önkéntesség időszakán túl is zajlik. De hogyan tehetjük mindezt mások számára is látható-

vá? Az Európai Unióban a munkáltatók körében egyre ismertebb Youthpass tanúsítvány segít abban, hogy a tapasztalatokat és, a nemzetközi projektek során tanultakat a fiatalok egységes formába öntsék. Célja az, hogy az önéletrajz mellékleteként, azt kiegészítve a nem formális tanulás során szerzett kompetenciákat is összegyűjtse és láthatóvá tegye.

Az említett EVS kutatásban megkérdezett munkáltatók egyetértenek abban (a fiatalokkal is), hogy a fiatalok munkaerő-piaci útja nem akadálymentes: a legnagyobb dilemma, hogyan kaphat állást egy pályakezdő, ha mindenhol többéves tapasztalat kell. A munkáltatók szerint a legnagyobb űr a formális oktatásban elsajátítható tudás és a valós igények között van – ez azonban betölthető például a nemzetközi önkéntes tapasztalattal! Hiszen a legtöbb cég azokat az iskolában nem feltétlenül megszerezhető készségeket tartja döntőnek, mint az élettapasztalat, a gyakorlati készségek, a használható nyelvtudás és a nyitottság – amelyekről az EVS is szól.

A külföldi önkéntesség tehát növeli a fiatalok későbbi munkaerő-piaci elhelyezkedésének esélyét, miközben egy közösség hasznos tagjává válnak. Élettapasztalatot és nemzetközi (tanulási) élményt nyújt egyben.

Források:

EU Youth Report:

http://ec.europa.eu/youth/news/2015/0915-eu-youth-report-2015_en.htm

EVS kutatás:

<https://www.salto-youth.net/downloads/4-17-3037/EVSCompetencesForEmployabilitySurveyReport.pdf>

TARJÁN ENIKŐ

NCSSZI Erasmus+ Programiroda

#100ÚJÉLMÉNY

„Én élményt gyűjtök, és te?” - Gyűjts 100 új élményt! Minden, amire vágysz, a komfortzónádon kívül van. Tegyel meg 100 lépést, legyen az akármilyen apró is: egy új útvonal hazafelé, egy új íz kipróbálása, egy új nyelv megtanulása vagy bármi, ami neked új. Csatlakozz a kihíváshoz, és kövesd élőben az EVS-bloggerek élményeit: János Kamilla olasz, Onhausz

Hilda spanyol és Vörös Anna törökországi kalandjait!

A #100újélmény az NCSSZI Erasmus+ Programiroda és az Eurodesk közös kampánya. Kezdd el most az élménygyűjtést, és szerezz még többet az Erasmus+ ifjúsági programjaival!

BLOG: <http://100ujelmeny.blog.hu/>

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ az Erasmus+ Programiroda honlapján:

www.eplusifjusag.hu

Határokon átívelő jó gyakorlat: Pályatanácsadás során használt módszerek

A Euroguidance hálózaton belül működő Határmenti munkacsoport éves rendszerességgel szervezi meg az ún. Határmenti Együttműködés szemináriumot (Crossborder Seminar), amely Európa különböző országaiból érkező pályaválasztási tanácsadóknak, tanácsadási szakértőknek és szakpolitikuskoknak ad lehetőséget a jó gyakorlatok átadására és az aktuális kérdések megvitatására. 2014-ben Zágrábban rendezték meg a „Tanácsadási módszerek a fiatalok munkanépszerűségének leküzdésére” című szemináriumot, amelyen 10 európai ország mutatta be, ki milyen tanácsadási módszerrel igyekszik segíteni a fiatalokat életpályájuk alakításában. Az alábbiakban a szemináriumon bemutatott, gyakorló tanácsadók által használt módszerekből szemezgettünk.

▶ A LABIRINTUS-MÓDSZER

A labirintus mint szimbólum több ezer éve jelen van az emberiség történetében: olyan útvesztő vagy szobákból, folyosókból álló építmény ez, ahol a tájékozódás és a kivezető út megtalálása nehéz feladat. A tanácsadás során használt labirintus, mint szimbólum, nem az eltévedésre, hanem a meghatározott útvonal követésére, az elmélkedésre és tapasztalatszerzésre szánt időre utal. A módszer egyéni és csoportos tanácsadás keretén belül, zárt térben vagy kinti helyszínen is jól használható. A folyamat a következő három fázisból áll: a labirintus felépítése, bejárása és lebontása. A felépítendő labirintus átmérője a csoport nagyságától függően 3–8 méter lehet, az útvesztő tetszőleges anyagokból építhető (pl. köté, kövek, ruhadarabok, fadarabok), de akár homokba vagy krétával az aszfaltra is felrajzolható. A tanácsadási folyamat alapvető kérdései előre meghatá-

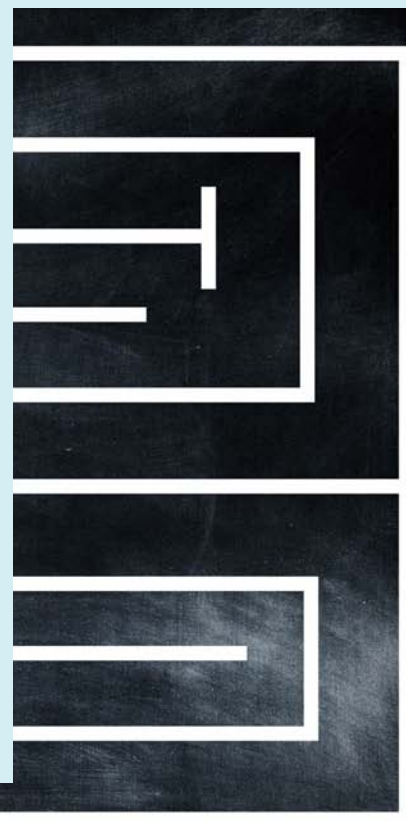
rozhatók, hogy a labirintus építése közben a résztvevők már azokkal foglalkozhassanak. A módszer valódi lényege a labirintus bejárása: a labirintusba, annak hivatalos „megnyitása” után, a résztvevők egyesével lépnek be, és a tanácsadó vagy saját maguk által megfogalmazott feladatot hajtják végre, az őket foglalkoztató kérdésekre keresik a választ. A tanácsadó kérdéseket tehet fel, idézetekkel vagy tárgyakkal segítheti a labirintust járó résztvevőket. A labirintus közepére érve a résztvevők üzeneteket hagyhatnak egymásnak vagy önmaguknak, rajzolhatnak, vagy onnan tárgyakat hozhatnak magukkal. A módszer lényege, hogy a tanácsadó a labirintus funkcióját a résztvevők egyéni igényei szerint tetszőlegesen alakíthatja: a labirintus használható csapatépítésre, nem formális tanulási módszerként, de akár terápiás céllal is. Mivel a módszer nemcsak az elmét, hanem a testet is megmozgatja, a tanácsadási folyamat új dimenzióval gazdagodhat.

Euroguidance

www.euroguidance.net

Az Európai Bizottság alatt 34 országban működő Euroguidance hálózat fő célkitűzése az európai dimenzió terjesztése a pályatanácsadásban, valamint minőségi információ nyújtása tanácsadással és tanulási mobilitással kapcsolatban.

„a tanácsadó a labirintus funkcióját a résztvevők egyéni igényei szerint tetszőlegesen alakíthatja: a labirintus használható csapatépítésre, nem formális tanulási módszerként, de akár terápiás céllal is”

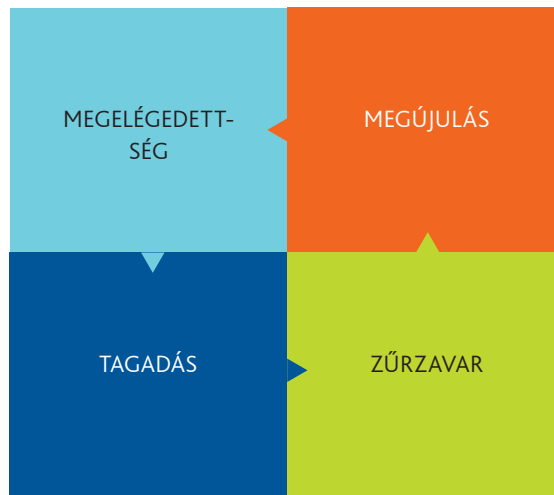
▶ TERMÉSZETBŐL VETT METAFORÁK

A metaforák, szimbólumok mindenütt jelen vannak az életünkben, egy-egy kép, forma, cselekedet vagy jelenség több-letjelentéssel bírhat. A fiatalokkal való foglalkozás, együttműködés során nagy segítséget jelenthet ezek ismerete, mert őszintébb megnyilvánulásokrara ösztönözheti őket. A pályaválasztást megelőző vagy a pályadöntést segítő tanácsadási folyamat a természet inspiráló erejét kihasználva is színesíthető. A természetből vett metaforák segítségével többek között olyan fogalmak járhatók körbe, mint a bizonytalanság, a türelem, az erősség, a rugalmasság, az időbeosztás, a cél vagy a véletlenszerűség. A módszer különösen a fiataloknak és a hátrányos helyzetű, tartós álláskeresőknél tartott csoportos foglalkozásokon használható jól, ahol a tanácskérők nehezebben nyílnak meg. A tanácsadó dolgozhat előre kikészített fotókkal (természetből vett képek – gyümölcsök, növények, ásványok, kövek, természeti jelenségek stb.), használhat terméseket vagy természetből vett anyagokat. A természet szimbolikáját kihasználva sok színes téma kerülhet a beszélgetés középpontjába (pl. pókháló>>kapcsolati háló, év-

▶ A VÁLTOZÁS NÉGY SZOBÁJA

Mindenkinek meg kell tanulni hatékonyan kezelni a változást. Ez mindenféle változásra igaz, azokra is, melyeket magunk idézünk elő, és azokra is, amelyeket külső körülmények okoznak. Ha a változásokat sikeresen kezeljük, csökken a frusztráció, és könnyebb az előttünk álló kihívásokra koncentrálni. A

www.fourroomschange.com.au

svéd pszichológus, Claes Janssen által a 60-as évek végén kidolgozott „A változás négy szobája” módszer segíthet megérteni, mi történik a változás átmeneti periódusaiban, és hogyan tudjuk befolyásolni a folyamatot úgy, hogy közben ez érzelmeinkért és a cse-

lekedeteinkért is felelősséget vállaljunk. A módszer négy különböző szobája a változási folyamatot egyes fázisait jelöli (megelégedettség, tagadás, zűrzavar és megújulás), amelyek egyben a változás közben zajló pszichológiai állapotot is tükrözik. Az egyes fázisokon (szobákon) a változás során végig kell menni: egy-egy szobán végighaladni órákba, napokba, hónapokba vagy évekbe telhet a változás jellegétől és mértékétől függően. Ha a változási folyamat lezárul, végül ismét a megelégedettség szobájában találjuk magunkat. A módszer a pályaválasztási tanácsadás során az egyes szobákhoz/változási szakaszokhoz kapcsolódó kérdésekkel segítheti a változási/változtatási folyamat feldolgozását. Megfelelő használat esetén a modell növeli a tudatosságot, hozzájárul a gyorsabb és jobb döntéshozatalhoz, valamint segíti az előrejutást és az eredményre való összpontosítást.

„Ha a változásokat sikeresen kezeljük, csökken a frusztráció, és könnyebb az előttünk álló kihívásokra koncentrálni.”

„A módszer különösen a fiataloknak és a hátrányos helyzetű, tartós álláskeresőknél tartott csoportos foglalkozásokon használható jól, ahol a tanácskérők nehezebben nyílnak meg.”

szakok változása>>életszakaszok változása, dió>>felszín alatt rejtőzött értékek). A tanácsadó támaszkodhat akár a városi környezetre is: a résztvevők egy városi séta során megfigyelhetik, milyen érzéseket váltanak ki bennük az elhaladó idegenek, de izgalmas feladat lehet az utcán vagy egyenetlen terepen egymást bekötött szemmel vezetve a bizalmi állapot kialakítása.

INFORMÁCIÓ UNIÓS
TANULÁSI, ÖSZTÖNDÍJ
ÉS SZAKMAI GYAKORLATI
LEHETŐSÉGEKRŐL

**Nemzeti Szakképzési és
Felnőttképzési Hivatal
Euroguidance
Magyarország**

Web: www.euroguidance.hu

Email: info@npk.hu

Facebook: Euroguidance
Hungary

NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI HIVATAL

CSERKÚTI ÁGNES
Nemzeti Szakképzési és
Felnőttképzési Hivatal

EURÓPAI FOGYASZTÓI KÖZPONT

Törölték a repülőjáratunkat, vagy késett a repülőgépünk, elveszett a poggyászkodunk, esetleg problémás volt az autóbérlés, vagy rossz minőségű szállást kaptunk?

A külföldön mobilitási programok során külföldi cégekkel szemben felmerült panaszok esetén segít az Európai Fogyasztói Központ

A mobilitási programok során minden évben sok magyar hallgató és oktató utazik repülővel külföldre, bérel autót, foglal külföldi szálláshelyet, valamint vesz igénybe turisztikai és szabadidős szolgáltatásokat a külföldi célországban. Amennyiben a külföldi utazásunk vagy tartózkodásunk mégsem úgy alakult, ahogy elterveztük, kiemelten fontos, hogy tudjuk, milyen jogaink vannak a külföldi szolgáltatókkal és vállalkozásokkal szemben, azokat milyen módon gyakorolhatjuk hazaérkezésünk után, és hol kaphatunk érdemi segítséget a panaszok rendezéséhez.

HOVA FORDULHATOK KÜLFÖLDI CÉGGEL SZEMBENI PANASZOMMAL?

Amennyiben a helyszínen az érintett külföldi szolgáltatóval nem tudtuk rendezni határon átnyúló fogyasztói panaszunkat, vagy a hazaérkezés után elküldött panaszlevelünkre a szolgáltató nem válaszolt, esetleg elutasító választ adott, javasolt a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság szervezetében működő **Európai Fogyasztói Központ Magyarország (EFK) ingyenes, személyre szabott szakmai és jogi segítségét kérni.**

Az Európai Fogyasztói Központ – amely egy uniós hálózat, az Európai Fogyasztói Központok Hálózatának hazai tagja – ingyenes segítséget és tájékoztatást nyújt a termékértékesítésből vagy szolgáltatásnyújtásból eredő, **az EU másik tagállamában, illetve Izlandon vagy Norvégiában honos külföldi vállalkozásokkal szembeni határon átnyúló fogyasztói panaszok rendezésének**, valamint a fogyasztói jogok érvényesítésének érdekében.

KIKNEK NYÚJTHAT SEGÍTSÉGET AZ EFK A MOBILITÁSI PROGRAMOKHOZ KAPCSOLÓDÓAN?

Az EFK segítséget nyújthat a mobilitásban részt vevő személyek (tanulók, hallgatók és kísérőik stb.) számára a rövidebb idejű (jellemzően legfeljebb 3-4 hónapos) tanulmányútjai során, az utazás, külföldi tartózkodás alatt vagy azokkal összefüggésben felmerült panaszai kapcsán, valamint a hallgatóhoz/mobilitásban résztvevőhöz kilátogató családtagok, ismerősök panaszai esetén is.

MILYEN MÓDON VEHETEM FEL A KAPCSOLATOT AZ EFK-VAL?

Az EFK-hoz fogyasztói tanácsadásért vagy panasz benyújtása érdekében az info@magyarefk.hu e-mail címen és a www.magyarefk.hu weboldalon elérhető online panaszbejelentő nyomtatványon lehet fordulni. A központ telefonon a 06 1 459 4832-es számon, személyesen az ügyfélszolgálati irodában (1088 Budapest, József körút 6.) érhető el.

MILYEN DOKUMENTUMOKAT KELL BENYÚJTANOM A PANASZBEJELENTÉSKOR?

A panaszhoz az érintett külföldi szolgáltatóval való előzetes kapcsolatfelvételt igazoló levelezést, valamint a panaszhoz kapcsolódó valamennyi dokumentumot (szerződés, megrendelés, beszállókarttyák, bankszámlakivonat stb.) szükséges mellékelni.

MINDEN PANASZT MEG TUD OLDANI AZ EFK?

Az EFK közreműködésének sikeressége elsődlegesen a panasszal érintett külföldi vállalkozás együttműködési hajlandóságán múlik, de az esetek többségében az EFK sikerrel tudja a fogyasztó érdekét képviselni. Sikertelen panaszkezelés esetén pedig a Központ részletes tájékoztatást nyújt az egyéb jogi lehetőségekről.

DR. KRIESCH ATTILA
főosztályvezető-igazgató
Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság –
Európai Fogyasztói Központ

Elérhetőségek

ÜGYFÉLSZOLGÁTI IRODA:
1088 Budapest, József körút 6.

TELEFON:
+36 1 459 4832

EMAIL:
info@magyarefk.hu

HONLAP:
www.magyarefk.hu

Hasznos tanácsok és
segítség európai
fogyasztóknak

 tka.hu

A TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY évtizedes szakmai múlttal rendelkező, dinamikus és munkavégzésében igényes, kiemelten közhasznú szervezet, amelynek célja az európai értékek és célok képviselete és közvetítése az oktatás és képzés területén, valamint a magyar oktatási és képzési rendszer megismertetése és érdekeinek képviselete nemzetközi környezetben.

Kiemelt feladatunknak tekintjük, hogy a magyar oktatási és képzési szektort és az emberi erőforrásokat hozzásegítsük az európai integráció által kínált lehetőségek hatékony és eredményes kiaknázásához, hazai és nemzetközi pályázati programok koordinálásával, képzések kidolgozásával és megvalósításával, valamint szakértői segítségnyújtással. Kiemelt célunk a helyzetünkből adódó speciális tudás és szemléletmód széles körű és egyben strukturált terjesztése. Közalapítványunk elkötelezett mindazon hazai és külföldi szervezetekkel, szakértőkkel való együttműködés iránt, akik a céljaink megvalósításában partnereink lehetnek.

Munkatársaink szakmai felkészültsége, nemzetközi tapasztalatai biztosítják feladataink magas színvonalú ellátását. Partnereink igényeit szem előtt tartva törekszünk az általunk végzett feladatok koherenciájának és szinergiájának megteremtésére.

Szervezeti kultúránk alapértékei a megbízhatóság, objektivitás, átláthatóság, az esélyegyenlőség és egyenlő hozzáférés biztosítása.